Yubileylar

1-BOB

1 Isroil xalqi Misrdan chiqqanining birinchi yilida, uchinchi oyning o'n oltinchi kunida [2450 Anno Mundi] Xudo Musoga dedi: “Tog'ga Mening oldimga chiq, Men senga qonun va amrlar yozilgan ikkita tosh lavha beraman, ularni sen ularga o'rgatasan”.
2 Muso Xudoning tog'iga chiqdi va Egamizning ulug'vorligi Sinay tog'ida to'xtadi va olti kun davomida bulut uni qopladi.
3 Yettinchi kuni U bulut orasidan Musoni chaqirdi va Egamizning ulug'vorligi tog'ning tepasida alanga kabi ko'rindi.
4 Muso qirq kunu qirq kecha tog'da bo'ldi va Xudo unga qonun va guvohlik kunlarining bo'linishining avvalgi va keyingi tarixini o'rgatdi.
5 U shunday dedi: “Men senga shu tog‘da aytadigan har bir so‘zimga yuragingni qarat va ularni kitobga yozib qo‘y. Toki ularning avlodlari Sinay tog‘ida Men bilan sen o‘rtasida tuzgan ahdimni buzib, qilgan barcha yomonliklari uchun Men ularni qanday tark etmaganimni ko‘rishsin.
6 Shunday qilib, bularning barchasi ularning boshiga tushganda, ular Men barcha hukmlarida va barcha ishlarida ulardan ko'ra solihroq ekanligimni anglaydilar va Men ular bilan chin dildan birga bo'lganimni anglaydilar.
7 Va bugun senga e'lon qilayotgan bu so'zlarning hammasini o'zing uchun yozib qo'y. Chunki Men ularni ota-bobolari Ibrohim, Ishoq va Yoqubga qasam ichgan yurtga olib kirishdan oldin, ularning isyonkorligi va o'jarligini bilaman. Men ularni: “Sening zurriyotingga sut va asal oqib yotgan yurtni beraman”, deb qasam ichgan edim.
8 Ular yeb-ichadilar, to'yadilar va begona xudolarga, ularni hech qanday azob-uqubatlaridan qutqara olmaydiganlarga yuz o'giradilar. Bu guvohlik ularga qarshi guvohlik sifatida eshitiladi. Chunki ular Mening barcha amrlarimni, hatto ularga buyurganlarimni ham unutadilar, boshqa xalqlarga ergashib, ularning nopokliklari va sharmandaliklariga ergashadilar va o'z xudolariga xizmat qiladilar, bular ular uchun gunoh, azob-uqubat, azob-uqubat va tuzoq bo'ladi.
9 Ko'p odamlar halok bo'ladi, asirga olinadi va dushman qo'liga tushadi, chunki ular Mening farmonlarimni, amrlarimni, ahdimning bayramlarini, shanba kunlarimni, ularning orasida O'zim uchun muqaddas qilgan muqaddas maskanimni, yerning o'rtasida O'zim uchun muqaddas qilgan chodirimni va muqaddas maskanimni tark etdilar. Men ularni yerga O'z ismimni qo'yishim va u yerda yashashi uchun muqaddas qildim.
10 Ular o'zlariga sajdagohlar, archalar va o'yma butlarni yasab, har biri o'ziga xos (o'yma) butlarga sajda qiladi, toki yo'ldan adashsin va farzandlarini jinlarga va qalblarining barcha xato ishlariga qurbon qiladi.
11 Men ularga qarshi guvohlik berish uchun guvohlar yuboraman, lekin ular eshitmaydilar, guvohlarni ham o'ldiradilar, qonunni izlayotganlarni ta'qib qiladilar va ko'z o'ngimda yomonlik qilish uchun hamma narsani bekor qiladilar va o'zgartiradilar.
12 Men ulardan yuzimni yashiraman, ularni asirlikka, o‘ljaga va yeb qo‘yishga boshqa xalqlarning qo‘liga topshiraman. Ularni yurtdan haydab chiqaraman va boshqa xalqlar orasiga tarqatib yuboraman.
13 Ular Mening barcha qonunlarimni, barcha amrlarimni va barcha hukmlarimni unutib, yangi oy shodliklari, shanbalar, bayramlar, yubileylar va qonun-qoidalarga berilib ketadilar.
14 Shundan keyin ular butun qalblari, butun joni va butun kuchlari bilan boshqa xalqlar orasidan Menga yuz o'girishadi. Men ularni barcha boshqa xalqlar orasidan to'playman. Ular Meni izlaydilar. Ular Meni butun qalblari va butun joni bilan izlaganlarida, Meni topadilar.
15 Men ularga solihlik bilan to'la tinchlikni ochib beraman va ularni butun qalbim va butun jonim bilan to'g'rilik o'simligini olib tashlayman. Ular la'nat emas, balki baraka bo'ladilar. Ular dum emas, balki bosh bo'ladilar.
16 Men ularning o'rtasida muqaddas maskanimni quraman va ular bilan birga yashayman, ularning Xudosi bo'laman va ular haqiqat va solihlik bilan Mening xalqim bo'ladilar.
17 Men ularni tark etmayman va tashlab ketmayman, chunki Men ularning Xudosi — Egangizman.
18 Muso yuz tuban yiqilib ibodat qildi: “Ey Xudoyim, xalqingni va merosingni tark etma, toki ular qalblarining xatolarida adashsinlar. Ularni dushmanlari bo‘lgan boshqa xalqlarning qo‘liga topshirma, toki ular ustidan hukmronlik qilib, Senga qarshi gunoh qilishlariga sabab bo‘lmasinlar.”
19 Ey Rabbim, rahm-shafqatingni xalqingga yuksaltirgin va ularda to'g'ri ruh yaratgin. Ularni Sening oldingda ayblash va ularni barcha solihlik yo'llaridan chalg'itish uchun ularga qarshi shafqatsizlarcha ruh hukmronlik qilmasin, toki ular Sening oldingda halok bo'lsinlar.
20 Ular Sening xalqing va Sening merosingdir. Sen ularni buyuk qudrating bilan Misrliklar qo'lidan qutqarding. Ularda pok qalb va muqaddas ruh yaratgin va ular bundan buyon to abadgacha gunohlariga ilinmasinlar.
21 Shunda Egamiz Musoga dedi: “Men ularning qarama-qarshiliklarini, fikrlarini va o‘jarliklarini bilaman. Ular o‘z gunohlarini va ota-bobolarining gunohlarini tan olmaguncha itoat qilmaydilar.”
22 Shundan keyin ular Menga to'liq solihlik bilan, butun qalblari va butun joni bilan murojaat qiladilar. Men ularning qalblarini va zurriyotlarini sunnat qilaman. Ularda muqaddas ruh yarataman va ularni poklayman, toki ular o'sha kundan to abadgacha Mendan yuz o'girmasinlar.
23 Ularning qalblari Menga va barcha amrlarimga yopishib oladilar va ular Mening amrlarimni bajaradilar. Men ularning Otasi bo'laman va ular Mening farzandlarim bo'ladi.
24 Ularning barchasi tirik Xudoning farzandlari deb ataladi. Har bir farishta va har bir ruh biladi, ha, ular bular Mening farzandlarim ekanligini, Men ularning to'g'rilik va solihlikdagi Otasi ekanligimni va Men ularni sevishimni biladi.
25 Va men bu tog'da senga e'lon qilgan barcha so'zlarni, birinchi va oxirgi so'zlarni o'zing uchun yozib qo'y. Bu so'zlar qonunda, guvohlikda, haftalarda va yubileylarda

barcha kunlar bo'linmalarida, abadiylikka, men pastga tushib, ular bilan abadiy yashagunimcha amalga oshadi.
26 U huzurdagi farishtaga dedi: “Muso uchun yaratilishning boshidanoq, Mening muqaddas maskanim ular orasida abadiy qurilgunga qadar yozib qo‘y.
27 Shunda Egamiz hammaning ko'ziga zohir bo'ladi va hamma Men Isroilning Xudosi va Yoqubning barcha avlodlarining Otasi ekanligimni va abadiy Sion tog'ida Shoh ekanligimni biladi. Sion va Quddus muqaddas bo'ladi.
28 Isroil qo'shinining oldida yurgan farishta qonun va guvohlik haftalari yaratilgan vaqtdan boshlab, yubiley haftalari soniga ko'ra, har bir yilga, barcha yubileylar soniga ko'ra, [har bir yilga ko'ra], [yangi] yaratilish kunidan boshlab, osmon va yer yangilanadi va ularning barcha yaratilishi osmon kuchlariga va yerning barcha yaratilishiga ko'ra, Quddusda Sion tog'ida Egamizning muqaddas maskani qurilgunga qadar va barcha yoritgichlar shifo, tinchlik va baraka uchun yangilangunga qadar, Isroilning barcha tanlanganlari uchun va o'sha kundan boshlab va yerning barcha kunlarigacha shunday bo'lishi uchun jadvallarni oldi.

2-BOB

1 Shunda huzur farishtasi Musoga Egamizning so'ziga ko'ra gapirdi: “Yaratilishning to'liq tarixini yozing. Egamiz Xudo olti kun ichida barcha ishlarini va yaratganlarini qanday qilib tugatganini, yettinchi kuni shanbani qanday qilib saqlab qolganini va uni barcha avlodlar uchun muqaddas qilganini va uni barcha ishlari uchun belgi qilib qo'yganini”.
2 Chunki birinchi kuni U osmonni, yerni, suvlarni va Uning oldida xizmat qiladigan barcha ruhlarni yaratdi - hozir bo'lgan farishtalarni, muqaddaslik farishtalarini, shamollar ruhi farishtalarini, bulutlar ruhi farishtalarini, zulmat, qor, do'l va sovuq farishtalarini, ovozlar, momaqaldiroq va chaqmoq farishtalarini, sovuq va issiqlik ruhlari farishtalarini, qish, bahor, kuz va yoz ruhlarini va osmon va yerdagi barcha mavjudotlarining ruhlarini yaratdi. (U) tubsizlikni, qorong'ulikni, kechqurunni va tunni, yorug'likni, tongni va kunduzni yaratdi, ularni U qalbining bilimi bilan tayyorladi.
3 Shunda biz Uning ishlarini ko'rdik va Uni ulug'ladik va barcha ishlari uchun Uning oldida ulug'ladik; chunki U birinchi kuni yettita buyuk ish yaratdi.
4 Ikkinchi kuni U suvlar o'rtasida gumbazni yaratdi va o'sha kuni suvlar ikkiga bo'lindi - ularning yarmi yuqoriga ko'tarildi va yarmi butun yer yuzidagi gumbazning ostiga tushdi. Va bu (Xudo) ikkinchi kuni yaratgan yagona ish edi.
5 Uchinchi kuni U suvlarni butun yer yuzidan bir joyga o'tkazishni va quruqlik paydo bo'lishini buyurdi.
6 Suvlar Xudo buyurganidek qildi va ular yer yuzidan bu gumbazning tashqarisidagi bir joyga chekindilar va quruqlik paydo bo'ldi.
7 O'sha kuni U ular uchun barcha dengizlarni, ularning alohida to'planish joylarini, barcha daryolarni, tog'lardagi va butun yer yuzidagi suv havzalarini, barcha ko'llarni, yerning barcha shudringini, ekilgan urug'larni, barcha unib chiqqan narsalarni, mevali daraxtlarni va o'rmon daraxtlarini, Adan bog'ini va ularning turiga ko'ra barcha o'simliklarni yaratdi.
8 Xudo bu to'rtta buyuk asarni uchinchi kuni yaratdi. To'rtinchi kuni esa quyosh, oy va yulduzlarni yaratdi va ularni butun yer yuziga yorug'lik berish, kunduz va tun ustidan hukmronlik qilish va yorug'likni qorong'ulikdan ajratish uchun osmon gumbaziga qo'ydi.
9 Xudo quyoshni yer yuzida kunlar, shanbalar, oylar, bayramlar, yillar, shanbalar, yubileylar va barcha fasllar uchun buyuk belgi qilib belgiladi.
10 U yorug'likni zulmatdan ajratadi va farovonlik keltiradi, toki yer yuzida unib-o'sadigan barcha narsalar gullab-yashnasin.
11 To'rtinchi kuni U uch xil jonzotni yaratdi. Beshinchi kuni esa suv tubida ulkan dengiz hayvonlarini yaratdi. Chunki bular Uning qo'llari bilan yaratilgan birinchi go'shtli mavjudotlar edi: baliqlar va suvda harakatlanuvchi barcha narsalar, uchuvchi barcha narsalar, qushlar va ularning barcha turlari.
12 Quyosh ularning ustida, yer yuzidagi barcha narsalar, yerdan unib chiqqan barcha narsalar, barcha mevali daraxtlar va barcha go'shtlar ustida gullab-yashnashi uchun ko'tarildi.
13 U beshinchi kuni uch xil jonzotni yaratdi. Oltinchi kuni esa yer yuzidagi barcha hayvonlarni, barcha chorva mollarini va yer yuzida harakatlanuvchi barcha jonzotlarni yaratdi.
14 Shundan so'ng, U insonni yaratdi, ularni erkak va ayol qilib yaratdi va unga yer yuzidagi, dengizdagi, uchuvchi jonzotlarning, hayvonlar va chorva mollarining, yer yuzida harakatlanuvchi jonzotlarning va butun yer yuzining ustidan hukmronlik qildi. Bularning barchasi ustidan unga hukmronlik qildi.
15 Va U oltinchi kuni bu to'rt xil narsani yaratdi. Hammasi bo'lib yigirma ikki xil bor edi.
16 Va U oltinchi kuni barcha ishlarini — osmondagi va yerdagi, dengizdagi va tubsizlikdagi, yorug'likdagi va qorong'ulikdagi va hamma narsadagi hamma narsani tugatdi.
17 U bizga olti kun ishlashimiz, yettinchi kuni esa barcha ishlardan voz kechishimiz uchun buyuk alomat, ya'ni shanba kunini berdi.
18 Va barcha huzurdagi farishtalar va barcha muqaddaslash farishtalari, bu ikki buyuk sinf - U bizga osmonda ham, yerda ham U bilan birga shanbani saqlashni buyurdi.
19 U bizga dedi: “Mana, Men barcha xalqlar orasidan O‘zim uchun bir xalqni ajrataman. Ular shanba kuniga rioya qiladilar. Men ularni O‘zim uchun muqaddas qilaman va ularga baraka beraman. Men shanba kunini muqaddas qilganim va uni O‘zim uchun muqaddas qilganim kabi, ularga ham baraka beraman. Ular Mening xalqim bo‘ladi, Men esa ularning Xudosi bo‘laman.”
20 Men ko'rganlarim orasidan Yoqub naslini tanladim va uni to'ng'ich o'g'lim qilib yozib qo'ydim va uni abadiy O'zim uchun muqaddas qildim. Ularga shanba kunini o'rgataman, toki ular shanba kunini barcha ishlardan saqlasinlar.
21 Shunday qilib, U yerda ular yettinchi kuni biz bilan birga shanba kunini nishonlashlari, yeb-ichishlari va hamma narsani yaratgan Zotni ulug'lashlari uchun bir belgi yaratdi, chunki U barcha xalqlardan ustun bo'lgan o'ziga

xos xalqni O'ziga muqaddas qilgan va muqaddas qilgan va ular biz bilan birga shanba kunini nishonlashlari kerak edi.
22 Va U O'z amrlarini Unga yoqadigan yoqimli hid sifatida har kun ko'tardi...
23 Odam Atodan Yoqubgacha yigirma ikki boshli insoniyat bor edi va yettinchi kungacha yigirma ikki xil ish bajarildi; bu muborak va muqaddasdir; va birinchisi ham muborak va muqaddasdir; va bu biri muqaddaslik va baraka uchun xizmat qiladi.
24 Va bunga (Yoqub va uning avlodlariga), U yettinchi kuni shanba kunini muqaddas qilgani va duo qilganidek, ular har doim birinchi guvohlik va qonunning muqaddas va muqaddaslari bo'lishlari kerakligi berildi.
25 U osmonu yerni va yaratgan barcha narsalarini olti kunda yaratdi va Xudo yettinchi kunni barcha ishlari uchun muqaddas qildi; shuning uchun U bu kun uchun: “Kimki biror ish qilsa, o‘ladi”, deb buyurdi va uni bulg‘agan kishi albatta o‘ladi.
26 Shuning uchun Isroil xalqiga bu kunni muqaddas deb bilishni buyur. Ular bu kunni muqaddas deb bilishsin, hech qanday ish qilmasinlar va uni bulg'amasinlar, chunki bu kun boshqa kunlardan muqaddasroqdir.
27 Kimki uni bulg'asa, albatta o'ladi va unda biron bir ish qilsa, abadiy o'ladi, toki Isroil xalqi bu kunni avlodlar osha nishonlasin va yer yuzidan ildiz otib tashlanmasin, chunki bu muqaddas va muborak kundir.
28 Shabbat kuniga rioya qilgan va barcha ishlaridan voz kechgan har bir kishi biz kabi har doim muqaddas va barakali bo'ladi.
29 Isroil xalqiga bu kunning qonunini e’lon qiling va ayting: ular shanba kunini shu kuni nishonlashsin va qalblarining xatosi bilan uni tark etmasinlar; va bu kunlarda biron bir nomaqbul ish qilish, o‘z xohish-istaklarini bajarish, u yerda yeyish yoki ichish uchun hech narsa tayyorlash mumkin emas, va oltinchi kuni o‘z uylarida o‘zlari uchun tayyorlamagan yukni darvozalaridan olib kirish yoki olib chiqish mumkin emas.
30 O'sha kuni ular uydan uyga olib kirmaydilar va olib chiqmaydilar, chunki bu kun har qanday yubiley kunlaridan ko'ra muqaddasroq va muborakdir; bu kuni biz osmonda shanbani saqlab qoldik, bu yer yuzida hech kimga shanbani saqlab qolish ma'lum bo'lmaguncha.
31 Hamma narsani yaratgan Xudo uni muborakbod qildi, lekin barcha xalqlar va millatlarni emas, balki faqat Isroil xalqini shanba kunini muqaddas qildi: faqat ularga yer yuzida yeb-ichishga va shanba kunini saqlashga ruxsat berdi.
32 Va barcha mavjudotlarning Yaratuvchisi bu kunni barcha kunlardan ustun baraka, muqaddaslik va shon-sharaf uchun yaratgan edi.
33 Bu qonun va guvohlik Isroil xalqiga avlodlar osha abadiy qonun sifatida berildi.

3-BOB

1 Ikkinchi haftaning olti kunida, Xudoning kalomiga ko'ra, biz Odam Atoga barcha hayvonlarni, barcha chorva mollarini, barcha qushlarni, yer yuzida harakatlanuvchi barcha jonzotlarni va suvda harakatlanuvchi barcha jonzotlarni, ularning turlari va turlariga ko'ra olib keldik: birinchi kuni hayvonlarni; ikkinchi kuni chorva mollarini; uchinchi kuni qushlarni; to'rtinchi kuni yer yuzida harakatlanuvchi barcha jonzotlarni; beshinchi kuni suvda harakatlanuvchi barcha jonzotlarni.
2 Odam Ato ularning hammasini o'z ismlari bilan atadi va ularni qanday chaqirgan bo'lsa, ularning ismlari ham shunday bo'ldi.
3 Odam Ato besh kun ichida yer yuzidagi barcha jonzotlarni, erkak va urg'ochi hayvonlarni ko'rdi, lekin yolg'iz edi va o'ziga yordam beradigan hech kimni topmadi.
4 Egamiz bizga: “Odamning yolg‘iz qolishi yaxshi emas. Keling, unga yordamchi topaylik”, dedi.
5 Xudoyimiz Parvardigor uni chuqur uyquga botirdi va u uxlab qoldi. U ayolning qovurg'alari orasidan bitta qovurg'ani oldi. Bu qovurg'a uning qovurg'alari orasidan ayolning kelib chiqishi edi. U uning o'rniga etni yaratdi va ayolni yaratdi.
6 Xudo Odam Atoni uyqudan uyg'otdi va oltinchi kuni uyg'onib, uni oldiga olib keldi. U uni tanidi va unga: “Mana endi bu mening suyaklarimdan suyak va mening etimdan chiqqan tanadir; u mening xotinim deb ataladi, chunki u eridan olingan”, dedi.
7 Shuning uchun er va xotin bir bo'ladilar, shuning uchun erkak ota-onasini qoldirib, xotiniga yopishib qoladi va ular bir tan bo'ladilar.
8 Birinchi haftada Odam Ato yaratildi, qovurg'a esa uning xotini bo'ldi. Ikkinchi haftada esa Xudo uni unga ko'rsatdi. Shuning uchun erkak kishi yetti kun, ayol kishi ikki marta yetti kun bulg'anishdan saqlanish amri berildi.
9 Odam Ato yaratilgan yerda qirq kun yashaganidan keyin, biz uni Adan bog'iga olib kirdik, u yerda ishlov berib, uni asrab-avaylash uchun. Ammo saksoninchi kuni uning xotinini olib kelishdi va shundan keyin u Adan bog'iga kirdi.
10 Shuning uchun samoviy lavhalarda tug'adigan ayol haqida shunday amr yozilgan: “Agar u o'g'il tug'sa, birinchi haftaga ko'ra yetti kun nopoklikda bo'lsin va o'ttiz uch kun qonida bo'lsin. U hech qanday muqaddas narsaga tegmasin va o'g'il bola uchun buyurilgan kunlarni tugatmaguncha, muqaddas joyga kirmasin.
11 Ammo qiz bolaga kelsak, u ikki hafta davomida nopoklikda bo'ladi, bu dastlabki ikki haftadagidek, oltmish olti kun qonida bo'ladi va bularning barchasi sakson kun bo'ladi.
12 U sakson kunni tugatgandan so'ng, biz uni Adan bog'iga olib keldik, chunki u butun yer yuzidan muqaddasroq va unda ekilgan har bir daraxt muqaddasdir.
13 Shuning uchun, o'g'il yoki qiz bola tug'adigan ayolga o'sha kunlarning qonuni shunday edi: o'g'il yoki qiz bola tug'ish kunlari tugamaguncha, u muqaddas narsaga tegmasligi va muqaddas joyga kirmasligi kerak edi.
14 Bu Isroil xalqi uchun yozilgan qonun va guvohlikdir, toki ular unga har kuni rioya qilishlari kerak bo'lsin.
15 Birinchi yubileyning birinchi haftasida, [1-7 AM] Odam Ato va uning xotini yetti yil davomida Adan bog'ida bo'lib, uni ishlov berishdi va parvarish qilishdi. Biz unga ish berdik va unga ishlov berish uchun mos bo'lgan hamma narsani qilishni buyurdik.
16 U bog'ni haydadi, yalang'och edi va buni bilmasdi, uyalmadi. Bog'ni qushlardan, hayvonlardan va chorvalardan himoya qildi, mevalarini yig'ib yedi, qolganini o'zi va xotini uchun ajratib qo'ydi.

17 U yerda yetti yilni, aniq yetti yilni, [ertalab soat 8] tugatgandan so'ng, ikkinchi oyning o'n yettinchi kunida ilon kelib, ayolga yaqinlashdi. Ilon ayolga: “Xudo sizlarga: “Bog'dagi hech bir daraxtdan yemanglar”, deb amr qildimi?” – dedi.
18 U unga dedi: — Xudo bog‘dagi barcha daraxtlarning mevalaridan yenglar, deb bizga aytdi. Lekin bog‘ning o‘rtasidagi daraxtning mevalaridan Xudo bizga: “Undan yemanglar va unga tegmanglar, aks holda o‘lasizlar”, dedi.
19 Ilon ayolga dedi: — Sizlar o‘lmaysizlar, chunki Xudo biladiki, sizlar undan yegan kuni ko‘zlaringiz ochiladi va sizlar xudolarga o‘xshab qolasizlar, yaxshilik va yomonlikni bilib olasizlar.
20 Ayol daraxtning yoqimli va ko'zga yoqimli ekanligini, mevasi esa yeyishga yaroqli ekanligini ko'rib, undan olib yedi.
21 U birinchi marta anjir barglari bilan sharmandaligini yopgandan so'ng, uni Odamga berdi va u yedi. Ko'zlari ochilib, yalang'och ekanligini ko'rdi.
22 U anjir barglarini olib, ularni bir-biriga tikdi, o'zi uchun fartuk yasab, sharmandaligini yopdi.
23 Xudo ilonni la'natladi va unga abadiy g'azablandi...
24 U ayolga g'azablandi, chunki u ilonning ovoziga quloq solib, uni yeb qo'ydi. U ayolga dedi: “Men sening qayg'u va azoblaringni juda ko'paytiraman. Qayg'u ichida farzandlar tug'asan, eringga qaytib kelasan va u senga hukmronlik qiladi”.
25 Odamga ham shunday dedi: “Xotiningning gapiga quloq solib, Men senga yemaslikni buyurgan daraxtdan yeganing uchun, yer sen uchun la’nati bo‘lsin. U senga tikanlar va qushqo‘nmaslarni o‘stiradi. Sen olingan yerga qaytmaguningcha, yuzingning teri bilan non yeysan. Chunki sen yersan va yerga qaytasan”.
26 U ularga teridan kiyimlar yasab, ularni kiyintirdi va ularni Adan bog'idan chiqarib yubordi.
27 Odam Ato jannatdan chiqqan kuni ertalab sharmandaligini yopgan kundan boshlab quyosh chiqishi bilan xushbo'y hid sifatida xushbo'y tutatqi, galbanum, stakte va ziravorlarni qurbonlik qildi.
28 O'sha kuni barcha hayvonlarning, chorva mollarining, qushlarning, yuruvchilarning va harakatlanuvchilarning og'zi yopildi, shuning uchun ular endi gapira olmadilar, chunki ularning hammasi bir lab va bir tilda gaplashishardi.
29 U Adan bog'idan Adan bog'idagi barcha tirik mavjudotlarni chiqarib yubordi. Barcha tirik mavjudotlar o'z turlariga va turlariga ko'ra ular uchun yaratilgan joylarga tarqalib ketdi.
30 Va faqat Odam Atoga barcha hayvonlar va chorva mollaridan uning sharmandaligini yashirish uchun (vositalarni) berdi.
31 Shu sababli, samoviy lavhalarda qonun hukmini biladiganlarning barchasiga, ular o'z uyatlarini yashirishlari va boshqa xalqlar o'zlarini ochib tashlaganlari kabi o'zlarini ochib tashlamasliklari kerakligi yozilgan.
32 To'rtinchi oyning yangi oyida Odam Ato va uning xotini Adan bog'idan chiqib, o'zlari yaratgan Elda yerida yashadilar.
33 Odam xotiniga Momo Havo deb ism qo'ydi.
34 Ularning birinchi yubiley bayramigacha [ertalab soat 8 da] o'g'illari yo'q edi. Shundan keyin u qiz bilan uchrashdi.
35 U Adan bog'ida olgan ko'rsatmalariga muvofiq yerni haydadi.

4-BOB

1 Ikkinchi yubileyning uchinchi haftasida [64-70 AM] u Qobilni, to'rtinchisida [71-77 AM] u Hobilni va beshinchisida [78-84 AM] qizi Ovonni tug'di.
2 Uchinchi yubileyning birinchi (yili)da [99-105 AM] Qobil Hobilni o'ldirdi, chunki (Xudo) Hobilning qurbonligini qabul qildi va Qobilning qurbonligini qabul qilmadi.
3 Uni dalada o'ldirdi, qoni yerdan osmonga faryod qilib, uni o'ldirgani uchun nolidi.
4 Xudovand Qobilni o'ldirgani uchun uni tanbeh berdi. Ukasining qoni tufayli uni yer yuzida qochib yurgan qilib qo'ydi va uni yer yuzida la'natladi.
5 Shu sababli samoviy lavhalarda shunday yozilgan: “Qo‘shnisini xoinlik bilan urgan la’nati bo‘lsin. Ko‘rgan va eshitganlarning hammasi: “Amin bo‘lsin”, desin. Ko‘rib, aytmagan odam esa boshqasi kabi la’natlansin”.
6 Shu sababli biz Xudoyimiz Rabbimiz huzuriga kelganimizda, osmonda va yerda, yorug'likda va zulmatda va hamma joyda qilingan barcha gunohlarni e'lon qilamiz.
7 Odam Ato va uning xotini Hobil uchun to'rt hafta davomida motam tutishdi [99-127] va beshinchi haftaning to'rtinchi yilida [130-130] ular xursand bo'lishdi. Odam Ato yana xotini bilan uchrashdi va u unga o'g'il tug'di va u uning ismini Shit qo'ydi, chunki u: "XUDO bizga yer yuzida Hobil o'rniga ikkinchi zurriyot berdi, chunki Qobil uni o'ldirdi", dedi.
8 Va oltinchi haftada [soat 134-40] u qizi Azurani dunyoga keltirdi.
9 Qobil singlisini xotinlikka oldi va to'rtinchi yubiley oxirida unga Xano'xni tug'di. [190-196 AM] Beshinchi yubileyning birinchi haftasining birinchi yilida [197 AM] yer yuzida uylar qurildi va Qobil shahar qurdi va unga o'g'li Xano'xning ismi bilan nom berdi.
10 Odam Ato xotini Momo Havo bilan yaqinlashdi va u yana to'qqizta o'g'il tug'di.
11 Beshinchi yubileyning beshinchi haftasida [225-31 AM] Set singlisi Azurani xotinlikka oldi va to'rtinchi (oltinchi haftaning yili) [235 AM] kuni u unga Enosni tug'di.
12 U yer yuzida Egamizning ismini chaqira boshladi.
13 Uchinchi haftaning yettinchi yubileyida [309-15 AM] Eno's singlisi No'amni xotinlikka oldi. No'am beshinchi haftaning uchinchi yilida unga o'g'il tug'di va u uning ismini Xenan qo'ydi.
14 Sakkizinchi yubileyning oxirida [325, 386-3992 AM] Kenan singlisi Mualêtni o'ziga xotinlikka oldi va u to'qqizinchi yubileyda, shu haftaning uchinchi yilining birinchi haftasida [395 AM] unga o'g'il tug'di va u unga Mahalalel ismini qo'ydi.
15 O'ninchi yubileyning ikkinchi haftasida [449-55 AM] Mahalalel otasining akasining qizi Barakielning qizi Dinani xotinlikka oldi. U oltinchi yilining uchinchi haftasida [461 AM] unga o'g'il tug'di va u unga Jared ismini qo'ydi, chunki uning davrida Egamizning farishtalari, ya'ni Qo'riqchilar deb nomlanganlar yer yuziga tushib, inson bolalariga ta'lim berishdi va yer yuzida adolat va to'g'rilik qilishdi.

16 O'n birinchi yubileyda [512-18 AM] Jared o'ziga xotin oldi. Uning ismi Baraka edi. U Rasulaning qizi edi, u otasining akasining qizi edi. Bu yubileyning to'rtinchi haftasida [522 AM], u unga yubileyning to'rtinchi yilida, beshinchi haftada o'g'il tug'di va u unga Xano'x ismini qo'ydi.
17 U yer yuzida tug'ilgan odamlar orasida birinchi bo'lib yozishni, bilim va donolikni o'rgandi va osmon alomatlarini oylar tartibiga ko'ra kitobga yozib qo'ydi, toki odamlar yil fasllarini o'z oylarining tartibiga ko'ra bilsinlar.
18 U birinchi bo'lib guvohlik yozdi va yer yuzidagi avlodlar orasida inson o'g'illariga guvohlik berdi, yubiley haftalarini aytib berdi, ularga yillar kunlarini ma'lum qildi, oylarni tartibladi va yillar shanbalarini biz unga ma'lum qilganimizdek sanab o'tdi.
19 U tushida vahiyda nima bo'lganini va nima bo'lishini ko'rdi, xuddi inson bolalari avlodlar davomida qiyomat kunigacha sodir bo'ladigan voqealar kabi; u hamma narsani ko'rdi va tushundi, guvohligini yozdi va guvohlikni yer yuzida barcha inson bolalari va ularning avlodlari uchun joylashtirdi.
20 O'n ikkinchi yubileyda, [582-88], yettinchi haftada u o'ziga xotin oldi. Uning ismi Edna edi, u otasining akasining qizi Danelning qizi edi. Oltinchi yilida, shu haftada [587 AM] u unga o'g'il tug'di va u unga Metusela deb ism qo'ydi.
21 Bundan tashqari, u olti yil davomida Xudoning farishtalari bilan birga edi va ular unga yer yuzidagi va osmondagi hamma narsani, quyoshning hukmronligini ko'rsatdilar va u hamma narsani yozib qo'ydi.
22 U odam qizlari bilan gunoh qilgan kuzatuvchilarga guvohlik berdi; chunki ular o'zlarini odam qizlari bilan birlashtira boshladilar, shuning uchun bulg'andilar va Xano'x ularning barchasiga qarshi guvohlik berdi.
23 U inson farzandlari orasidan olindi va biz uni ulug'vorlik va sharaf bilan Adan bog'iga olib kirdik. Mana, u yerda u dunyoning hukmini va hukmini hamda inson farzandlarining barcha yovuzliklarini yozib qo'yadi.
24 Shu sababli (Xudo) butun Adan yurtiga to'fon suvlarini yog'dirdi; chunki u yerda u barcha inson o'g'illariga qarshi guvohlik berish uchun belgi sifatida qo'yildi, hukm kunigacha avlodlarning barcha ishlarini aytib berdi.
25 U tog'da muqaddas joyda tutatqi tutatdi, bu esa Xudovandga yoqadigan xushbo'y hidlarni yoqdi.
26 Chunki Egamizning yer yuzida to'rtta joyi bor: Adan bog'i va Sharq tog'i, va bugun siz turgan tog', Sinay tog'i va yangi yaratilishda yerni muqaddaslash uchun muqaddaslanadigan Sion tog'i; u orqali yer yuzi avlodlar davomida barcha gunohlari va nopokliklaridan muqaddaslanadi.
27 O'n to'rtinchi yubileyda [652 AM] Metushelah o'ziga xotin oldi, Edna, otasining akasining qizi Azriyolning qizi, shu haftaning birinchi yilining uchinchi haftasida [701-7 AM] va u o'g'il tug'di va ismini Lamek qo'ydi.
28 O'n beshinchi yubileyda, uchinchi haftada Lamex o'ziga xotin oldi. Uning ismi Betenos edi. U Barakilning qizi, otasining akasining qizi edi. Shu haftada u unga o'g'il tug'di. Lamex uning ismini Nuh qo'ydi va: “Bu meni azob-uqubatim va barcha mehnatim uchun, Xudovand la'natlagan yer uchun yupatadi”, dedi.
29 O'n to'qqizinchi yubileyning oxirida, oltinchi yilning yettinchi haftasida [9:30 AM] Odam Ato vafot etdi va uning barcha o'g'illari uni o'zi yaratgan yurtga dafn qilishdi va u yerga dafn etilgan birinchi odam bo'ldi.
30 Va u yetmish yil ichida ming yilni yo'qotdi; chunki ming yil osmon guvohligida bir kunga o'xshaydi va shuning uchun bilim daraxti haqida yozilgan: “Undan yegan kuningiz o'lasizlar”. Shu sababli u bu kunning yillarini to'liq hisoblamadi; chunki u shu kun davomida vafot etdi.
31 Shu yilning o'zidayoq, Qobil o'z uyi qulab, uyining o'rtasida vafot etdi va toshlar bilan o'ldirildi, chunki u Hobilni tosh bilan o'ldirgan edi va u adolatli hukm bilan tosh bilan o'ldirildi.
32 Shu sababli samoviy lavhalarda shunday yozilgan edi: “Kim o‘z qo‘shnisini o‘sha qurol bilan o‘ldirsa, u o‘ldiriladi; u uni qanday yaralagan bo‘lsa, unga ham shunday munosabatda bo‘ladilar”.
33 Yigirma beshinchi yubileyda (soat 12:05) Nuh o'ziga xotin oldi. Uning ismi Emzara edi. U Rake'elning qizi, otasining akasining qizi edi. U beshinchi haftaning birinchi yilida (soat 12:07), uchinchi yilida unga Somni, beshinchi yilida (soat 12:09) unga Xomni va oltinchi haftaning birinchi yilida (soat 12:12) unga Yafetni tug'di.

5-BOB

1 Inson farzandlari yer yuzida ko'paya boshlaganda va ularga qizlar tug'ilganda, Xudoning farishtalari ularni shu yubiley yilida ko'rishdi, ular juda go'zal edilar; ular tanlagan har bir kishiga xotinlik qilishdi va o'g'il tug'ishdi va ular devlar bo'lishdi.
2 Yer yuzida qonunsizlik avj oldi va barcha tirik mavjudotlar, odamlar, chorva mollari, hayvonlar, qushlar va yer yuzida yuruvchi barcha jonzotlar uning yo'lini buzdilar. Ularning barchasi o'z yo'llarini va buyruqlarini buzdilar va bir-birlarini yutib yubora boshladilar. Yer yuzida qonunsizlik avj oldi va barcha odamlarning fikrlari doimo yovuz bo'lib qoldi.
3 Xudo yerga qaradi va mana u buzuq edi, barcha tirik mavjudotlar uning qoidalarini buzgan edi. Yer yuzidagi barcha jonzotlar Uning ko'z o'ngida har xil yovuzliklarni qilgan edi.
4 Va U yaratgan yer yuzidagi inson va barcha tirik mavjudotlarni yo'q qilishni aytdi.
5 Ammo Nuh Egamizning nazarida marhamat topdi.
6 Yer yuziga yuborgan farishtalarga qarshi U juda g'azablandi va ularni barcha hukmronliklaridan yo'q qilishni buyurdi va bizga ularni yerning tubiga bog'lashni buyurdi. Mana, ular o'rtasida bog'langan va alohida saqlangan.
7 Ularning o'g'illariga qarshi Xudoning huzuridan buyruq chiqdi: ularni qilich bilan o'ldirish va osmon ostidan yo'q qilish kerak.
8 U dedi: “Mening Ruhim inson ustida doim qolavermaydi, chunki ular ham tanadir va ularning kunlari yuz yigirma yil bo'ladi”.
9 U har biri o'z qo'shnisini o'ldirishi uchun qilichini ularning orasiga yubordi. Ular bir-birlarini o'ldira boshladilar, toki hammasi qilichdan halok bo'lib, yer yuzidan yo'q bo'lib ketdi.

10 Ularning ota-bobolari (ularning halokatiga) guvoh bo'lishdi va shundan keyin ular yer qa'rida abadiy bog'lanib qolishdi, toki buyuk hukm kunigacha, o'z yo'llari va ishlarini buzganlarning barchasiga Egamiz oldida hukm chiqarilgunga qadar.
11 U hammani joylaridan qirib tashladi, va ularning yovuzliklariga ko'ra hukm qilmagan birortasini ham qoldirmadi.
12 Va U barcha ishlari uchun yangi va solih tabiat yaratdi, toki ular butun tabiatlarida abadiy gunoh qilmasinlar, balki har biri o'z turida doimo solih bo'lsinlar.
13 Hammaning hukmi samoviy lavhalarda adolat bilan belgilangan va yozilgan — hatto ular yurishlari uchun belgilangan yo'ldan chetga chiqqanlarning hammasining hukmi ham; va agar ular u yerda yurmasalar, hukm har bir mavjudot va har bir tur uchun yozilgan.
14 Osmonda ham, yerda ham, yorug'likda ham, zulmatda ham, o'liklar diyorida ham, tubsizlikda ham, zulmat makonida ham hukm qilinmaydigan hech narsa yo'q; ularning barcha hukmlari belgilangan, yozilgan va o'yib yozilgan.
15 U hammaga nisbatan buyukni buyukligiga qarab, kichikni kichikligiga qarab va har kimni o'z yo'liga qarab hukm qiladi.
16 U hech kimning shaxsini hisobga olmaydi, sovg'alarni qabul qilmaydi, agar U har bir kishiga hukm chiqaraman desa: agar kimdir yer yuzidagi bor narsani bersa, U sovg'alarni yoki odamni hisobga olmaydi va qo'lidan hech narsani qabul qilmaydi, chunki U adolatli hakamdir.
17 Isroil o'g'illari haqida shunday yozilgan va farz qilingan: Agar ular solihlik bilan Unga murojaat qilsalar, U ularning barcha gunohlarini kechiradi va barcha gunohlarini kechiradi.
18 Har yili bir marta barcha gunohlaridan qaytganlarga U rahm-shafqat ko'rsatishi yozilgan va farz qilingan.
19 To'fondan oldin o'z yo'llari va fikrlarini buzganlarning barchasiga kelsak, faqat Nuhning o'zi qabul qilindi; chunki uning o'g'illari uchun Xudo ularni to'fon suvlaridan qutqardi; chunki uning yuragi barcha yo'llarida solih edi, unga amr qilinganidek va u uchun belgilangan hech narsadan chetga chiqmagan edi.
20 Egamiz yer yuzidagi barcha mavjudotni — odamlarni, chorva mollarini, hayvonlarni, osmondagi qushlarni va yer yuzida harakatlanuvchi jonzotlarni yo'q qilishni aytdi. U Nuhga o'zini to'fon suvlaridan qutqarish uchun kema yasashni buyurdi.
21 Nuh kemani Xudo buyurganidek, yigirma yettinchi yubileyda, beshinchi yilning beshinchi haftasida (birinchi oyning yangi oyida) qurdi. [13:07 AM]
22 U oltinchi (yil)da, ikkinchi oyning yangi oyida, o'n oltinchi kunigacha, [13:08] kirdi; U va biz unga olib kelgan barcha narsalar kemaga kirdi va Egamiz uni o'n yettinchi oqshomda tashqaridan yopdi.
23 Xudovand osmonning yettita darvozasini va ulkan tubsizlik buloqlarining og'zini ochdi, yettita og'iz bor edi.
24 Tosh darvozalari osmondan qirq kunu qirq kecha suv yog'dira boshladi. Tubsizlik buloqlari ham butun dunyo suvga to'lguncha suv yog'dirdi.
25 Yer yuzidagi suvlar ko'paydi. Suv barcha baland tog'lardan o'n besh tirsak balandlikka ko'tarildi, Kema yer yuzidan ko'tarildi va u suvlar ustida harakatlandi.
26 Suv yer yuzida besh oy — bir yuz ellik kun davomida ko'tarilib turdi.
27 Kema Ararat tog'laridan biri bo'lgan Lubar cho'qqisiga chiqib, to'xtadi.
28 To'rtinchi oyda (yangi oyda) ulkan tubsizlikning buloqlari yopildi va osmon darvozalari to'sildi; yettinchi oyning yangi oyida esa yer tubsizligining barcha og'izlari ochildi va suv tubsizlikka tusha boshladi.
29 O'ninchi oyning yangi oyida tog'larning cho'qqilari ko'rindi, birinchi oyning yangi oyida esa yer ko'rindi.
30 Yettinchi yilning beshinchi haftasida [soat 13:09] yer yuzidan suv yo'qoldi va ikkinchi oyning o'n yettinchi kuni yer qurib qoldi.
31 Yigirma yettinchi kuni u kemani ochdi va undan hayvonlarni, chorva mollarini, qushlarni va barcha harakatlanuvchi mavjudotlarni chiqarib yubordi.

6-BOB

1 Uchinchi oyning yangi oyida u kemadan chiqib, o'sha tog'da qurbongoh qurdi.
2 U yerni gunohlardan pokladi. Uloqchani olib, uning qoni bilan yer yuzidagi barcha gunohlarni pokladi, chunki Nuh bilan kemada bo'lganlardan tashqari, yer yuzidagi hamma narsa yo'q qilingan edi.
3 U qurbongohning yog'ini qurbongohga qo'ydi. U ho'kiz, echki, qo'y, echki, tuz, kaptar va kaptar bolalarini olib, qurbongohga kuydiriladigan qurbonlik qo'ydi. Ustiga moy aralashtirilgan qurbonlik quydi, sharob sepdi va hamma narsaga xushbo'y tutatqi sepdi. Xudovandga yoqimli hid chiqardi.
4 Egamiz yoqimli hidni sezdi va u bilan ahd tuzdi: yer yuzini vayron qiladigan to'fon endi bo'lmaydi; yer yuzidagi barcha kunlar - ekin ekish va hosil hech qachon to'xtamaydi; sovuq va issiq, yoz va qish, kunduz va tun o'z tartibini o'zgartirmaydi va abadiy to'xtamaydi.
5 Sizlar esa yer yuzida ko'payib, ko'payinglar, unda ko'payinglar va baraka topinglar. Men yer yuzidagi va dengizdagi hamma narsada sizlardan qo'rqish va dahshat uyg'otaman.
6 Mana, Men sizlarga barcha hayvonlarni, barcha qanotli hayvonlarni, yer yuzida harakatlanuvchi barcha narsalarni, suvdagi baliqlarni va oziq-ovqat uchun barcha narsalarni berdim; yashil o'tlar kabi, men sizlarga hamma narsani berdim.
7 Lekin go'shtni, uning joni bilan, qoni bilan yemanglar, chunki har bir go'shtning joni qonda, toki sizlarning joningizning qonini talab qilmanglar. Men har bir insonning qo'lidan, har bir hayvonning qo'lidan inson qonini talab qilaman.
8 Kimki inson qonini inson orqali to'ksa, uning qoni to'kiladi, chunki U insonni Xudo suratida yaratgan.
9 Sizlar esa yer yuzida ko'payib, ko'payinglar.
10 Nuh va uning o'g'illari hech qanday go'shtning qonini yemaslikka qasam ichdilar va shu oyda yer yuzidagi barcha avlodlar uchun Parvardigor Xudo oldida abadiy ahd tuzdilar.
11 Shu sababli U senga shu oyda tog'da Isroil xalqi bilan qasamyod qilib ahd tuzishni va Egamiz ular bilan abadiy tuzgan ahdning barcha so'zlari uchun ularning ustiga qon sepishni buyurdi.

12 Va bu guvohlik siz haqingizda yozilganki, siz uni doimo kuzatib turishingiz kerak, toki siz yer yuzida hech qachon hayvonlarning, qushlarning yoki qoramollarning qonini yemasligingiz kerak. Yer yuzida butun kun davomida hayvonlarning, qoramollarning yoki qushlarning qonini yegan odam va uning urug'i yer yuzidan yo'q qilinadi.
13 Isroil xalqiga qon yemaslikni buyur, toki ularning ismlari va nasllari doimo Xudoyimiz Egamiz huzurida bo'lsin.
14 Bu qonunning kunlar chegarasi yo'q, chunki u abadiydir. Ular avlodlar osha buni bajarsinlar, toki qurbongoh oldida qon bilan siz uchun iltijo qilishda davom etsinlar; har kuni, ertalab va kechqurun ular Egamiz oldida siz uchun kechirim so'rasinlar, toki ular uni saqlab, ildizi bilan yo'q qilinmasinlar.
15 U Nuh va uning o'g'illariga yer yuzida boshqa to'fon bo'lmasligi haqida belgi berdi.
16 U yer yuzida to'fon bo'lmasligi va yer yuzi butun umri davomida uni yo'q qilmasligi uchun abadiy ahdning belgisi sifatida kamonini bulutga qo'ydi.
17 Shu sababli, samoviy lavhalarda har yili ahdni yangilash uchun bu oyda yiliga bir marta haftalar bayramini nishonlash buyurilgan va yozilgan.
18 Bu butun bayram osmonda yaratilgan kundan Nuh payg'ambar kunlarigacha — yigirma olti yubiley va besh haftalik yil davomida [1309-1659 AM] nishonlandi. Nuh va uning o'g'illari buni yetti yubiley va bir haftalik yil davomida, Nuhning o'limigacha nishonladilar. Nuhning o'limidan boshlab uning o'g'illari Ibrohimning kunlarigacha (buni) yo'q qilishdi va qon yeyishdi.
19 Lekin Ibrohim, Ishoq, Yoqub va uning o'g'illari buni sizning kunlaringizgacha saqlab kelishdi. Sizning kunlaringizda Isroil xalqi buni unutib qo'ydi, toki siz bu tog'da yana nishonlaguningizcha.
20 Isroil xalqiga bu bayramni avlodlar osha nishonlashni buyur. Bu bayramni ular uchun amr bo‘lsin. Yilning bir kuni, shu oyda, ular bayramni nishonlasinlar.
21 Chunki bu haftalar bayrami va birinchi mevalar bayramidir. Bu bayram ikki tomonlama va ikki tomonlama: bu haqda yozilgan va o'yib yozilganlarga ko'ra, uni nishonlang.
22 Men sizlarga yozgan birinchi qonun kitobida, yiliga bir kun, uni o'z vaqtida nishonlashingizni yozib qo'ydim. Isroil xalqi bu oyda, har yili bir kunda, avlodlar davomida uni eslab, nishonlashlari uchun qurbonliklarni sizlarga tushuntirdim.
23 Birinchi oyning yangi oyida, to'rtinchi oyning yangi oyida, yettinchi oyning yangi oyida va o'ninchi oyning yangi oyida xotirlash kunlari va yilning to'rt bo'limida fasllar kunlari bor. Bular abadiy guvohlik sifatida yozilgan va belgilangan.
24 Nuh bularni avlodlar osha abadiy bayram qilib belgilab berdi, shuning uchun ular uning xotirasiga aylandi.
25 Birinchi oyning yangi oyida unga o'zi uchun kema yasash buyurildi. O'sha kuni yer qurib qoldi va u kemani ochib, yerni ko'rdi.
26 To'rtinchi oyning yangi oyida yer ostidagi tubsizlikning og'izlari yopildi. Yettinchi oyning yangi oyida esa yer tubsizligining barcha og'izlari ochildi va suvlar ularga tusha boshladi.
27 O'ninchi oyning yangi oyida tog'larning cho'qqilari ko'rindi va Nuh xursand bo'ldi.
28 Shu sababli u ularni abadiy yodgorlik sifatida o'zi uchun bayram qildi va ular shunday nishonlanadi.
29 Ular bularni samoviy lavhalarga qo'yishdi, har biri o'n uch haftaga ega edi; ularning xotirasi birinchisidan ikkinchisiga, ikkinchisidan uchinchisiga va uchinchisidan to'rtinchisiga o'tib turardi.
30 Va amrning barcha kunlari ikki ellik haftadan iborat bo'ladi va (bular) butun yilni to'liq qiladi. Shunday qilib, u samoviy lavhalarga o'yib yozilgan va belgilangan.
31 Va (bu amrni) bir yil yoki yildan yilga e'tiborsiz qoldirib bo'lmaydi.
32 Isroil avlodlariga bu hisob-kitobga ko'ra yillarni belgilashni buyuring — uch yuz oltmish to'rt kun. (Bular) to'liq bir yilni tashkil qiladi va ular uning vaqtini kunlaridan va bayramlaridan ajratmaydilar; chunki hamma narsa ularning guvohliklariga ko'ra ularda paydo bo'ladi va ular biron bir kunni qoldirmaydilar va biron bir bayramni buzmaydilar.
33 Agar ular e'tiborsiz qoldirib, Uning amriga muvofiq ularga rioya qilmasalar, ular barcha fasllarini buzadilar va yillar bundan (tartibdan) siljiydi [va ular fasllarni buzadilar va yillar siljiydi] va ular o'z qonun-qoidalarini e'tiborsiz qoldiradilar.
34 Isroil xalqining hammasi yillar yo'lini unutib, topa olmaydilar, yangi oylarni, fasllarni va shanbalarni unutib, yillar tartibini buzadilar.
35 Chunki men bilaman va bundan buyon buni sizga e'lon qilaman, va bu mening o'zimning ixtirom emas; chunki kitob mening oldimda yozilgan va samoviy lavhalarda kunlarning bo'linishi belgilangan, toki ular ahd bayramlarini unutib, o'zlarining xatolari va johilliklariga ergashib, boshqa xalqlarning bayramlariga muvofiq yursinlar.
36 Chunki oyni kuzatishni aniqlaydiganlar bo'ladi - u fasllarni qanday buzadi va yildan-yilga o'n kun oldin keladi.
37 Shu sababli, ular (tartibni) buzadigan, jirkanch kunni guvohlik kuni, nopok kunni bayram kuni qiladigan yillar keladi va ular barcha kunlarni, muqaddas kunni nopok bilan, nopok kunni muqaddas bilan aralashtirib yuboradilar; chunki ular oylar, shanbalar, bayramlar va yubileylar borasida adashadilar.
38 Shuning uchun men sizga ularga guvohlik berishingizni buyuraman va guvohlik beraman; chunki sizning o'limingizdan keyin farzandlaringiz ularni bezovta qiladilar, shuning uchun ular yilni faqat uch yuz oltmish to'rt kun qilmaydilar va shu sababli ular yangi oylar, fasllar, shanbalar va bayramlar borasida adashadilar va har xil qonni har xil go'sht bilan yeydilar.

7-BOB

1 Birinchi yilning yettinchi haftasida [13:17], ushbu yubileyda Nuh kema to'xtagan tog'da Ararat tog'laridan biri bo'lgan Lubar deb nomlangan tok novdalarini ekdi va ular to'rtinchi yilda [13:20] meva berishdi va u ularning mevalarini saqlab, bu yil yettinchi oyda yig'ib oldi.
2 U undan sharob tayyorlab, idishga solib, beshinchi yilgacha, [13:21] birinchi oyning yangi oyining birinchi kunigacha saqladi.

3 U bu bayram kunini xursandchilik bilan nishonladi va o'zi va o'g'illari uchun gunohlarini yuvish uchun Egamizga kuydiriladigan qurbonlik qildi: bitta buqa, bitta qo'chqor, yettita bir yoshli qo'y va bitta echki.
4 Avval uloqchani tayyorlab, qonidan oʻzi yasagan qurbongohdagi goʻshtga, kuydiriladigan qurbonlik qurbongohidagi barcha yogʻlarga, shuningdek, buqa, qoʻchqor va qoʻylarga surtdi. Ularning goʻshtini qurbongoh ustiga qoʻydi.
5 U qurbongohga ularning barcha qurbonliklarini moy bilan aralashtirilgan holda qo'ydi. Keyin qurbongohda ilgari yoqib yuborgan olovga sharob sepdi va qurbongohga tutatqi qo'ydi va Egasi Xudoga yoqimli hid keltirdi.
6 U xursand bo'lib, bu sharobdan o'zi va bolalari quvonch bilan ichdilar.
7 Kech kirdi. U chodiriga kirdi. Mast bo'lib, yotib uxlab qoldi. U uxlab yotganida chodirida yalang'och holda yotdi.
8 Xom otasi Nuhni yalang'och holda ko'rdi va tashqariga chiqib, ikki akasiga aytdi.
9 Som uning kiyimini olib, o'rnidan turdi. Ular kiyimni yelkalariga tashlab, orqalariga qaytib, otalarining sharmandaligini yashirishdi.
10 Nuh uyqudan uyg'onib, kenja o'g'lining unga qilgan barcha ishlarini angladi va o'g'lini la'natlab: “Kan'on la'nati bo'lsin, u aka-ukalariga qul bo'lsin”, dedi.
11 U Somni duo qilib, dedi: “Somning Xudosi — Egamizga hamdu sanolar boʻlsin, Kan’on uning quliga aylansin.
12 Xudo Yafetni kengaytiradi va Xudo Somning uyida yashaydi va Kan'on uning quli bo'ladi.
13 Xom otasining kenja o'g'lini la'natlaganini bildi va uning o'g'lini la'natlaganidan norozi bo'ldi. U otasidan ayrildi, o'zi va o'g'illari Kush, Mizraim, Put va Kan'on bilan birga ketdi.
14 U o'zi uchun shahar qurdi va unga xotini Ne'elatama'ukning ismi bilan nom berdi.
15 Yafet buni ko'rib, akasiga hasad qildi va o'zi uchun shahar qurdi va uni xotini Adatanesning ismi bilan atadi.
16 Som otasi Nuh bilan birga yashadi. U otasining yonida tog'da shahar qurdi va shaharga xotini Sedeqetelebabning ismi bilan nom berdi.
17 Mana, bu uchta shahar Lubar tog'i yaqinida; sharqda Sedeqetelebab tog'ning chekkasida; janubda Na'eltama'uk; g'arbda esa Adatanlar.
18 Somning o'g'illari: Elam, Ashur va Arpaxshod (bu o'g'il to'fondan ikki yil o'tgach tug'ilgan), shuningdek, Lud va Oram.
19 Yafetning o'g'illari: Go'mer, Magog, Maday, Yovan, Tubal, Meshek va Tiras. Bular Nuhning o'g'illari edi.
20 Yigirma sakkizinchi yubileyda [1324-1372 AM] Nuh o'g'illariga qonun-qoidalar, amrlar va bilgan barcha hukmlarni buyura boshladi va o'g'illarini solihlikka rioya qilishga, tanalarining sharmandaligini yashirishga, Yaratguvchini duo qilishga, ota-onani hurmat qilishga, qo'shnilarini sevishga va jonlarini zino, nopoklik va barcha yomonlikdan saqlashga undadi.
21 Chunki mana shu uch narsa tufayli yer yuziga to'fon keldi. Bu zino tufayli kuzatuvchilar o'z qonunlariga xilof ravishda inson qizlari bilan fohishalik qilib, o'zlari xohlagan har qanday xotinni oldilar va nopoklikning boshlanishini yaratdilar.
22 Ulardan Nafidim degan oʻgʻillar tugʻildi. Ularning barchasi bir-biriga oʻxshamas edilar va bir-birlarini yeb qoʻyishardi. Devlar Nafidni, Nafidlar Eljoni va Eljo odamlarini, bir odamni boshqasini oʻldirishdi.
23 Har kim o'zini yovuzlik qilishga va ko'p qon to'kishga sotdi, yer esa yovuzlikka to'ldi.
24 Shundan keyin ular hayvonlar, qushlar va yer yuzida yuradigan barcha jonzotlarga qarshi gunoh qilishdi. Yer yuzida ko'p qon to'kildi va odamlarning har bir xayoli va istagi doimo behuda va yomonlikni tasavvur qildi.
25 Egamiz ularning yovuz ishlari va yer yuzida to'kkan qonlari uchun yer yuzidagi hamma narsani yo'q qildi.
26 Biz, men, sizlar, o'g'illarim va biz bilan kemaga kirganlarning hammasi qoldik. Mana, men sizning ishlaringizni ko'rib turibman: sizlar adolat yo'lidan yurmaysizlar. Chunki sizlar halokat yo'lida yurishni boshladingizlar va bir-biringizdan ajraldingizlar, bir-biringizga hasad qildingizlar va (shunday qilib) sizlar, o'g'illarim, har biringiz o'z aka-ukangiz bilan kelishmovchilikdasizlar.
27 Chunki men ko'ryapman va mana, jinlar sizga va farzandlaringizga qarshi vasvasaga solishni boshladilar. Endi men sizlar uchun qo'rqaman, mening o'limimdan keyin sizlar yer yuzida odamlarning qonini to'kasizlar va sizlar ham yer yuzidan yo'q bo'lib ketasizlar.
28 Chunki kimki inson qonini to'ksa va biron bir go'shtning qonini yesa, yer yuzidan yo'q qilinadi.
29 Qon yeydigan yoki yer yuzida inson qonini to'kadigan hech kim qolmaydi, osmon ostida yashovchi hech qanday nasl yoki avlod qolmaydi. Chunki ular o'liklar diyoriga tushadilar, la'natlanadigan joyga tushadilar, tubsizlik zulmatiga esa zo'ravonlik bilan olib ketiladilar.
30 Sizlar yer yuzida to'kilgan hayvonlarni, qoramollarni yoki pashshalarni o'ldirgan kunlaringizda sizlarning joningizga hech qanday qon to'kilmagan bo'lsin. Yer yuzida to'kilgan narsalarni yashirish orqali o'z jonlaringizga yaxshilik qiling.
31 Sizlar qon bilan ovqat yeydigan odamga o'xshamanglar, lekin ehtiyot bo'linglar, hech kim sizlardan oldin qon yemasin. Qonni yopinglar, chunki menga sizlarga va farzandlaringizga, barcha tirik mavjudotlarga guvohlik berish buyurilgan.
32 Va joningizni go'sht bilan birga yeb qo'ymang, toki qoningiz, ya'ni hayotingiz, uni yer yuziga to'kadigan biron bir go'shtdan talab qilinmasin.
33 Chunki yer to'kilgan qondan pok bo'lmaydi, chunki (faqat) uni to'kkanning qoni bilan yer butun avlodlar davomida poklanadi.
34 Endi, farzandlarim, quloq solinglar: butun yer yuzida adolatni ekib, meni to'fon suvlaridan qutqargan Xudoyim oldida ulug'vorligingizni yuksaltiringlar.
35 Mana, sizlar borib, o'zingiz uchun shaharlar qurasizlar va u yerlarga yer yuzidagi barcha o'simliklarni, shuningdek, barcha mevali daraxtlarni ekasizlar.
36 Uch yil davomida yeyilgan hamma narsaning mevasi yig'ib olinmaydi. To'rtinchi yili uning mevasi muqaddas deb hisoblanadi [va ular birinchi hosilni taqdim etadilar], osmonu yerni va hamma narsani yaratgan Xudoyi Taolo oldida maqbul bo'ladi. Ular sharob va moyning birinchi hosilini Egamizning qurbongohida mo'l-ko'l qilib, birinchi hosil sifatida taqdim etsinlar, uni qabul qilgan Egamizning

qurbongohi esa qolganini qabul qilgan qurbongoh oldida yesin.
37 Beshinchi yili esa uni solihlik va to'g'rilik bilan qo'yib yuboringlar. Shunda sizlar solih bo'lasizlar va ekkanlaringizning barchasi gullab-yashnaydi.
38 Chunki otangizning otasi Xano'x o'g'li Metushelahga va o'g'li Metushelahga shunday amr bergan edi, Lamex esa otalari unga amr qilgan hamma narsani menga amr qilgan edi.
39 O'g'illarim, men ham sizlarga amr beraman, xuddi Xano'x o'g'liga birinchi yubileylarida va'da qilganidek: u yettinchi avlodida tirikligida, o'g'liga va o'g'illarining o'g'illariga vafotigacha va'da berib, va'da berdi.

8-BOB

1 Yigirma to'qqizinchi yubileyning birinchi haftasida, [soat 13:73], uning boshida Arpaxshod o'ziga xotin oldi. Uning ismi Rasueja edi. U Elamlik Susanning qizi edi. U uchinchi yili, o'sha haftada, [soat 13:75], unga o'g'il tug'di. U uning ismini Kaynam qo'ydi.
2 O'g'il ulg'ayib, otasi unga yozishni o'rgatdi va u o'zi uchun shahar topish uchun joy izlashga ketdi.
3 U avvalgi avlodlar toshga o'yib yozgan yozuvni topdi va undagi yozuvni o'qidi, uni yozib oldi va shu tufayli gunoh qildi; chunki unda kuzatuvchilarning ta'limoti bor edi, unga ko'ra ular osmonning barcha belgilarida quyosh, oy va yulduzlarning alomatlarini kuzatishardi.
4 U buni yozib qo'ydi va bu haqda hech narsa demadi, chunki u bu haqda Nuhga gapirishdan qo'rqardi, chunki u buning uchun unga g'azablanmas edi.
5 O'ttizinchi yubileyda, [14:29], ikkinchi haftada, birinchi yilida, u o'ziga xotin oldi. Uning ismi Melka edi, u Yafetning o'g'li Madayning qizi edi. To'rtinchi yili [14:32] u o'g'il tug'di va uning ismini Shela qo'ydi, chunki u: "Men haqiqatan ham yuborilganman", dedi.
6 [U tug'ilganining to'rtinchi yilida] Shela ulg'aygan va o'ziga xotin oldi. Uning ismi Muak edi. U otasining ukasi Kesedning qizi edi. U o'ttiz birinchi yubileyda, beshinchi haftada, birinchi yilida [1499 AM] tug'ildi.
7 Beshinchi yili [15:03] da u unga o'g'il tug'di va u uning ismini Iber qo'ydi. U o'ziga xotin oldi. Uning ismi Azurod edi, u Nebrodning qizi edi. U o'ttiz ikkinchi yubileyda, uchinchi yili yettinchi haftada edi. [15:64]
8 Oltinchi yili [1567 AM] u unga o'g'il tug'di va u unga Paleh ismini qo'ydi; chunki u tug'ilgan kunlarda Nuhning o'g'illari yerni o'zaro bo'lishishni boshladilar; shuning uchun u unga Paleh ismini qo'ydi.
9 Ular buni o'zaro yashirincha bo'lishib, Nuhga aytib berishdi.
10 O'ttiz uchinchi yubileyning boshida [1569 AM] ular yerni uch qismga bo'lishdi: Som, Xom va Yafet, har birining merosxo'rligiga ko'ra, birinchi yilning birinchi haftasida, biz yuborilganlardan biri ular bilan birga bo'lganimizda.
11 U o'g'illarini chaqirdi va ular va ularning bolalari unga yaqinlashdilar. U yerni uch o'g'li mulk qilib olishlari uchun qur'alarga bo'lib berdi. Ular qo'llarini uzatib, yozuvni otalari Nuhning bag'ridan oldilar.
12 Somning ulushi sifatida yerning o'rtasi o'zi va o'g'illari uchun abadiy avlodlar davomida meros qilib olishi kerak edi. Rafa tog' tizmasining o'rtasidan, Tina daryosining suv og'zidan. Uning ulushi g'arbga, shu daryoning o'rtasidan o'tib, tubsizlik suviga yetguncha davom etadi. Bu daryo oqib chiqib, suvlarini Meat dengiziga quyadi va bu daryo Buyuk dengizga quyiladi. Shimoldagi hamma narsa Yafetnikidir, janubdagi hamma narsa Somnikidir.
13 Va u Karasoga yetguncha cho'ziladi: bu janubga qaragan tilning bag'rida.
14 Uning ulushi Buyuk dengiz bo'ylab cho'zilgan va janubga qaragan tilning g'arbiga yetguncha to'g'ri chiziq bo'ylab cho'zilgan, chunki bu dengiz Misr dengizining tili deb ataladi.
15 Va u bu yerdan janubga, suvlari qirg'og'idagi Buyuk dengizning og'ziga qarab burilib, g'arbga, Afraga, Gihon daryosining suvlariga yetguncha va Gihon suvlarining janubiga, shu daryoning qirg'oqlarigacha cho'ziladi.
16 Va u sharqqa, janubga, janubga, Adan bog'iga yetguncha cho'ziladi va butun Adan yerining sharqidan va butun sharqdan sharqqa burilib, Rafa nomli tog'ning sharqiga yetguncha davom etadi va Tina daryosining og'ziga tushadi.
17 Bu ulush Som va uning o'g'illariga qur'a bo'yicha berildi, toki ular bu yerni avlodlar osha abadiy egallab olishsin.
18 Nuh bu ulush Som va uning o'g'illari uchun kelganidan xursand bo'ldi va bashorat qilib og'zi bilan aytgan hamma narsani esladi, chunki u: “Somning Xudosi — Egamizga hamdu sanolar bo'lsin, Egamiz Somning maskanida yashasin”, degan edi.
19 U Adan bog'i eng muqaddas joy va Egamizning maskani ekanligini, Sinay tog'i cho'lning markazi va Sion tog'i yerning kindigining markazi ekanligini bilardi: bu uchalasi ham bir-biriga qarama-qarshi qo'yilgan muqaddas joylar sifatida yaratilgan edi.
20 U Egamizning kalomini og'ziga solgan xudolar Xudosini va abadiy Egamizni ulug'ladi.
21 U Som va uning o'g'illariga avlodlar osha muborak ulush va baraka kelganini bilardi: butun Adan yurti, Qizil dengiz yurti, sharq va Hindiston yurti, Qizil dengiz va uning tog'lari, Bashan yurti, Livan yurti, Kaftur orollari, Sanir va Amana tog'lari, shimoldagi Assur tog'lari, Elam yurti, Assur, Bobil, Susan va Ma'eday yurti, Ararat tog'larining barchasi va dengizning narigi tomonidagi, shimoldagi Assur tog'laridan naridagi butun hudud, muborak va keng yurt va undagi hamma narsa juda yaxshi.
22 Ikkinchi qism Ham uchun, Gihonning janubidan janubga, Bog'ning o'ng tomoniga, chiqib keldi va u janubga, barcha olov tog'lariga, g'arbga Atel dengiziga va g'arbga, yo'q qilinmagan hamma narsa tushadigan Ma'uk dengiziga yetguncha cho'zildi.
23 Va u shimolga, Gadir chegaralariga boradi va dengiz suvlari qirg'og'iga, Buyuk dengiz suvlariga, Gihon daryosiga yaqinlashguncha davom etadi va Gihon daryosi bo'ylab Adan bog'ining o'ng tomoniga yetguncha davom etadi.
24 Mana shu yer Xomga oʻzi va oʻgʻillari uchun avlodlar osha abadiy mulk qilib beriladigan ulush boʻlib qoldi.
25 Yafet uchun uchinchi qism Tina daryosining narigi tomonidagi suv oqimining shimoliy qismidan oqib o'tdi va shimoli-sharqda butun Gog hududi va uning sharqidagi barcha yurtlargacha cho'zildi.

26 U shimolga, shimolga cho'zilgan va shimolda Kelt tog'larigacha, Ma'uk dengizigacha cho'zilgan va Gadirning sharqidan dengiz suvlari hududigacha cho'zilgan.
27 Va u Faraning g'arbiga yaqinlashguncha cho'zilib, Aferag tomon qaytib, sharqqa Meat dengizi suvlarigacha cho'ziladi.
28 Va u shimoli-sharqiy yo'nalishda Tina daryosi mintaqasigacha cho'zilib, Rafa tog'iga qarab suvlari chegarasiga yaqinlashguncha va shimolga buriladi.
29 Yafet va uning o'g'illari uchun meros bo'lib qolgan yer shu yer edi: u o'zi va o'g'illari uchun avlodlar osha abadiy mulk qilib olishi kerak edi; beshta katta orol va shimolda ulkan yer.
30 Lekin u yer sovuq, Xom yeri issiq, Som yeri esa na issiq, na sovuq, balki sovuq va issiq aralashib ketgan.

9-BOB

1 Xom oʻgʻillari orasida yerlarni taqsimlab berdi. Birinchi ulush sharqdagi Kushga, gʻarbdagi Mizraimga, gʻarbdagi Putga, gʻarbdagi dengiz boʻyidagi Kanʼonga tushdi.
2 Som ham oʻgʻillari orasida yerlarni taqsimlab berdi. Birinchi ulush Ham va uning oʻgʻillariga, Dajla daryosining sharq tomonidagi sharqqa, butun Hindiston yerlariga, Qizil dengiz qirgʻogʻiga, Dedon suvlariga, Mebri va Ela togʻlariga, Susan yerlariga va Farnak boʻyidagi hamma yerlarga, Qizil dengiz va Tina daryosiga qadar boʻlgan hamma yerlarga tushdi.
3 Ikkinchi qism Assuriyadan chiqib keldi, butun Assuriya, Nineviya va Shinar yerlari va Hindiston chegarasigacha bo'lgan yerlar. U daryo bo'ylab ko'tarilib, uni kesib o'tadi.
4 Uchinchi qism Arpaxshodga tushdi: Furot daryosining sharqidagi, Qizil dengizga tutashgan Xaldeylar yurtining barcha yerlari, Misrga qaragan dengiz tiliga yaqin cho'lning barcha suvlari, Furot daryosining chegarasigacha bo'lgan Livan, Sanir va Omon yerlari.
5 To'rtinchi qism Oramga, ya'ni Dajla va Furot daryolari orasidagi Mesopotamiyaning butun yerlari, Xaldeylarning shimolida, Ossuriya tog'lari va Arara yerlari chegarasigacha bo'lgan yerlar tushdi.
6 Beshinchi qism Ludga, yaʼni Oshur togʻlari va ularga tegishli barcha yerlarga, to Buyuk dengizgacha va uning ukasi Oshurning sharqiga yetib borguncha, oʻtib ketdi.
7 Yafes ham oʻz merosxoʻr yerlarini oʻgʻillari orasida boʻlib berdi.
8 Birinchi qism shimoldan sharqqa, Tina daryosigacha bo'lgan Gomerga, shimoldan esa Magogga, shimolning barcha ichki qismlariga, to Meat dengizigacha bo'lgan hududga o'tdi.
9 Maday ikki akasining g'arbidan orollargacha va orollar qirg'oqlarigacha bo'lgan ulush sifatida unga tegishli bo'ldi.
10 To'rtinchi qism Yavanga har bir orol va Lud chegarasidagi orollar tushdi.
11 Tubal uchun tilning o'rtasidan beshinchi qism chiqdi, u Lud ulushining chegarasiga yaqinlashib, ikkinchi tildan uchinchi tilgacha bo'lgan hududga yaqinlashdi.
12 Oltinchi qism Meshekka tushdi, uchinchi tildan keyingi butun hudud Gadirning sharqiga yaqinlashguncha.
13 Yettinchi qism Tiras uchun dengizning o'rtasida to'rtta katta orol bo'lib, ular Ham ulushigacha cho'zilgan edi [va Kamaturi orollari Arpaxshod o'g'illariga qur'a bo'yicha meros bo'lib berildi].
14 Shunday qilib, Nuhning o'g'illari otalari Nuhning oldida o'g'illariga bo'linib ketishdi va u ularning barchasiga qasam ichdi va unga nasib etmagan ulushni olishga harakat qilgan har bir kishiga la'nat yog'dirdi.
15 Ularning hammasi: “Shunday boʻlsin, shunday boʻlsin”, dedilar. Oʻzlari va oʻgʻillari avlodlar osha, qiyomat kunigacha abadiy shunday boʻlsin. Oʻsha kuni Xudovand ularni qilich va olov bilan hukm qiladi, chunki ular yer yuzini gunoh, nopoklik, zino va gunoh bilan toʻldirdilar.

10-BOB

1 Ushbu yubileyning uchinchi haftasida nopok jinlar Nuh o'g'illarining bolalarini yo'ldan ozdira boshladilar, ularni yo'ldan ozdirib, yo'q qila boshladilar.
2 Nuhning o'g'illari otalari Nuhning oldiga kelib, unga o'g'illarining o'g'illarini yo'ldan ozdirayotgan, ko'r qilib o'ldirayotgan jinlar haqida gapirib berishdi.
3 U oʻz Xudosi — Egamiz oldida ibodat qilib, dedi: “Ey barcha insonlar ruhlarining Xudosi! Sen menga rahm qilding. Meni va oʻgʻillarimni toʻfon suvlaridan qutqarding. Meni halokat oʻgʻillari kabi halok qilmading. Chunki Sening inoyating menga buyuk boʻldi va jonimga buyuk rahm-shafqating boʻldi. Oʻgʻillarimga inoyatingni yogʻdirgin. Yovuz ruhlar ularni yer yuzidan yoʻq qilmasin.”
4 Lekin menga va o'g'illarimga baraka bergin, toki biz ko'payib, yer yuzini to'ldirib, ko'payaylik.
5 Va Sen mening davrimda Sening Qo'riqchilaring, bu ruhlarning otalari qanday harakat qilganini bilasan. Tirik bo'lgan bu ruhlarga kelsak, ularni qamab qo'y va hukm joyida mahkam ushla, qulingning o'g'illariga, Xudoyim, halokat keltirmasinlar; chunki ular yovuz va yo'q qilish uchun yaratilgan.
6 Ular tiriklarning ruhlari ustidan hukmronlik qilmasinlar, chunki faqat Sen ularga hukmronlik qila olasan. Va ular bundan buyon va abadiy solihlarning o'g'illari ustidan hukmronlik qilmasinlar.
7 Va Egamiz Xudo bizga hammamizni bog'lashni buyurdi.
8 Ruhlarning boshlig'i Mastema kelib dedi: “Ey Yaratguvchi, ularning ba'zilari mening oldimda qolsin va ular mening ovozimga quloq solsinlar va men ularga aytadigan hamma narsani qilsinlar; chunki agar ularning ba'zilari menga qoldirilmasa, men inson o'g'illariga irodamni amalga oshira olmayman; chunki bular buzilish va mening hukmim oldida yo'ldan ozdirish uchundir, chunki inson o'g'illarining yovuzligi juda katta”.
9 U dedi: “Ularning oʻndan bir qismi Uning huzurida qolsin, toʻqqiz qismi esa laʼnat joyiga tushsin”.
10 Va bizlardan birimiz Nuhga barcha dori-darmonlarini o'rgatishni buyurdi; chunki U ularning to'g'ri yo'ldan yurmasligini va to'g'rilikda kurashmasligini bilardi.
11 Biz Uning barcha so'zlariga muvofiq ish tutdik: barcha yovuz shaytonlarni hukm joyiga bog'ladik va ularning o'ndan bir qismini yer yuzida shayton oldida bo'ysundirish uchun qoldirdik.
12 Biz Nuhga ularning kasalliklariga qarshi barcha dorilarni, ularning vasvasalari bilan birga, ularni yer o'tlari bilan qanday davolash mumkinligini tushuntirdik.

13. Nuh payg'ambarga barcha dori-darmonlar haqida ko'rsatma berganimizdek, hamma narsani kitobga yozib qo'ydi. Shunday qilib, yovuz ruhlar Nuhning o'g'illariga (zarar yetkazishdan) to'sildi.
14 U yozganlarining hammasini to'ng'ich o'g'li Somga berdi, chunki u uni barcha o'g'illaridan juda ham yaxshi ko'rardi.
15 Nuh ota-bobolari yoniga yotdi va Ararat yurtidagi Lubar tog'ida dafn qilindi.
16 U umrining to'qqiz ellik yilini, o'n to'qqiz yubileyini va ikki hafta va besh yilini yakunladi. [1659 AM]
17 Yer yuzidagi hayotida u Hano'xdan boshqa barcha insonlardan ustun bo'ldi, chunki u mukammal solih edi. Chunki Hano'xning vazifasi dunyo avlodlariga guvohlik berish uchun tayinlangan edi, toki u qiyomat kunigacha barcha ishlarni avloddan-avlodga aytib bersin.
18 O'ttiz uchinchi yubileyda, birinchi yilning ikkinchi haftasida, Peleg o'ziga Sinarning qizi Lomna ismli xotin oldi. U o'sha haftaning to'rtinchi yilida unga o'g'il tug'di. Peleg uning ismini Reu qo'ydi, chunki u: "Mana, inson bolalari Shinar yerida o'zlari uchun shahar va minora qurish niyatida yovuz bo'lib ketishdi", dedi.
19 Ular Ararat yerlaridan sharqqa, Shinarga qarab yo'l olishdi; chunki uning davrida ular shahar va minorani qurib, "Boringlar, shu orqali osmonga chiqaylik", deyishdi.
20 Ular qurishni boshladilar va to'rtinchi haftada olovda g'isht yasadilar, g'ishtlar tosh o'rniga xizmat qildi. Ularni birlashtirgan loy dengizdan va Shinar yeridagi suv buloqlaridan chiqadigan asfalt edi.
21 Ular uni qirq uch yil [1645-1688] davomida qurishdi; uning kengligi 203 ta g'ishtdan, balandligi esa bir g'ishtning uchdan bir qismidan iborat edi; uning balandligi 5433 tirsak va 2 ta palma daraxtidan iborat edi va (bitta devorning uzunligi) o'n uch pog'ona (va qolgan o'ttiz pog'ona) edi.
22 Xudoyimiz Egamiz bizga shunday dedi: "Mana, ular bitta xalq, va ular buni qila boshladilar, endi ulardan hech narsa tortib olinmaydi. Kelinglar, pastga tushib, ularning tilini aralashtirib yuboraylik, toki ular bir-birining nutqini tushunmasinlar, shaharlar va xalqlarga tarqalib ketsinlar va qiyomatgacha ular bilan bitta maqsad qolmaydi".
23 Rabbimiz pastga tushdi va biz u bilan birga inson o'g'illari qurgan shahar va minorani ko'rish uchun tushdik.
24 U ularning tilini aralashtirib yubordi va ular endi bir-birlarining nutqini tushunmay qo'yishdi. Shunda ular shahar va minora qurishni to'xtatdilar.
25 Shu sababli butun Shinar yurti Bobil deb atalgan, chunki Egamiz u yerda inson o'g'illarining barcha tilini aralashtirib yuborgan edi. U yerdan ular o'z shaharlariga, har biri o'z tili va millatiga ko'ra tarqalib ketishdi.
26 Egamiz minoraga kuchli shamol yuborib, uni yer yuziga ag'darib tashladi. Mana, u Shinar yurtida, Ossuriya bilan Bobil o'rtasida edi. Ular bu minoraga "Ag'darilish" deb nom berishdi.
27 Birinchi yilning to'rtinchi haftasida [ertalab soat 1688 da], o'ttiz to'rtinchi yubileyning boshida, ular Shinar yeridan tarqalib ketishdi.
28 Xom va uning o'g'illari janubdagi yerni o'z ulushi sifatida egallab olishi kerak bo'lgan yerga bordilar.
29 Kan'on Livan yurtini Misr daryosigacha bo'lgan yerning juda yaxshi ekanligini ko'rdi. U o'zining g'arbdagi (ya'ni dengiz bo'yidagi) yeriga kirmadi. U Iordan daryosi chegarasidan sharq va g'arbda va dengiz chegarasidan uzoqda, Livan yurtida yashadi.
30 Otasi Xom, Kush va aka-ukalari Mizrayim unga shunday deyishdi: "Sen o'zingniki bo'lmagan va bizga qur'a bo'yicha tushmagan yurtda yashab kelding. Bunday qilma. Agar shunday qilsang, sen va o'g'illaring bu yurtda yiqilib, fitna tufayli la'natga uchraysan. Chunki sen fitna tufayli o'rnashding, farzandlaring esa yiqilib, abadiy ildiz otib tashlanasan.
31 Somning uyida yashamang, chunki bu yer Som va uning o'g'illariga qur'a bo'yicha nasib etdi.
32 Sen la'natlangansan va Nuhning barcha o'g'illaridan ham ko'proq la'natlangan bo'lasan, chunki biz muqaddas hakam va otamiz Nuh oldida qasam ichgan edik.
33 Lekin u ularning gapiga quloq solmadi. U va uning o'g'illari bugungacha Xomatdan Misrning kirish qismigacha bo'lgan Livan yurtida yashab kelishdi.
34 Shuning uchun bu yer Kan'on deb nomlangan.
35 Yafet va uning o'g'illari dengiz tomon yo'l olishdi va o'z ulushlariga tegishli yerda joylashdilar. Maday dengiz sohilidagi yerni ko'rdi, lekin bu unga yoqmadi. U Xom, Assur va xotinining ukasi Arpaxshoddan ulush so'radi va shu kungacha xotinining ukasi yonida, Midiya yerida yashadi.
36 U o'zining va o'g'illarining uylarini otalari Madayning ismidan kelib chiqib, Midiya deb atadi.

11-BOB

1 O'ttiz beshinchi yubileyning uchinchi haftasida, birinchi yilida [1681 AM] Reu o'ziga xotin oldi. Uning ismi Ora edi. U Kesedning o'g'li Urning qizi edi. U unga o'g'il tug'di. U bu yubileyning yettinchi yilida, shu haftaning yettinchi yilida, unga Seroh ismini qo'ydi. [1687 AM]
2 Nuhning o'g'illari bir-biri bilan urush boshladilar, asirga oldilar, bir-birlarini o'ldirdilar, yer yuzida odamlarning qonini to'kdilar, qon yedilar, mustahkam shaharlar, devorlar va minoralar qurdilar. Odamlar o'zlarini xalqdan ustun qo'yishdi, shohliklarning asoslarini yaratdilar, odamlar xalqqa qarshi, xalq xalqqa qarshi, shahar shaharga qarshi urushga kirishdilar va hamma yomonlik qila boshladilar, qurol sotib oldilar va o'g'illariga urush o'rgata boshladilar. Ular shaharlarni egallab olishdi, erkak va ayol qullarni sotishni boshladilar.
3 Kesedning o'g'li Yur Xaldeylarning Ara shahrini qurdi va unga o'z nomi va otasining ismi bilan nom berdi. Ular o'zlari uchun eritilgan butlarni yasab, har biri o'zlari uchun yasagan butga, eritilgan butga sig'inishdi. Ular o'yma butlarni va nopok simulyakrlarni yasay boshladilar va yovuz ruhlar ularni gunoh va nopoklik qilishga yordam berib, vasvasaga solishdi.
4 Shahzoda Mastema bularning barchasini qilishga harakat qildi va qo'li ostida bo'lgan boshqa ruhlarni har qanday yomonlik, gunoh va har qanday qonunbuzarlik qilish, buzish va vayron qilish hamda yer yuzida qon to'kish uchun yubordi.
5 Shuning uchun u har bir kishi har xil gunoh va qonunbuzarlik qilishga yuz tutgani uchun Serohga Serug deb nom berdi.

6 U ulg'aygan va xotinining onasining otasiga yaqin bo'lgan Xaldeylarning Ur shahrida yashagan va butlarga sig'ingan. U o'ttiz oltinchi yubileyda, beshinchi haftada, birinchi yilida, [1744 AM] o'ziga xotin olgan va uning ismi Melka edi, u otasining akasining qizi Kaberning qizi edi.
7 U shu haftaning birinchi yilida unga Naxorni tug'di. U ulg'ayib, Xaldeylarning Ur shahrida yashadi. Otasi unga osmon alomatlariga ko'ra, Xaldeylarning bashoratlarini o'rgatdi.
8 Va o'ttiz yettinchi yubileyda, oltinchi haftaning birinchi yilida, [ertalab soat 18:00] u o'ziga xotin oldi, uning ismi Xaldeylik Nestagning qizi Ijaska edi.
9 U shu haftaning yettinchi yilida unga Terahni tug'di. [18:06 AM]
10 Shahzoda Mastema yerni vayron qilish va odamlarning mehnatini tortib olish uchun qarg'alar va qushlarni yerga ekilgan urug'larni yeb yuborish uchun yubordi. Qarg'alar urug'ni shudgorlashdan oldin uni yer yuzidan uzib olishdi.
11 Shu sababli u o'ziga Terah deb ism qo'ydi, chunki qarg'alar va qushlar ularni qashshoqlikka solib, urug'larini yeb qo'yishdi.
12 Qushlar tufayli yillar bepusht bo'la boshladi va ular daraxtlarning barcha mevalarini yeb qo'yishdi. Faqat katta kuch bilan ular o'z davrlarida yer yuzidagi barcha mevalardan ozginasini saqlab qolishga muvaffaq bo'lishdi.
13 Va o'ttiz to'qqizinchi yubileyda, birinchi yilning ikkinchi haftasida, [1870 AM] Terah o'ziga xotin oldi. Uning ismi Edna edi. U Ibromning qizi, otasining singlisining qizi edi. Va shu haftaning yettinchi yilida [1876 AM] Terah unga o'g'il tug'di va u unga onasining otasining ismi bilan Ibrom deb ism qo'ydi.
14 Chunki u qizi o'g'il ko'rishidan oldin vafot etgan edi.
15 Bola yer yuzidagi xatolarni tushuna boshladi, ularning hammasi o'yma butlar va nopokliklarga ergashib adashdi va otasi unga yozishni o'rgatdi. U ikki haftalik edi, [1890 AM] va u otasi bilan butlarga sig'inmasligi uchun o'zini undan ajratdi.
16 U hamma narsaning Yaratuvchisiga ibodat qila boshladi, U uni inson farzandlarining xatolaridan qutqarsin va uning ulushi nopoklik va jirkanchlikdan keyin xatoga yo'l qo'ymasin.
17 Yerga urug‘ ekish vaqti keldi. Ularning hammasi urug‘larini qarg‘alardan himoya qilish uchun birga chiqishdi. Ibrom esa borganlar bilan birga ketdi. Bola o‘n to‘rt yoshda edi.
18 Urug'ni yutib yuborish uchun qarg'alar buluti paydo bo'ldi. Ibrom ular yerga qo'nmasdan oldin ularni kutib olish uchun yugurdi va ular yerga qo'nmasdan oldin ularga baqirib: “Tushmanglar, kelgan joyingizga qaytinglar”, dedi. Ular orqaga qaytishdi.
19 O'sha kuni U qarg'a bulutlarini yetmish marta orqaga qaytardi. Ibrom yashagan butun yurtdagi qarg'alardan bittasi ham u yerda qolmadi.
20U bilan birga bo'lganlarning hammasi uning qichqirganini va qarg'alarning orqaga qaytganini ko'rishdi. Uning nomi butun Xaldey yurtida ulug'landi.
21 Bu yil hamma ekin ekmoqchi bo'lganlar uning oldiga kelishdi. U urug' ekish vaqti tugaguncha ular bilan birga bo'ldi. Ular yerlarini ekdilar va o'sha yili yetarli miqdorda don olib kelib, yeb to'yishdi.
22 Beshinchi haftaning birinchi yilida [1891 AM] Ibrom ho'kizlar uchun asboblar yasaydiganlarga, yog'ochdan hunarmandlarga o'rgatdi va ular urug'ni sepish uchun yer ustida, omochning romiga qaragan idish yasashdi va urug' shudgorning ustiga tushib, yerga yashirindi va ular endi qarg'alardan qo'rqmaydilar.
23 Shunday qilib, ular yer ustidagi omochlarning barcha romlariga (idishlar) yasadilar va Ibrom buyurganidek, butun yerga ekin ekib, shudgor qildilar. Ular endi qushlardan qo'rqmaydilar.

12-BOB

1 Va yettinchi yili, oltinchi haftada, [1904 AM] Ibrom otasi Terahga: “Ota!” dedi.
2 U: “Mana, men shu yerdaman, o‘g‘lim”, dedi.
"Sen sig'inayotgan butlardan bizga qanday yordam va foyda bor?"
Va qaysining oldida o'zingni sajda qilasan?
3 Chunki ularda ruh yo'q,
Chunki ular ahmoqona shakllar va qalbni chalg'ituvchi narsalardir.
Ularga sig'inmang:
4 Samoviy Xudoga sajda qiling,
Yerga yomg'ir va shudring yog'diradigan kim?
Va yer yuzidagi hamma narsani qiladi,
Va hamma narsani O'z kalomi bilan yaratdi,
Va barcha hayot Uning yuzidandir.
5 Nega sizlar ruhsiz narsalarga sig'inasizlar?
Chunki ular (odamlarning) qo'llari ishi,
Va ularni yelkangizda ko'tarib yurasiz,
Va sizlar ulardan hech qanday yordamga ega bo'lmaysizlar.
Lekin ular ularni yaratganlar uchun katta sharmandalikdir,
Va ularga sig'inuvchilar uchun qalbni chalg'itadi:
Ularga ibodat qilmanglar.
6 Otasi unga: «Men ham bilaman, o‘g‘lim, lekin meni o‘zlariga xizmat qilishga majbur qilgan xalq bilan nima qilaman?» – dedi.
7 Agar ularga rostini aytsam, ular meni o'ldirishadi, chunki ularning joni ularga sajda qilish va ularni ulug'lash uchun yopishib qolgan.
8 Jim bo'l, o'g'lim, seni o'ldirmasliklari uchun.” U bu so'zlarni ikki akasiga aytdi va ular unga g'azablanishdi va u jim qoldi.
9 Qirqinchi yubileyda, ikkinchi haftada, yettinchi yilida, [1925 AM] Ibrom otasining qizi Saray ismli xotin oldi va u uning xotini bo'ldi.
10 Uning ukasi Horon uchinchi haftaning uchinchi yilida, [1928] o'ziga xotin oldi va shu haftaning yettinchi yilida, [1932] o'g'il tug'di. U unga Lut ismini qo'ydi.
11 Uning ukasi Naxor o'ziga xotin oldi.
12 Ibrom hayotining oltmishinchi yilida, ya'ni to'rtinchi haftada, to'rtinchi yilida, [1936 AM] Ibrom tunda turdi va butxonani, uydagi hamma narsani yoqib yubordi, ammo bu haqda hech kim bilmasdi.
13 Ular tunda o'rnidan turib, xudolarini olov ichidan qutqarishga harakat qilishdi.
14 Horon ularni qutqarishga shoshildi, ammo olov uni qamrab oldi va u olovda kuydi. U otasi Terahning oldida Xaldeylarning Ur shahrida vafot etdi. Uni Xaldeylarning Ur shahrida dafn qilishdi.

15 Terah o'g'illari bilan birga Xaldeyning Ur shahridan chiqib, Livan va Kan'on yurtlariga bordi. U Horon yurtida yashadi. Ibrom esa otasi Terah bilan Horonda ikki hafta yashadi.
16 Oltinchi haftada, beshinchi yilida, [1951 AM] Ibrom yettinchi oyning yangi oyida tun bo'yi o'tirib, yilning yomg'irga nisbatan qanday bo'lishini ko'rish uchun kechqurundan tonggacha yulduzlarni kuzatdi va yolg'iz o'zi o'tirib kuzatib turdi.
17 Uning qalbiga bir so'z keldi va u dedi: "Yulduzlarning, oy va quyoshning barcha belgilari Egamizning qo'lida. Nega men ularni qidiryapman?"
18 Agar U xohlasa, ertalab va kechqurun yomg'ir yog'diradi.
Agar xohlasa, uni tutib qo'yadi.
Va hamma narsa uning qo'lida.
19 U o'sha kecha ibodat qilib, shunday dedi:
"Mening Xudoyim, Eng Oliy Xudo, yolg‘iz Sen mening Xudoyimsan,
Va men Seni va Sening hukmronligingni tanladim.
Va Sen hamma narsani yaratding,
Va qo'llaringizning ishi bo'lgan barcha narsalar.
20 Meni odamlar qalbidagi fikrlar ustidan hukmronlik qiladigan yovuz ruhlarning qo'lidan qutqargin.
Va ular meni Sendan adashtirmasinlar, ey Xudoyim.
Va meni va mening zurriyotimni abadiy mustahkam qilgin
Biz bundan buyon va abadiy adashmasligimiz uchun.
21 U shunday dedi: "Mening yuzimni izlayotgan Xaldeyliklarning Ur shahriga qaytib, ularga qaytib borsam maylimi? Men shu yerda qolib, ularning oldiga borsam maylimi? Ey Xudoyim, to'g'ri yo'lni qulingning qo'lida baraka bergin, toki u buni amalga oshirsin va men qalbimning yolg'oniga ergashmasligim uchun."
22 U gapirishni va ibodat qilishni tugatdi va mana men orqali unga Egamizning so'zi yuborildi: "O'z yurtingdan, qarindosh-urug'laringdan va otang xonadonidan chiqib, Men senga ko'rsatadigan yurtga bor. Men seni buyuk va ko'p sonli xalq qilaman."
23 Men seni duo qilaman,
Va men Sening ismingni ulug'layman,
Va sen yer yuzida baraka topasan,
Yer yuzidagi barcha oilalar Senda baraka topadi,
Senga duo qilganlarga baraka beraman,
Va seni la'natlaganlarni la'natlang.
24 Men senga, o'g'lingga, o'g'lingning o'g'liga va barcha zurriyotingga Xudo bo'laman. Qo'rqma, bundan buyon va yer yuzining barcha avlodlari uchun Men sening Xudoyingman.
25 Parvardigor Xudo: "Uning og‘zini va quloqlarini ochinglar, toki u eshitsin va og‘zi bilan, vahiy qilingan til bilan gapirsin", dedi. Chunki bu (Bobil) ag‘darilgan kundan beri barcha inson farzandlarining og‘zidan chiqib ketgan edi.
26 Men uning og'zini, quloqlarini va lablarini ochdim va u bilan ibroniy tilida, yaratilish tilida gapira boshladim.
27 U ota-bobolarining kitoblarini oldi va ular ibroniy tilida yozilgan edi va ularni yozib oldi va shu vaqtdan boshlab ularni o'rganishni boshladi. Men unga tushuna olmaydigan narsalarni aytdim va u olti yomg'irli oy davomida ularni o'rganib chiqdi.
28 Oltinchi haftaning yettinchi yilida [soat 19:53] u otasi bilan gaplashib, unga Xorondan chiqib, Kan'on yurtiga borib, uni ko'rish va uning oldiga qaytishini aytdi.
29 Otasi Terah unga: «Eson-omon ket», dedi.
Abadiy Xudo yo'lingizni to'g'ri qilsin.
Va Rabbimiz siz bilan bo'lsin va sizni barcha yomonliklardan saqlasin,
Va seni ko'rganlar oldida senga inoyat, rahm-shafqat va marhamat ato et.
Va inson farzandlaridan hech biri sizga zarar yetkazishga qodir bo'lmasin;
Tinchlik bilan keting.
30 Agar ko'zingizga yoqimli yashash uchun yurtni ko'rsangiz, meni ham o'zingizga olib boring. O'g'lingiz kabi akangiz Horonning o'g'li Lutni ham o'zingiz bilan olib keting. Xudo siz bilan bo'lsin.
31 Akangiz Naxor esa siz tinch-omon qaytguningizcha men bilan ketsin. Biz hammamiz siz bilan birga ketamiz.

13-BOB

1 Ibrom Horondan ko'chib, xotini Sorayni va ukasi Horonning o'g'li Lutni olib, Kan'on yurtiga yo'l oldi. Ossuriyaga kelib, Shakamga yo'l oldi va baland eman daraxti yonida o'rnashdi.
2 U qaradi va mana, yer Xamat darvozasidan tortib, baland eman daraxtigacha juda yoqimli edi.
3 Egamiz unga: "Men bu yerni senga va sening zurriyotingga beraman", dedi.
4 U yerda qurbongoh qurdi va unga zohir bo'lgan Egamizga kuydiriladigan qurbonlik keltirdi.
5 U yerdan tog‘ tomon yo‘l oldi... g‘arbda Baytil va sharqda Ay shaharlari joylashgan edi va u yerda chodirini tikdi.
6 U yer juda keng va unumdor ekanligini ko'rdi va qaradi, yerda hamma narsa o'sdi: uzumlar, anjirlar, anorlar, emanlar, ilekslar, terebintlar, moyli daraxtlar, sadrlar, sarvlar, xurmolar va daladagi barcha daraxtlar. Tog'larda suv bor edi.
7 U uni Xaldeyning Ur shahridan olib chiqib, bu yurtga olib kelgan Egamizga shukr qildi.
8 Birinchi yili, yettinchi haftada, birinchi oyning yangi oyida, soat 19:54 da u shu tog'da qurbongoh qurdi va Egamizning ismini chaqirdi: "Sen, abadiy Xudo, mening Xudoyimsan".
9 U qurbongohda Egamizga kuydiriladigan qurbonlik keltirdi, toki U u bilan birga bo'lsin va umrining oxirigacha uni tark etmasin.
10 U yerdan ko'chib, janubga yo'l oldi va Xevronga keldi. O'sha paytda Xevron qurilgan edi. U yerda ikki yil yashadi. U yerdan janubdagi Bealo'tga ko'chib o'tdi. Yurtda ocharchilik boshlandi.
11 Ibrom haftaning uchinchi yilida Misrga bordi va xotini undan judo bo'lishidan oldin besh yil Misrda yashadi.
12 O'sha paytda Misrdagi Tanais Xevrondan yetti yil o'tgach qurilgan edi.
13 Fir'avn Ibromning xotini Sorayni hibsga olganida, Egamiz Ibromning xotini Soray tufayli fir'avn va uning xonadoniga katta ofatlarni yubordi.
14 Ibrom qo'ylar, mollar, eshaklar, otlar, tuyalar, qullar va cho'rilar, shuningdek, juda ko'p kumush va oltinga ega

bo'lgani uchun juda ulug'vor edi. Uning ukasi Lut ham boy edi.
15 Fir'avn Ibromning xotini Sorayni qaytarib berdi va uni Misrdan chiqarib yubordi. Ibrom avval chodirini tikkan joyiga, sharqda Ay va g'arbda Baytil bo'lgan qurbongohga yo'l oldi. Uni tinchlik bilan qaytarib olgan Egasi Xudoga shukrona aytdi.
16 Birinchi haftaning uchinchi yilida, qirq birinchi yubileyda, [1963 AM] u bu joyga qaytib keldi va u yerda kuydiriladigan qurbonlik keltirdi va Egamizning ismini chaqirib: "Sen, eng oliy Xudo, abadiy mening Xudoyimsan", dedi.
17 Va bu haftaning to'rtinchi yilida [1964 AM] Lut undan ajraldi va Lut Sado'mda yashadi, Sado'm aholisi esa juda gunohkor edilar.
18 Ukasining o'g'li undan ajralganidan yuragida xafa bo'ldi, chunki uning farzandi yo'q edi.
19 Lut asirga olingan o'sha yili, Lut Ibromdan ayrilganidan keyin, bu haftaning to'rtinchi yilida Egamiz unga dedi: "Sen yashayotgan joydan shimolga va janubga, g'arbga va sharqqa ko'zingni tik.
20 Chunki sen ko'rib turgan butun yerni Men senga va sening zurriyotingga abadiy beraman va sening zurriyotingni dengiz qumidek ko'paytiraman. Agar inson yerning qumini sanasa ham, sening zurriyoting sanalmaydi.
21 Qani, yerni bo'ylab aylanib chiq, uning uzunligi va kengligi bo'ylab aylanib chiq, hammasini ko'r, chunki Men uni sening zurriyotingga beraman." Ibrom Xevronga borib, u yerda yashadi.
22 O'sha yili Elam shohi Kedorlaomer, Shinar shohi Amrafel, Sellasar shohi Ariok va xalqlar shohi Tergal kelib, Gomorra shohini o'ldirdilar. Sado'm shohi qochib ketdi. Ko'plari Tuz dengizi bo'yidagi Siddim vodiysida yaralanib halok bo'ldi.
23 Ular Sado'm, Odam Ato va Zevo'im shaharlarini, shuningdek, Ibromning ukasi Lutni ham, uning barcha mol-mulkini ham asirga olib, Dan shahriga ketishdi.
24 Qochib ketganlardan biri kelib, Ibromga akasining o'g'li asirga olinganini va (Ibrom) o'z xizmatkorlarini qurollantirganini aytdi...
25 ... Ibrom va uning zurriyoti uchun birinchi hosilning o'ndan bir qismini Egamizga berdi. Egamiz buni abadiy qonun qilib belgiladi: ular bu yerni Uning oldida xizmat qilgan ruhoniylarga berishlari va ular bu yerga abadiy egalik qilishlari kerak edi.
26 Bu qonunning kunlar chegarasi yo'q, chunki U avlodlar osha hamma narsaning, urug'ning, sharobning, moyning, qoramol va qo'ylarning o'ndan birini Egamizga berishni buyurdi.
27 U ruhoniylariga Uning huzurida xursandchilik bilan yeb-ichishlarini buyurdi.
28 Sodom shohi uning oldiga kelib, unga ta'zim qildi va dedi: "Ey Hazratimiz Ibrom, qutqargan jonlaringizni bizga bergin, o'lja esa sizniki bo'lsin".
29 Ibrom unga dedi: — Qo'llarimni Xudoyi Taolodan olqishlayman, ipdan tortib poyabzal bog'ichiga qadar senikidan hech narsa olmayman, aks holda sen: "Men Ibromni boyitdim", deb aytasan. Faqat yigitlar yegan narsalar va men bilan birga kelganlar — Oner, Eshol va Mamrening ulushlari bundan mustasno. Bular o'z ulushlarini oladilar.

14-BOB

1 Shundan so'ng, bu haftaning to'rtinchi yilida, uchinchi oyning yangi oyida, Egamizning so'zi Ibromga tushida ayon bo'ldi: "Qo'rqma, Ibrom, Men sening himoyachingman va sening mukofoting juda buyuk bo'ladi".
2 U dedi: "Hazrat, Hazrat, menga nima berasan? Men farzandsiz yashayapman. Cho'rimning o'g'li Masekning o'g'li Dammasek Eliezerdir. U mening merosxo'rim bo'ladi, sen esa menga zurriyot bermading."
3 U unga: "Bu (odam) sening merosxo'ring emas, balki o'z ichingdan chiqadigan odam bo'ladi; u sening merosxo'ring bo'ladi", dedi.
4 Uni tashqariga olib chiqib, unga dedi: — Agar osmonga qara va yulduzlarni sanay olsang, ularni sanab chiq.
5 U osmonga qarab, yulduzlarga qaradi va unga: "Sening zurriyoting ham shunday bo'ladi", dedi.
6 U Rabbimizga ishondi va bu unga solihlik sifatida hisoblandi.
7 Xudo unga dedi: "Men seni Xaldeyning Ur shahridan olib chiqqan Xudoman. Kan'onliklarning yerini senga abadiy mulk qilib berish uchun. Men senga va sendan keyingi avlodlaringga Xudo bo'laman."
8 U dedi: "Ey Hazrat, Ey Hazrat, men uni meros qilib olishimni qanday bilaman?"
9 Iso unga: "Menga uch yoshli g'unajin, uch yoshli echki, uch yoshli qo'y, kaptar va kaptar ol", dedi.
10 U bularning hammasini oyning o'rtasida olib, Xevron yaqinidagi Mamre eman daraxtida yashadi.
11 U yerda qurbongoh qurdi va bularning hammasini qurbonlik qildi; ularning qonini qurbongohga to'kdi va ularni o'rtasiga bo'lib, bir-biriga qarama-qarshi qo'ydi; lekin qushlarni ajratmadi.
12 Qushlar bo'laklarga qo'nib kelishdi. Ibrom ularni haydab yubordi va qushlarning ularga tegishiga yo'l qo'ymadi.
13 Quyosh botganda, Ibromni xursandchilik qamrab oldi va birdaniga uni dahshat va qorong'ulik qopladi. Ibromga: «Shubhasiz bilingki, sizning zurriyotingiz o'zlariga tegishli bo'lmagan yurtda musofir bo'ladi va ularni to'rt yuz yil qul qilib, azoblaydi», – deyildi.
14 Ular qul bo'ladigan xalqni ham Men hukm qilaman, shundan keyin ular u yerdan ko'p mol-mulk bilan chiqib ketishadi.
15 Sen ota-bobolaring yoniga tinchlik bilan borasan va yaxshi qarilik chog'ida dafn etilasan.
16 Ammo to'rtinchi avlodda ular bu yerga qaytib kelishadi, chunki Amor xalqining gunohlari hali to'liq emas.
17 U uyqudan uyg'onib, o'rnidan turdi, quyosh botgan edi, alanga paydo bo'ldi va birdan pech tutun chiqayotgan edi, bo'laklar orasidan olov alangasi o'tdi.
18 O'sha kuni Egamiz Ibrom bilan ahd tuzib, dedi: "Men sening zurriyotingga Misr daryosidan tortib buyuk Furot daryosigacha bo'lgan bu yerni, ya'ni Keni, Keni, Kadmon, Periz, Rafa, Pakor, Xiv, Amor, Kan'on, Girgash va Yobus xalqlarini beraman.
19 Kun o'tdi. Ibrom bo'laklarni, qushlarni, mevali nazrlarni va ichimlik nazrlarini qurbon qildi va olov ularni kuydirib yubordi.

20 O'sha kuni biz Nuh bilan shu oyda qilganimizdek, Ibrom bilan ham ahd tuzdik va Ibrom bayram va qonun-qoidalarni o'zi uchun abadiy yangiladi.
21 Ibrom xursand bo'lib, bularning hammasini xotini Sorayga aytib berdi; u farzand ko'rishiga ishondi, lekin u homilador bo'lmadi.
22 Soray eri Ibromga maslahat berib: "Misrlik choʻrim Hojarning oldiga bor, balki u orqali senga nasl qoʻshaman", dedi.
23 Ibrom xotini Sorayning gapiga quloq solib: "Shunday qil", dedi. Soray misrlik choʻrisi Hojarni olib, uni eri Ibromga xotinlikka berdi.
24 Ibrohim uning yoniga kirdi va u homilador bo'lib, unga o'g'il tug'di. Ibrohim uning ismini Ismoil qo'ydi. Bu haftaning beshinchi yilida (1965-yil) Ibrohimning hayotining sakson oltinchi yili edi.

15-BOB

1 Ushbu yubileyning to'rtinchi haftasining beshinchi yilida, [1979 AM], uchinchi oyning o'rtasida Ibrom donning birinchi hosilini nishonladi.
2 U qurbongohda hosilning birinchi hosilini — yangi qurbonliklarni — Egamizga kuydiriladigan qurbonlik sifatida sigir, echki va qoʻyni qurbongohda keltirdi; ularning mevali nazrlarini va ichimlik nazrlarini qurbongohda xushboʻy tutatqi bilan nazr qildi.
3 Shunda Egamiz Ibromga zohir bo'lib, unga dedi: — Men Qodir Xudoman; Mening oldimda o'zingni tasdiqla va benuqson bo'l.
4 Men sen bilan O'zimning o'rtamizda ahd tuzaman va seni juda ko'paytiraman.
5 Ibrom yerga yiqildi. Xudo u bilan gaplashib, dedi:
6 "Mana, Mening farmonim sen bilandir,
Va sen ko'plab xalqlarning otasi bo'lasan.
7 Sening isming endi Ibrom deb atalmaydi,
Lekin bundan buyon sening isming abadiy Ibrohim bo'ladi.
Chunki Men seni ko'p xalqlarning otasi qildim.
8 Men seni nihoyatda ulugʻlayman,
Va men sizlarni xalqlarga aylantiraman,
Va sendan shohlar chiqadi.
9 Men sen bilan va sendan keyingi zurriyoting bilan avlodlar osha abadiy ahd tuzaman, toki Men senga va sendan keyingi zurriyotingga Xudo bo'laman.
10 Men senga va sendan keyingi zurriyotingga sen musofir bo'lib yashagan Kan'on yurtini beraman, toki sen uni abadiy egallab olasan va Men ularning Xudosi bo'laman.
11 Egamiz Ibrohimga dedi: "Senga kelsak, Mening ahdimga rioya qilinglar, sen va sendan keyingi avlodlaring. Orangizdagi barcha erkaklarni sunnat qilinglar va sunnat teringizni olinglar, shunda bu Men bilan sizlarning orangizdagi abadiy ahdning belgisi boʻladi.
12 Sakkizinchi kuni sizlar avlodlaringiz davomida uyda tugʻilgan yoki oʻz avlodingizdan boʻlmagan begonalardan pulga sotib olgan barcha oʻgʻil bolalarni sunnat qilinglar.
13 Sizning uyingizda tug'ilgan har bir kishi sunnat qilinsin, pulga sotib olganlaringiz esa sunnat qilinsin. Mening ahdim sizning tanangizda abadiy qonun bo'lsin.
14 Sunnat qilinmagan erkak sakkizinchi kuni sunnat qilinmasa, oʻsha jon xalqi orasidan yoʻq qilinadi, chunki u Mening ahdimni buzgan boʻladi."
15 Xudo Ibrohimga dedi: — Xotining Sorayga kelsak, endi uning ismi Soray emas, balki Sora boʻladi.
16 Men uni duo qilaman va senga undan o'g'il ato etaman. Undan xalq paydo bo'ladi va undan xalqlarning shohlari chiqadi.
17 Ibrohim yerga yiqilib, xursand bo'lib, o'z ichida dedi: "Yuz yoshli odamga o'g'il tug'iladimi, to'qson yoshli Sora tug'adimi?"
18 Ibrohim Xudoga: "Qani endi Ismoil Sening oldingda yashasa!" dedi.
19 Xudo dedi: — Ha, Sora ham senga oʻgʻil tugʻib beradi. Sen uning ismini Ishoq qoʻyasan. Men u bilan va undan keyingi avlodlari uchun abadiy ahd tuzaman.
20 Ismoilga kelsak, men seni ham eshitdim. Mana, Men uni duo qilaman, ulug'layman va uni juda ko'paytiraman. Undan o'n ikki shahzoda tug'iladi va Men undan buyuk xalq yarataman.
21 Lekin Men O'z ahdimni kelgusi yilda, shu kunlarda Sora senga tug'ib beradigan Ishoq bilan tuzaman.
22 Xudo Ibrohim bilan gaplashishni to'xtatdi va Xudo Ibrohimning yonidan yuqoriga ko'tarildi.
23 Ibrohim Xudo aytganidek qildi. U oʻgʻli Ismoilni, uyida tugʻilgan va puliga sotib olgan barcha erkaklarni, uyidagi barcha erkaklarni sunnat qildi.
24 Ibrohim o'sha kuni sunnat qilindi. Uning xonadonidagi barcha erkaklar, uyda tug'ilganlar va begonalarning farzandlaridan pulga sotib olganlarning hammasi u bilan birga sunnat qilindi.
25 Bu qonun barcha avlodlar uchun abadiydir, kunlarni sunnat qilish ham, sakkiz kundan bir kunni ham qoldirib ketish ham mumkin emas, chunki bu samoviy lavhalarga yozilgan va belgilangan abadiy qonundir.
26 Sakkizinchi kuni sunnat qilinmagan har bir tug'ilgan bola Egamiz Ibrohim bilan tuzgan ahdning farzandlaridan emas, balki halokat farzandlaridandir; shuningdek, u Egamiznikiga tegishli ekanligining biron bir alomati yo'q, balki u yer yuzidan yo'q qilinib, o'ldiriladi va yer yuzidan ildiz otib tashlanadi, chunki u Egamiz Xudoning ahdini buzdi.
27 Chunki barcha mavjudot farishtalari va barcha muqaddaslash farishtalari yaratilgan kundan boshlab shunday yaratilgan va U mavjudot farishtalari va muqaddaslash farishtalari oldida Isroilni muqaddas qildi, toki ular U bilan va Uning muqaddas farishtalari bilan birga bo'lsinlar.
28 Isroil xalqiga buyurgin, ular bu ahdning belgisini avlodlar osha abadiy qonun sifatida saqlasinlar. Ular yer yuzidan ildiz otib tashlanmasin.
29 Chunki bu amr ahd sifatida belgilangan, toki ular uni butun Isroil xalqi orasida abadiy rioya qilsinlar.
30 Ismoil, uning o'g'illari, aka-ukalari va Esovni Egamiz O'ziga yaqinlashtirmadi va ularni Ibrohimning avlodlari bo'lgani uchun emas, balki ularni bilgani uchun tanladi, balki Isroilni O'z xalqi qilib tanladi.
31 U uni muqaddas qildi va uni barcha inson farzandlari orasidan to'pladi; chunki ko'p millatlar va xalqlar bor va ularning barchasi Unikidir va U ularni O'zidan adashtirish uchun ruhlarni hamma narsaga hokimiyat bilan berdi.
32 Lekin Isroil ustidan U biron bir farishta yoki ruhni tayinlamadi, chunki U ularning hukmdori. U ularni himoya qiladi va farishtalari va ruhlari qo'lida, barcha kuchlari

qo'lida ularni himoya qiladi, ularni duo qiladi, ular Uniki bo'lsin va U bundan buyon abadiy ularniki bo'lsin.
33 Endi men sizlarga shuni ma'lum qilamanki, Isroil o'g'illari bu qonunga rioya qilmaydilar va o'g'illarini ushbu qonunning barchasiga muvofiq sunnat qilmaydilar, chunki ular sunnat qilingandan keyin o'g'illarining sunnatini bekor qiladilar va ularning barchasi, Beliar o'g'illari, o'g'illarini tug'ilgandek sunnatsiz qoldiradilar.
34 Isroil xalqiga qarshi Egamizning buyuk g'azabi yog'iladi. Chunki ular Uning ahdini tark etishdi, Uning kalomidan yuz o'girishdi, bu qonunning qoidalariga rioya qilmasliklari sababli, Uni g'azablantirishdi va kufr keltirishdi. Chunki ular o'z a'zolariga butparastlar kabi munosabatda bo'lishdi, toki ular yer yuzidan olib tashlanib, ildiz otib tashlansin. Va endi ularga bu abadiy xatoning barcha gunohlari uchun kechirim yoki afv bo'lmaydi.

16-BOB

1 To'rtinchi oyning yangi oyida biz Mamre eman daraxti yonida Ibrohimga zohir bo'ldik va u bilan suhbatlashdik va unga xotini Soradan o'g'il tug'ilishini e'lon qildik.
2 Sora kuldi, chunki biz Ibrohim bilan bu so'zlarni gaplashganimizni eshitib, uni ogohlantirdik. U qo'rqib ketdi va bu so'zlar tufayli kulganini inkor etdi.
3. Biz unga o'g'lining ismini aytdik, chunki uning ismi samoviy lavhalarda yozilgan va yozilgan (ya'ni Ishoq).
4. Va (biz) belgilangan vaqtda uning oldiga qaytib kelganimizda, u homilador bo'lgan bo'lar edi.
5 Shu oyda Egamiz Sado'm, G'amo'ra, Zevo'im va butun Iordan daryosi bo'yidagi hududlarga hukmlarini amalga oshirdi. U ularni olov va oltingugurt bilan kuydirib, bugungi kungacha yo'q qildi. Mana, men sizlarga ularning barcha ishlarini, ya'ni yovuz va juda gunohkor ekanliklarini, o'zlarini bulg'aganliklarini, tanalari bilan zino qilganliklarini va yer yuzida iflosliklar qilganliklarini aytdim.
6 Xuddi shunday, Xudo Sado'm aholisining nopokliklari bo'yicha qilgan joylarini, Sado'm aholisining hukmi kabi, hukm qiladi.
7 Lekin biz Lutni qutqardik, chunki Xudo Ibrohimni esladi va uni halokat orasidan chiqarib yubordi.
8 U va uning qizlari yer yuzida shunday gunoh qilishdiki, Odam Ato davridan to uning davrigacha yer yuzida bunday gunoh bo'lmagan edi; chunki odam qizlari bilan yotdi.
9 Va mana, uning barcha avlodlari haqida samoviy lavhalarga o'yib yozilgan edi: ularni olib tashlash va ildiz otish, Sado'mga qarshi hukm kabi ularga hukm chiqarish va hukm kunida yer yuzida insonning birorta ham zurriyotini qoldirmaslik.
10 Shu oyda Ibrohim Xevrondan ko'chib, Kadesh bilan Shur oralig'ida, Geror tog'larida yashadi.
11 Beshinchi oyning o'rtalarida u yerdan ko'chib, Qasamyod qudug'ida yashadi.
12 Oltinchi oyning o'rtalarida Egamiz Sorani ko'rib, aytganini qildi va u homilador bo'ldi.
13 U uchinchi oyda o'g'il tug'di. Egamiz Ibrohimga aytgan oyning o'rtasida, hosilning birinchi hosil bayramida Ishoq tug'ildi.
14 Ibrohim o'g'lini sakkizinchi kuni sunnat qildi. U abadiy ahdga ko'ra sunnat qilingan birinchi o'g'il bo'ldi.
15 To'rtinchi haftaning oltinchi yilida biz Ibrohimning oldiga, Qasamyod qudug'iga yetib keldik va unga zohir bo'ldik [biz Soraga uning oldiga qaytishimizni aytgan edik, shunda u o'g'il ko'rishi kerak edi].
16 Yettinchi oyda qaytib kelganimizda, Sorani homilador holda ko'rdik. Biz uni duo qildik va unga farmon qilingan barcha narsalarni e'lon qildik: u yana olti o'g'il tug'maguncha va o'limidan oldin ularni ko'rmaguncha o'lmasligi kerak; balki uning ismi va zurriyoti Ishoq orqali qo'shilishi kerak.
17 Va (uning) o'g'illarining hammasi boshqa xalqlardan bo'lib, boshqa xalqlar qatorida hisoblansin; lekin Ishoqning o'g'illaridan biri muqaddas avlod bo'lib, boshqa xalqlar qatorida hisoblansin.
18 Chunki u Xudoyi Taoloning ulushi bo'lishi kerak edi va uning barcha avlodlari Xudoning mulkiga o'tdi, toki u barcha xalqlardan ustun bo'lgan Egamizga tegishli xalq bo'lsin va u shohlik, ruhoniylar va muqaddas xalqqa aylansin.
19 Biz yo'lga chiqdik va unga aytganlarimizning hammasini Soraga aytib berdik va ikkalasi ham juda xursand bo'lishdi.
20 U yerda uni qutqargan va musofirlikda yashagan yurtida uni xursand qilgan Egamizga qurbongoh qurdi va shu oyda yetti kun davomida Qasamyod qudug'ida qurgan qurbongoh yonida quvonchli bayramni nishonladi.
21 U bu bayramda o'zi va xizmatkorlari uchun chaylalar qurdi va yer yuzida birinchi bo'lib Chaylalar bayramini nishonladi.
22 Shu yetti kun davomida u har kuni qurbongohga Egamizga kuydiriladigan qurbonlik keltirdi: ikkita ho'kiz, ikkita qo'chqor, yettita qo'y va bitta echki. Bu qurbonlik o'zi va zurriyoti uchun gunoh qurbonligi bo'ldi.
23 Shukrona qurbonligi sifatida yettita qo'chqor, yettita echki, yettita qo'y va yettita echkini, ularning mevali va sharobli nazrlarini keltirdi; ularning barcha yog'larini qurbongohda kuydirdi. Bu qurbonlik Egamizga yoqimli hidli nazr bo'ldi.
24 Ertalab va kechqurun u xushbo'y moddalarni: xushbo'y tutatqi, galbanum, stakte, nard, mirra, ziravorlar va kostyumni kuydirdi; bu yettitasini ham ezib, teng miqdorda aralashtirib, sof holda qurbonlik qildi.
25 U bu bayramni yetti kun davomida butun qalbi va joni bilan nishonladi, uyidagilarning hammasi bilan birga xursand bo'ldi. Uning yonida hech qanday begona yoki sunnat qilinmagan odam yo'q edi.
26 U o'z avlodida uni yaratgan Yaratguvchisini duo qildi, chunki U uni O'zining xohishiga ko'ra yaratdi; chunki U undan abadiy avlodlar uchun solihlik o'simligi va undan muqaddas urug' o'sib chiqishini bilardi va angladi, toki u hamma narsani yaratgan Zotga o'xshab qolsa.
27 U duo qildi va xursand bo'ldi, bu bayramni Xudovand bayrami, Xudoyi Taolo ma'qullaydigan quvonch deb atadi.
28 Biz unga va undan keyingi barcha avlodlarga abadiy baraka berdik, chunki u bu bayramni samoviy lavhalardagi guvohlikka ko'ra o'z vaqtida nishonladi.
29 Shu sababli, Isroil xalqi haqida samoviy lavhalarda shunday yozilgan: “Chayra bayramini yettinchi oyda yetti kun quvonch bilan nishonlanglar. Bu bayram Egamizga ma'qul bo'lsin. Bu bayram avlodlar osha har yili o'tib, abadiy o'tib boradi.”

30 Bunga kunlar cheklanmagan, chunki Isroil xalqi uchun bu bayramni nishonlash, chaylalarda yashash, boshlariga gulchambarlar qo'yish, bargli shoxlar va soylikdan tollarni yig'ish abadiy farz qilingan.
31 Ibrohim palma daraxtlarining shoxlarini va mevali daraxtlarning mevalarini oldi va har kuni ertalab qurbongoh atrofida yetti marta shoxlari bilan aylanib, hamma narsa uchun Xudoga shodlik bilan shukrona aytib, madhiyalar aytdi.

17-BOB

1 Beshinchi haftaning birinchi yilida, [1982 AM], Ishoq shu yubiley kunida sutdan ajratildi va uchinchi oyda, o'g'li Ishoq sutdan ajratilgan kuni Ibrohim katta ziyofat qildi.
2 Misrlik Hojarning o'g'li Ismoil otasi Ibrohimning oldida o'z o'rnida turardi. Ibrohim o'g'illarini ko'rib, farzandsiz o'lmagani uchun xursand bo'lib, Xudoni duo qildi.
3 Lut undan ayrilgan kuni unga aytgan so'zlarini esladi va Egamiz unga yer yuzida merosxo'r bo'lish uchun urug' berganidan xursand bo'ldi va u butun og'zi bilan hamma narsaning Yaratuvchisini duo qildi.
4 Sora Ismoilning o'ynab, raqsga tushayotganini va Ibrohimning juda xursand bo'lganini ko'rdi. U Ismoilga hasad qilib, Ibrohimga: “Bu cho'rini va uning o'g'lini haydab chiqar, chunki bu cho'rining o'g'li mening o'g'lim Ishoq bilan merosxo'r bo'lmaydi”, dedi.
5 Ibrohimning cho'risi va o'g'li tufayli ularni haydab chiqarishi uning uchun juda og'ir edi.
6 Xudo Ibrohimga dedi: «Bola va choʻri uchun senga ogʻir boʻlmasin; Soraning aytgan hamma narsasida uning soʻzlariga quloq solib, ularni bajar; chunki sening isming va zurriyoting Ishoq orqali paydo boʻladi».
7 Lekin bu cho'rining o'g'liga kelsak, Men uni buyuk xalq qilaman, chunki u sening zurriyotingdan.
8 Ibrohim erta tongda turdi, non va bir piyola suv olib, Hojar bilan bolaning yelkasiga qo'ydi va uni jo'natib yubordi.
9 U ketib, Beersheba cho'lida kezib yurdi. Meshdagi suv tugab qoldi. Bola chanqab, yura olmay, yiqilib tushdi.
10 Onasi uni olib, zaytun daraxti tagiga tashladi va borib, uning ro'parasiga, kamon o'qi masofasida o'tirdi, chunki u: “Bolamning o'limini ko'rma”, dedi va o'tirib yig'ladi.
11 Shunda Xudoning farishtasi, muqaddas zotlardan biri, unga dedi: — Nega yigʻlayapsan, Hojar? Oʻrningdan tur, bolani olib, qoʻlingga ol, chunki Xudo sening ovozingni eshitdi va bolani koʻrdi.
12 U ko'zlarini ochdi va suvli quduqni ko'rdi. Borib, ko'zasini suvga to'ldirdi va bolasiga suv berdi. Keyin o'rnidan turib, Paran cho'liga qarab yo'l oldi.
13 Bola ulg'ayib, kamonchi bo'ldi. Xudo u bilan birga edi. Onasi unga Misr qizlaridan xotin oldi.
14 U ayolga o'g'il tug'di va u: “Egamga iltijo qilganimda, u menga yaqin edi”, deb ismini Nebayot qo'ydi.
15 Yettinchi haftada, uning birinchi yilida, [2003 AM], ushbu yubileyning birinchi oyida, shu oyning o'n ikkinchi kuni osmonda Ibrohim haqida ovozlar eshitildi: u Xudoning barcha aytganlariga sodiq edi, u Xudoni sevardi va har qanday qayg'uda sodiq edi.
16 Shahzoda Mastema kelib, Xudoning huzuriga keldi: “Mana, Ibrohim oʻgʻli Ishoqni sevadi va uni hamma narsadan koʻra koʻproq sevadi; unga qurbongohda kuydiriladigan qurbonlik sifatida keltirishni buyur, shunda u bu amrni bajaradimi yoki yoʻqmi, koʻrasan va uni sinab koʻrgan har bir narsada sodiqmi yoki yoʻqmi, bilasan”, dedi.
17 Xudovand Ibrohimning barcha azob-uqubatlarida sodiq qolganini bilardi; chunki U uni o'z yurtida va ocharchilikda sinab ko'rgan, shohlarning boyligi bilan sinab ko'rgan, xotini yirtilganida va sunnat qilinganida yana sinab ko'rgan; va ularni jo'natib yuborganida, Ismoil va uning xizmatkori Hojar orqali uni sinab ko'rgan.
18 U uni sinab ko'rgan har bir narsada sodiq bo'lib chiqdi, qalbi sabrsizlanmadi va harakat qilishda sekinlashmadi, chunki u sodiq va Rabbimizni sevuvchi edi.

18-BOB

1 Xudo unga: “Ibrohim, Ibrohim”, dedi. U: “Mana, men shu yerdaman”, dedi.
2 U shunday dedi: «Sevimli oʻgʻling Ishoqni olib, baland togʻlarga bor. Men senga koʻrsatadigan togʻlardan birida uni qurbonlik qil».
3 Ertalab erta turdi va eshagini egarladi. Ikki yigitini va o'g'li Ishoqni olib, kuydiriladigan qurbonlik uchun o'tinni yorib yubordi. Uchinchi kuni u yerga bordi va u yerni uzoqdan ko'rdi.
4 U suvli quduqqa kelib, yigitlariga: «Sizlar bu yerda eshak bilan qolinglar, men va bola u yerga boramiz, sajda qilib bo'lgach, yana sizlarning oldingizga boramiz», dedi.
5 U kuydiriladigan qurbonlik uchun o'tinni olib, o'g'li Ishoqning ustiga qo'ydi, qo'liga olov va pichoqni oldi va ikkalasi birga o'sha joyga borishdi.
6 Ishoq otasiga: “Ota”, dedi. U: “Mana men, oʻgʻlim”, dedi. Ibrohim unga: “Olov, pichoq va oʻtinga qaranglar, lekin kuydiriladigan qurbonlik uchun qoʻy qayerda, ota?”
7 U: “Oʻgʻlim, Xudo Oʻziga kuydiriladigan qurbonlik uchun qoʻy beradi”, dedi va Xudoning togʻi joylashgan joyga yaqinlashdi.
8 U qurbongoh qurdi va o'tinlarni qurbongohga qo'ydi. O'g'li Ishoqni bog'lab, qurbongohdagi o'tinlarga qo'ydi va o'g'li Ishoqni o'ldirish uchun pichoqni olish uchun qo'lini uzatdi.
9 Men uning oldida, shahzoda Mastemaning oldida turdim va Xudovand: “Unga bolaga qoʻl tekkizishni va unga hech narsa qilmaslikni buyurma, chunki men uning Xudovanddan qoʻrqishini koʻrsatdim”, dedi.
10 Men unga osmondan baqirib: “Ibrohim, Ibrohim!” dedim. U qoʻrqib: “Mana, men shu yerdaman”, dedi.
11 Men unga: “Bolaga qoʻl qoʻyma, unga hech narsa qilma. Endi men sen Egamizdan qoʻrqishingni va toʻngʻich oʻgʻlingni mendan ayamaganingni koʻrsatdim”, dedim.
12 Shahzoda Mastema uyaldi; Ibrohim boshini ko'tarib qaradi va bir qo'chqor shoxlaridan ushlanib qolganini ko'rdi. Ibrohim borib, qo'chqorni olib, o'g'lining o'rniga kuydiriladigan qurbonlik qildi.
13 Ibrohim bu joyni “Egamiz koʻrdi” deb atadi. Shuning uchun togʻda “Egamiz koʻrdi” deyilganidek, bu Sion togʻi.
14 Xudovand bizni Xudovand nomi bilan gaplashishga ko'rsatib, Ibrohimni osmondan ikkinchi marta uning nomi bilan chaqirdi.

15 U shunday dedi: “O‘zim haqimda qasam ichamanki, — deydi Egamiz. — Sen bu ishni qilding va sevimli o‘g‘lingni Mendan ayamaganing uchun, Men seni duo qilaman, zurriyotingni osmon yulduzlari kabi, dengiz bo‘yidagi qum kabi ko‘paytiraman. Zurriyoting dushmanlarining shaharlarini meros qilib oladi.
16 Yer yuzidagi barcha xalqlar sening zurriyotingda baraka topadilar, chunki sen Mening ovozimga quloq solding. Senga: “Tinchlik bilan ket”, degan hamma gapimda Menga sodiq ekanligingni hammaga ko‘rsatdim.
17 Ibrohim yigitlari oldiga bordi va ular birga o'rnidan turib, Beershebaga yo'l olishdi. Ibrohim esa qasamyod qilingan joy yonida yashadi.
18 U bu bayramni har yili yetti kun quvonch bilan nishonlardi va yetti kun davomida tinchlik bilan qaytib kelganiga ko'ra, uni Rabbiyning bayrami deb atadi.
19 Shunga ko'ra, Isroil va uning avlodlari haqida samoviy lavhalarda bu bayramni yetti kun davomida bayram quvonchi bilan nishonlashlari buyurilgan va yozilgan.

19-BOB

1 Birinchi haftaning birinchi yilida, qirq ikkinchi yubileyda, Ibrohim qaytib kelib, Xevron, ya'ni Kiryath Arba ro'parasida yashadi, ikki hafta davom etdi.
2 Ushbu yubileyning uchinchi haftasining birinchi yilida Soraning umri tugadi va u Xevronda vafot etdi.
3 Ibrohim uni aza tutish va dafn qilish uchun bordi va biz uni sinab ko'rdik, uning ruhi sabrlimi va og'zidagi so'zlardan g'azablanmaganmi; va u bunga sabrli bo'lib chiqdi va bezovtalanmadi.
4 U sabr-toqat bilan Xet o'g'illari bilan suhbatlashdi, ular unga marhumni dafn qilish uchun joy berishlarini niyat qilishdi.
5 Egamiz uni ko'rganlarning barchasi oldida unga marhamat ko'rsatdi. U Xet o'g'illaridan muloyimlik bilan yolvordi. Ular unga Mamre ro'parasidagi qo'shaloq g'orning yerini, ya'ni Xevronni to'rt yuz kumush tangaga berishdi.
6 Ular undan yolvorib: «Biz uni sizga bepul beramiz», – deyishdi. Lekin u bu joyni ularning qo'lidan bepul olishni istamadi, chunki u joyning narxini, ya'ni pulni to'liq berdi va ularga ikki marta ta'zim qildi va shundan keyin o'liklarini ikki kishilik g'orga ko'mdi.
7 Soraning umri davomida bir yuz yigirma yetti yil, ya'ni ikki yubiley, to'rt hafta va bir yil bo'ldi. Bular Soraning umri davomidagi kunlardir.
8 Bu Ibrohim sinovdan o'tkazilgan o'ninchi sinov edi va u sodiq va sabrli ekanligi aniqlandi.
9 U yerda Xudo uni va undan keyingi avlodlarini yer bilan ta'minlashini aytgani haqidagi mish-mishlar haqida bir og'iz ham gapirmadi va o'liklarini dafn qilish uchun u yerga joy so'radi, chunki u sodiq deb topildi va samoviy lavhalarda Xudoning do'sti sifatida yozilgan edi.
10 To'rtinchi yilida u o'g'li Ishoqqa xotin oldi. Uning ismi Rivqo edi [2020 AM] [Ibrohimning ukasi Naxorning o'g'li Betuelning qizi], u Lobonning singlisi va Betuelning qizi edi; Betuel esa Ibrohimning ukasi Naxorning xotini Melkaning o'g'li edi.
11 Ibrohim o'ziga uchinchi xotin oldi. Uning ismi Ketura edi. Bu uning xonadon xizmatkorlarining qizlaridan biri edi, chunki Hojar Soradan oldin vafot etgan edi. U ikki hafta ichida unga oltita o'g'il tug'di: Zimram, Yoxshon, Medon, Midiyon, Ishboq va Shuah.
12 Ikkinchi yili, oltinchi haftada Rivqo Ishoqqa Yoqub va Esov ismli ikki o'g'il tug'di.
13 [2046 AM] Yoqub silliq va to'g'ri odam edi, Esov esa shafqatsiz, dala odami va tukli edi, Yoqub esa chodirlarda yashardi.
14 Yoshlar ulg'ayishdi va Yoqub yozishni o'rgandi; lekin Esov o'rganmadi, chunki u dala odami va ovchi edi, u urushni o'rgandi va uning barcha ishlari shafqatsiz edi.
15 Ibrohim Yoqubni, Ishoq esa Esovni sevardi.
16 Ibrohim Esovning ishlarini ko'rib, Yoqub uning ismi va zurriyoti bilan atalishini bildi; u Rivqoni chaqirib, Yoqub haqida amr berdi, chunki u Rivqoning ham Yoqubni Esovdan ko'ra ko'proq sevishini bilardi.
17 U unga dedi: «Qizim, o‘g‘lim Yoqubga qara, chunki u yer yuzida mening o‘rnimga, insonlar orasida barakaga, butun Som zurriyotining shon-shuhratiga aylanadi».
18 Chunki men bilamanki, Egamiz yer yuzidagi barcha xalqlar orasidan O'zini O'ziga mulk qilib tanlaydi.
19 Mana, o'g'lim Ishoq Yoqubdan ko'ra Esovni ko'proq sevadi, lekin men sizning Yoqubni chin dildan sevishingizni ko'ryapman.
20 Unga bo'lgan mehr-shafqatingni yanada oshirgin, Unga mehr bilan nigohingni qaratgin, chunki u bundan buyon yer yuzidagi barcha avlodlarga biz uchun baraka bo'ladi.
21 Qo'llaring baquvvat bo'lsin, yuraging o'g'ling Yoqubdan shod bo'lsin, chunki men uni barcha o'g'illarimdan ko'ra ko'proq sevaman. U abadiy baraka topadi, Uning zurriyoti butun yer yuzini to'ldiradi.
22 Agar inson yer yuzidagi qumni sanay olsa, uning urug'i ham sanaladi.
23 Egamiz menga va mening zurriyotimga bergan barcha barakalar abadiy Yoqub va uning zurriyotiga tegishli bo'ladi.
24 Uning zurriyotida mening nomim va otalarim Som, Noab, Xano'x, Mahalalel, Eno's, Set va Odamning nomi baraka topadi.
25 Bular osmon poydevorini qo'yishga, yerni mustahkamlashga va gumbazdagi barcha yoritqichlarni yangilashga xizmat qiladi.
26 U onasi Rivqoning ko'zi oldida Yoqubni chaqirdi va uni o'pdi va duo qildi va dedi:
27 “Ey Yoqub, jonim sevadigan sevimli o‘g‘lim, Xudo seni osmondan duo qilsin va Odam Ato, Xano‘x, Nuh va Somga bergan barcha barakalarini senga ato etsin; U menga aytgan va menga va’da qilgan barcha narsalarini yer ustidagi osmon kunlariday, senga va sening zurriyotingga abadiy bog‘lasin.
28 Va Mastema ruhlari sizlarga yoki avlodlaringizga hukmronlik qilmaydi, shunda siz abadiy Xudoyingiz bo'lgan Rabbimizdan yuz o'girasiz.
29 Parvardigor Xudo senga va to'ng'ich o'g'lingga, xalqqa esa abadiy Ota bo'lsin.
30 Eson-omon ket, o'g'lim.” Shunday qilib, ikkalasi Ibrohimning yonidan birga chiqib ketishdi.
31 Rivqo Yoqubni butun qalbi va joni bilan Esovdan ko'ra ko'proq sevardi; Ishoq esa Esovni Yoqubdan ko'ra ko'proq sevardi.

20-BOB

1 Yettinchi haftaning birinchi yilida, qirq ikkinchi yubileyda Ibrohim Ismoilni [2052 (2045?) AM] va uning o'n ikki o'g'lini, Ishoqni va uning ikki o'g'lini hamda Keturaning olti o'g'lini va ularning o'g'illarini chaqirdi.
2 U ularga Egamizning yo'liga rioya qilishni, solihlik qilishni, bir-birlarini sevishni va barcha odamlar orasida shunday yo'l tutishni, yer yuzida adolat va solihlik qilish uchun ularga bo'ysunishni buyurdi.
3 Ular Xudo ular bilan tuzgan ahdga muvofiq o'g'illarini sunnat qilishlari, Egamiz bizga buyurgan barcha yo'llardan o'ngga ham, chapga ham og'ishmasliklari, shuningdek, biz o'zimizni barcha zino va nopokliklardan saqlanishimiz kerak edi.
4 Agar orangizda biron bir ayol yoki cho'ri zino qilsa, uni olovda yoqing va ular ko'zlari va qalblari bilan u bilan zino qilmasinlar; ular Kan'on qizlaridan o'zlariga xotin olmasinlar, chunki Kan'on avlodlari yer yuzidan yo'q qilinadi.
5 U ularga devlarning va sodomliklarning hukmi, ularning yovuzliklari uchun hukm qilinganliklari va zinokorlik, nopoklik va zinokorlik orqali o'zaro buzuqlik tufayli o'lganliklari haqida gapirib berdi.
6 O'zingizni barcha zino va nopoklikdan, gunohning har qanday iflosligidan saqlang. Nomimizni la'natga, butun hayotingizni esa hiylaga aylantirmanglar. Barcha o'g'illaringiz qilichdan halok bo'lmanglar. Sodom kabi la'natlanmanglar, qolganlaringiz esa G'amo'ra o'g'illari kabi la'natlanmanglar.
7 O'g'illarim, sizlardan yolvoraman, samoviy Xudoni sevinglar va Uning barcha amrlariga rioya qilinglar. Ularning butlariga va nopokliklariga ergashmanglar.
8 O'zingiz uchun eritilgan yoki o'yma xudolar yasamang, chunki ular behuda, va ularda ruh yo'q; chunki ular (odamlar) qo'lining ishi, va ularga ishonganlarning hammasi hech narsaga ishonmaydi.
9 Ularga xizmat qilmang va ularga sajda qilmang, balki eng oliy Xudoga xizmat qiling va Unga doimo sajda qiling. Doim Uning yuziga umid qiling, Uning oldida to'g'rilik va solihlik qiling, toki U sizlardan rozi bo'lib, sizga marhamatini ato etsin. Ertalab va kechqurun ustingizga yomg'ir yog'dirsin, yer yuzida qilgan barcha ishlaringizni duo qilsin, noningiz va suvingizni duo qilsin, bachadoningizning mevasini va yeringizning hosilini, mollaringiz va qo'ylaringiz podalarini duo qilsin.
10 Sizlar yer yuzida baraka topasizlar, yer yuzidagi barcha xalqlar sizni orzu qiladilar va o'g'illaringizni Mening nomimdan duo qiladilar, toki ular ham men kabi baraka topsinlar.
11 U Ismoilga, uning o'g'illariga va Keturaning o'g'illariga sovg'alar berdi va ularni o'g'li Ishoqdan jo'natdi. U hamma narsani o'g'li Ishoqqa berdi.
12 Ismoil va uning o‘g‘illari, shuningdek, Keturaning o‘g‘illari va ularning o‘g‘illari birga borib, Porondan Bobil darvozasigacha bo‘lgan hamma yerda, sahroga qaragan sharqdagi yerlarda yashadilar.
13 Bular bir-biri bilan aralashib ketishdi va ularning ismlari arablar va ismoiliylar deb ataldi.

21-BOB

1 Ushbu yubileyning yettinchi haftasining oltinchi yilida Ibrohim o'g'li Ishoqni chaqirdi va unga shunday buyurdi: “Men qarib qoldim va o'lim kunini bilmayman va kunlarimga to'laman.
2 Mana, men bir yuz yetmish besh yoshdaman va umrimning barcha kunlarida Rabbimizni eslab, Uning irodasini bajarishga va Uning barcha yo'llarida to'g'ri yurishga butun qalbim bilan intildim.
3 Jonim butlardan nafratlandi, ularga xizmat qilganlarni esa mensimadim. Yaratganning irodasini bajarish uchun qalbim va ruhimni bag'ishladim.
4 Chunki U tirik Xudodir, U muqaddas va sodiqdir, U hamma narsadan ustundir va U bilan birga odamlarni qabul qilish va sovg'alarni qabul qilish yo'q; chunki Xudo solihdir va Uning amrlarini buzgan va Uning ahdini mensimaganlarning barchasini hukm qiladi.
5 O'g'lim, sen Uning amrlariga, qonun-qoidalariga va hukmlariga rioya qil, jirkanch narsalarga, o'yma va eritilgan butlarga ergashma.
6 Hayvonlarning, qoramollarning yoki osmonda uchadigan biron bir qushning qonini yemang.
7 Agar qurbonlikni tinchlik qurbonligi sifatida so'ysangiz, uni so'yib, qonini qurbongohga to'king. Qurbonlikning barcha yog'ini qurbongohga yaxshi un, zaytun moyi aralashtirilgan don nazri va ichimlik nazri bilan birga kuydiriladigan qurbonlik qurbongohida keltiring. Bu Egamiz oldida yoqimli hid bo'ladi.
8 Shukrona qurbonligining yog‘ini qurbongoh ustidagi olov ustiga qo‘ying, qorin ustidagi yog‘ni, ichak-chovoqlaridagi barcha yog‘larni, ikkala buyrakni, ularning ustidagi barcha yog‘larni, bel va jigardagi yog‘larni buyraklar bilan birga olib tashlang.
9 Bularning hammasini Egamizga yoqimli hid bo‘lsin, don va ichimlik nazri bilan birga, Egamizga bag‘ishlanadigan non bilan birga keltiringlar.
10 Va uning go'shtini o'sha kuni va ikkinchi kuni yenglar, ikkinchi kuni quyosh botguncha uni botirmanglar va uchinchi kungacha hech narsa qo'ymanglar, chunki u qabul qilinmaydi [chunki u qabul qilinmaydi] va uni endi yemanglar, shunda uni yegan har bir kishi o'zlariga gunoh qiladi; chunki men buni ota-bobolarimning kitoblarida, Xano'x va Nuhning so'zlarida shunday yozilganini topdim.
11 Barcha nazrlaringizga tuz sepib, Egamizga bag'ishlagan barcha nazrlaringizda ahd tuzi kamayib qolmasin.
12 Qurbonliklarning o'tiniga kelsak, qurbongoh uchun quyidagilardan tashqari boshqa yog'ochlarni ham olib kelmaslikka ehtiyot bo'ling: sarv, dafna, bodom, archa, qarag'ay, sadr, savin, anjir, zaytun, mirra, dafna, aspalatus.
13 Qurbonlik ostidagi qurbongohda tashqi ko'rinishi sinovdan o'tgan yog'och turlari yotardi va ustiga yorilgan yoki qora yog'och qo'yilmasdi, balki qattiq va toza, nuqsonsiz, mustahkam va yangi o'sgan yog'och qo'yilardi; va ustiga eski yog'ochni qo'ymang, chunki uning hidi yo'qolgan edi, chunki unda avvalgidek hid yo'q edi.
14 Qurbongohga bu yog'ochlardan boshqa hech narsa qo'ymang, chunki uning xushbo'y hidi tarqalib ketgan va uning hidi osmonga ko'tarilmagan.
15 O'g'lim, barcha ishlaringda to'g'ri bo'lishing uchun bu amrga rioya qil va uni bajar.

16 Har doim tanangiz pok bo'lsin va qurbongohga qurbonlik qilishdan oldin o'zingizni suv bilan yuving, qurbongohga yaqinlashishdan oldin qo'llaringizni va oyoqlaringizni yuving; qurbonlik qilib bo'lgach, qo'llaringizni va oyoqlaringizni yana yuving.
17 Ustingda ham, kiyimingda ham qon ko'rinmasin; o'g'lim, qonga qarshi ehtiyot bo'l, juda ehtiyot bo'l; uni tuproq bilan qopla.
18 Qon yemang, chunki u jondir; hech qanday qon yemang.
19 Inson qoni uchun sovg'a olmang, aks holda u jazosiz, hukmsiz to'kiladi. Chunki to'kilgan qon yerni gunohga botiradi va yerni inson qonidan uni to'kkan odamning qoni bilan tozalab bo'lmaydi.
20 Inson qoni uchun sovg'a yoki ehson olmang. Qon evaziga qon olmang, toki Xudovand, ya'ni Xudovand oldida qabul qilinsangiz, chunki U yaxshilikning himoyachisidir. Toki siz har qanday yomonlikdan saqlansangiz va U sizni har qanday o'limdan qutqarsa.
21 O'g'lim, men ko'ryapmanki, inson farzandlarining barcha ishlari gunoh va yovuzlikdir, va ularning barcha ishlari nopoklik, jirkanchlik va ifloslikdir, va ularda solihlik yo'q.
22 Ehtiyot bo'ling, ularning yo'llaridan yurmang, so'qmoqlarida yurmang va Xudoyi Taolo oldida o'limga olib boradigan gunoh qilmang. Aks holda U sizdan yuzini yashiradi, sizni gunohlaringiz qo'liga qaytaradi, sizni yer yuzidan, zurriyotingizni esa osmon ostidan ildiz otadi, nomingiz va zurriyotingiz butun yer yuzidan yo'q bo'lib ketadi.
23 Ularning barcha qilmishlaridan va nopokliklaridan yuz o'giringlar, Xudoyi Taoloning farmonlariga rioya qilinglar, Uning irodasini bajaringlar va har narsada to'g'ri bo'linglar.
24 U seni barcha ishlaringda baraka beradi, va sendan butun yer yuzida, yer yuzining barcha avlodlarida solihlik o'simligini o'stiradi. Mening ismim va sening isming osmon ostida abadiy unutilmaydi.
25 O'g'lim, tinchlik bilan bor. Xudoyi Taolo, mening Xudoyim va sening Xudoying, seni O'z irodasini bajarishingda qo'llab-quvvatlasin. U sening barcha zurriyotingga va zurriyotingning qolganlariga avlodlar osha to abad barcha solih barakalar bilan baraka bersin, toki sen butun yer yuzida baraka bo'lgin.
26 U xursand bo'lib, uning yonidan chiqib ketdi.

22-BOB

1 Ibrohim vafot etgan ikkinchi yilning qirq to'rtinchi yubileyining birinchi haftasida, Is'hoq va Ismoil Qasamyod qudug'idan Haftalar bayramini, ya'ni hosilning birinchi hosilini nishonlash uchun otalari Ibrohimga kelishdi. Ibrohim ikki o'g'lining kelganidan xursand bo'ldi.
2 Chunki Ishoqning Bershevada ko'p mol-mulki bor edi. Ishoq odatdagidek, mol-mulkini ko'rish uchun borib, otasining oldiga qaytib ketardi.
3 O'sha kunlarda Ismoil otasini ko'rgani keldi. Ikkalasi birga to'planishdi. Ishoq otasining Xevronda qurgan qurbongohida kuydiriladigan qurbonlik qilib, uni qurbonlik qildi.
4 U akasi Ismoil oldida shukrona qurbonligini so'yib, xursandchilik ziyofati uyushtirdi. Rivqo yangi donli nonlardan yangi nonlar pishirib, o'g'li Yoqubga berdi. Yoqub yerning ilk hosilidan otasi Ibrohimga olib borib, o'limidan oldin hamma narsaning Yaratuvchisini duo qilsin.
5 Ishoq ham Yoqub orqali Ibrohimga yeb-ichsin deb, unga eng yaxshi shukrona qurbonligini yubordi.
6 U yeb-ichdi va osmonu yerni yaratgan, yer yuzidagi barcha foydali narsalarni yaratgan va ularni inson bolalariga bergan, ular yeb-ichib, Yaratuvchisini duo qilishlari uchun bergan Xudoyi Taoloni ulug'ladi.
7 Endi Senga shukr qilaman, ey Xudoyim, Sen menga bu kunni ko'rsatganing uchun: mana, men bir yuz yetmish o'n besh yoshdaman, qarib qoldim va kunlarimga to'laman va barcha kunlarim menga tinchlik baxsh etdi.
8 Umrimning oxirigacha, shu kungacha menga va farzandlarimga bergan barcha ne'matlaringda dushman qilichi meni yengmadi.
9 Xudoyim, Sening rahm-shafqating va tinchliging qulingga va uning o'g'illarining zurriyotiga bo'lsin, toki ular Sening tanlagan xalqing va yer yuzidagi barcha xalqlar orasidan meros bo'lsinlar, bundan buyon yer yuzidagi barcha avlodlar kunlarigacha, nasllar osha."
10 U Yoqubni chaqirib dedi: "O‘g‘lim Yoqub, barchaning Xudosi seni duo qilsin va adolatli ishlar qilishingda va Uning irodasini amalga oshirishingda seni qo‘llab-quvvatlasin. U seni va zurriyotingni tanlasin, toki Uning irodasiga ko‘ra, sizlar Uning merosxo‘r xalqi bo‘lingizlar.
11 Sen ham, o'g'lim Yoqub, yaqinlashib meni o'p." U yaqinlashib, uni o'pdi va dedi: "O'g'lim Yoqub va Xudoyi Taoloning barcha o'g'illari abadiy baraka topsin. Xudo senga solihlik urug'ini bersin; va o'g'illaringdan ba'zilarini butun yer yuzida muqaddas qilsin; xalqlar senga xizmat qilsin va barcha xalqlar sening zurriyoting oldida bosh egsin.
12 Odamlar oldida kuchli bo'ling va Shitning barcha avlodlari ustidan hukmronlik qiling. Shunda sizning va o'g'illaringizning yo'llari oqlanadi, shunda ular muqaddas xalq bo'ladi.
13 Xudoyi Taolo menga bergan barcha barakalarni, Nuh va Odam Atoga bergan barcha barakalarni senga ato etsin; Ular avloddan-avlodga sening zurriyotingning muqaddas boshida abadiy qo'nishsin.
14 U seni barcha nohaqlik va iflosliklardan poklasin, toki bilmasdan qilgan barcha gunohlaring kechirilsin. U seni mustahkamlasin va baraka bersin. Va butun yer yuzini meros qilib olsin.
15 U sen bilan ahdini yangilasin. Toki sen Unga abadiy meros bo'ladigan xalq bo'laylik. U senga va sening zurriyotingga yer yuzining barcha kunlarida haqiqat va solihlik Xudosi bo'laylik.
16 Ey o'g'lim Yoqub, so'zlarimni esla, otang Ibrohimning amrlariga rioya qil: O'zingni boshqa xalqlardan ajratib ol, ular bilan birga ovqat yema. Ularning ishlariga o'xshab ish tutma, ularga sherik bo'lma. Chunki ularning ishlari nopokdir, barcha yo'llari ifloslik, jirkanchlik va nopoklikdir.
17 Ular o'liklarga qurbonlik qilishadi, yovuz ruhlarga sig'inishadi, qabrlar ustida ovqat yeyishadi, va ularning barcha ishlari behuda va hech narsa emas.
18 Ularning tushunishga yuragi yo'q, Ko'zlari esa qilmishlarini ko'rmaydi, Yog'ochga: "Sen mening Xudoyimsan", toshga: "Sen mening Rabbimsan va Sen mening najotkorimsan", deyishda adashadi. [Ularning yuragi yo'q.]

19 Senga kelsak, ey o'g'lim Yoqub, Xudoyi Taolo senga yordam bersin, Samoviy Xudo seni duo qilsin, Seni ularning nopokliklaridan va barcha xatolaridan xalos qilsin.
20 Ey o'g'lim Yoqub, Kan'on qizlarining biron bir zurriyotidan xotin olishdan ehtiyot bo'l, chunki uning barcha zurriyoti yer yuzidan yo'q qilinadi.
21 Chunki Xomning gunohi tufayli Kan'on yo'ldan adashdi, Uning barcha zurriyoti yer yuzidan va uning qolganlaridan yo'q qilinadi, Undan chiqqan hech kim qiyomat kunida najot topmaydi.
22 Butlarga sig‘inuvchilar va butparastlar haqida esa
(a) Tiriklar diyorida ular uchun hech qanday umid bo'lmaydi;
(b) Va yer yuzida ular haqida hech qanday eslatma bo'lmaydi;
(c) Chunki ular o'liklar diyoriga tushadilar,
(d) Va ular hukm qilinadigan joyga boradilar,
Sado'm farzandlari yer yuzidan yo'q qilinganidek, butlarga sig'inadiganlarning hammasi ham yo'q qilinadi.
23 Qo'rqma, o'g'lim Yoqub, vahimaga tushma, ey Ibrohim o'g'li. Xudoyi Taolo seni halokatdan saqlasin, barcha adashish yo'llaridan qutqarsin.
24 Men bu uyni O'zim uchun qurdim, toki yer yuzida ismimni ulug'layin. U senga va sening zurriyotingga abadiy berildi. U Ibrohimning uyi deb ataladi. U senga va sening zurriyotingga abadiy berildi. Chunki sen Mening uyimni qurasan va Xudo oldida ismimni abadiy ulug'laysan. Sening zurriyoting va isming yer yuzining barcha avlodlari davomida saqlanib qoladi.
25 U unga buyruq berishni va duo qilishni to'xtatdi.
26 Ikkovlari bir to'shakda birga yotishdi. Yoqub otasining otasi Ibrohimning bag'rida uxladi va uni yetti marta o'pdi. Ibrohimning mehr-muhabbati va yuragi u uchun xursand bo'ldi.
27 U butun qalbi bilan uni duo qilib, dedi: “Ey Xudoyi Taolo, hamma narsaning Xudosi va hamma narsaning Yaratuvchisi! U meni Xaldeyning Ur shahridan olib chiqdi, toki U menga bu yerni abadiy meros qilib bersin va men muqaddas zurriyotni yaratay, to abad barakali bo‘lsin.”
28 U Yoqubni duo qilib, dedi: “O‘g‘lim, butun qalbim va mehr-muhabbati bilan unga shod bo‘laman, Sening inoyating va rahm-shafqating unga va uning zurriyotiga abadiy yog‘ilsin.
29 Uni tark etma, bundan buyon abadiy kunlargacha uni mensima. Ko'zing unga va uning zurriyotiga ochilsin, toki uni asrab-avaylasang, duo qilsang va merosing uchun uni xalq sifatida muqaddas qilsang.
30 Va bundan buyon abadiyatning barcha kunlarigacha unga barcha barakalaringizni ato eting va yer yuzidagi barcha avlodlarga barcha yaxshi niyatingizga muvofiq u va uning avlodlari bilan ahdingni va inoyatingni yangilagin.

23-BOB

1 U Yoqubning ikki barmog'ini ko'zlariga qo'ydi va xudolarning Xudosini olqishladi, yuzini yopdi, oyoqlarini uzatdi va abadiy uyquda uxladi va ota-bobolari yoniga jo'nadi.
2 Shunga qaramay, Yoqub uning bag'rida yotar edi va otasining otasi Ibrohimning o'lganini bilmas edi.
3 Yoqub uyqudan uyg'ondi va Ibrohim muzdek sovuq edi. U: “Ota, ota”, dedi. Lekin hech kim gapirmasdi va u o'lganini bildi.
4 U qo'ynidan turib, yugurib borib, onasi Rivqoga aytdi; Rivqo esa kechasi Ishoqning oldiga borib, unga aytdi; ular birga borishdi, Yoqub ham ular bilan birga edi, qo'lida chiroq bor edi va ular ichkariga kirishganida, Ibrohimning o'lik holda yotganini ko'rishdi.
5 Ishoq otasining yuziga yiqildi, yig'lab uni o'pdi.
6 Ibrohimning xonadonida ovozlar eshitildi. O'g'li Ismoil o'rnidan turib, otasi Ibrohimning oldiga bordi va otasi Ibrohim uchun yig'ladi, u va Ibrohimning butun xonadoni qattiq yig'ladilar.
7 O'g'illari Ishoq va Ismoil uni xotini Soraning yoniga, qo'shaloq g'orga dafn qilishdi va uning xonadonidagi barcha erkaklar, Ishoq, Ismoil va ularning barcha o'g'illari hamda Keturaning barcha o'g'illari o'z joylarida u uchun qirq kun yig'lashdi; Ibrohim uchun yig'lash kunlari tugadi.
8 U uch yubiley va to'rt hafta, ya'ni bir yuz yetmish besh yil umr ko'rdi. U umrining kunlarini to'ldirib, qarib, kunlarga to'ldi.
9 Ota-bobolarining umri o'n to'qqiz yil edi; To'fondan keyin ular o'n to'qqiz yilga yetmay, yillari kamayib, tez qarib, turli azob-uqubatlar va yovuzliklari tufayli kunlariga to'yishga majbur bo'lishdi, faqat Ibrohim bundan mustasno.
10 Ibrohim Xudovand oldida barcha ishlarida mukammal edi va umrining oxirigacha solihlikda Unga ma'qul bo'ldi; va mana, u yovuzlik tufayli qarib, umrining oxirigacha to'rt yilligini nishonlamadi.
11 Va bu vaqtdan to buyuk qiyomat kunigacha paydo bo'ladigan barcha avlodlar ikki yubileyni tugatmasdan oldin tezda qarib qoladilar va ularning bilimlari qarilik tufayli ularni tark etadi, yurt esa barcha bilimlari yo'q bo'lib ketadi.
12 O'sha kunlarda, agar bir kishi bir yarim yil yubiley yashasa, ular u haqida: “U uzoq umr ko'rdi, umrining ko'p qismini azob-uqubat, qayg'u va azob-uqubatlarga to'ldirdi, tinchlik yo'q”, deyishadi.
13 Chunki falokat ustiga falokat, jarohat ustiga yara, azob ustiga azob, yomon xabar ustiga yomon xabar, kasallik ustiga kasallik va shunga o'xshash barcha yomon hukmlar, bir-biri bilan birga kasallik va ag'darilish, qor, sovuq va muz, isitma, titroq, qahatchilik, ocharchilik, o'lim, qilich, asirlik va har xil balo va azoblar keladi.
14 Va bularning barchasi yer yuzida qonunbuzarlik qiladigan yovuz avlodga keladi: ularning ishlari nopoklik, zino, ifloslik va jirkanch ishlardir.
15 Shunda ular: “Ota-bobolarimizning umri uzoq, ming yilgacha davom etgan va yaxshi edi; ammo mana, agar inson uzoq umr ko‘rgan bo‘lsa, bizning umrimiz oltmish yigirma o‘n yil, agar u kuchli bo‘lsa, qirq yigirma yil va bu yovuzliklarga teng, va bu yovuz avlodning davrida tinchlik yo‘q”, deyishadi.
16 O'sha avlodda o'g'illar otalarini va oqsoqollarini gunoh va adolatsizlikda, og'izdan chiqqan so'zlar va ular qilayotgan katta yovuzliklarda, shuningdek, Egamiz ular bilan O'zi o'rtasida tuzgan ahdni buzganliklari uchun ayblashadi. Ular Uning barcha amrlarini, farmonlarini va barcha qonunlarini o'ngga ham, chapga ham og'masdan bajarishlari kerak edi.

17 Chunki hamma yomonlik qilgan, har bir og'iz yomonlik gapiradi va ularning barcha ishlari nopoklik va jirkanchlikdir, ularning barcha yo'llari ifloslik, nopoklik va halokatdir.
18 Mana, ularning barcha qilmishlari tufayli yer vayron bo'ladi, tok novdasi ham, moyi ham qolmaydi, chunki ularning ishlari butunlay bevafolikdir. Ularning barchasi, hayvonlar, chorva mollari, qushlar va dengizdagi barcha baliqlar, inson farzandlari tufayli halok bo'ladi.
19 Ular qonun va ahd tufayli bir-biri bilan, yosh qariya bilan, qariya yosh bilan, kambag'al boy bilan, kambag'al kattalar bilan, tilanchi shahzoda bilan janjallashadi, chunki ular amrlarni, ahdlarni, bayramlarni, oylarni, shanbalarni, yubileylarni va barcha hukmlarni unutishdi.
20 Ular yo'lga qaytarish uchun kamon va qilichlar bilan jang qilishadi, lekin yer yuzida birin-ketin ko'p qon to'kilmaguncha, ular qaytib kelishmaydi.
21 Qochib ketganlar yovuzliklaridan solihlik yo'liga qaytmaydilar, balki hamma o'zlarini yolg'on va boylikka ko'tarib, qo'shnisining hamma narsasini tortib oladilar va buyuk nomni tilga oladilar, lekin haqiqat va solihlik bilan emas, balki muqaddaslarning muqaddas joyini o'zlarining nopokliklari va iflosliklari bilan bulg'aydilar.
22 Bu naslning qilmishlari uchun Rabbimizdan katta jazo keladi. U ularni qilichga, hukmga va asirlikka topshiradi, talon-taroj qiladi va yeb qo'yadi.
23 U ularga qarshi na rahm-shafqat va rahm-shafqatga ega bo'lgan, na qari, na yosh, na hech kimni hurmat qilmaydigan gunohkor xalqlarni uyg'otadi. Chunki ular barcha inson farzandlaridan ko'ra yovuzroq va yomonlik qilishga qodirroqdirlar. Ular Isroilga qarshi zo'ravonlik va Yoqubga qarshi gunoh qilishadi. Yer yuzida ko'p qon to'kiladi, hech kim yig'maydi va hech kim ko'mmaydi.
24 O'sha kunlarda ular baland ovozda faryod qiladilar va gunohkorlar, butparastlarning qo'lidan qutqarilishlari uchun ibodat qiladilar, ammo hech biri najot topmaydi.
25 Bolalarning boshlari oq, sochlari oqarib ketadi, uch haftalik bola yuz yoshli odamday qari bo'lib ko'rinadi, ularning qaddi-qomati qayg'u va zulm tufayli yo'q bo'lib ketadi.
26 O'sha kunlarda bolalar qonunlarni o'rganishni, amrlarni izlashni va solihlik yo'liga qaytishni boshlaydilar.
27 Va inson farzandlari orasida kunlar ko'payib, ko'paya boshlaydi, toki ularning kunlari ming yilga yaqinlashsin. Va kunlar soni (avvalgidan) ko'proq yilga yetsin.
28 Hech bir qariya bo'lmaydi, umridan qoniqmaydigan hech kim bo'lmaydi, chunki hamma bola va yosh bo'ladi.
29 Va ular butun kunlarini tinchlik va quvonchda o'tkazadilar va yashaydilar. Shayton ham, yovuz vayron qiluvchi ham bo'lmaydi; chunki ularning barcha kunlari baraka va shifo kunlari bo'ladi.
30 O'sha paytda Egamiz O'z qullarini sog'aytiradi, Ular o'rnidan turib, buyuk tinchlikni ko'radilar, Dushmanlarini quvib chiqaradilar. Solihlar buni ko'rib, minnatdor bo'ladilar, Abadiy quvonchdan quvonadilar, Dushmanlariga qarshi barcha hukmlarini va la'natlarini ko'radilar.
31 Suyaklari yerga joylashadi, ruhlari shodlikka to'ladi. Ular hukmni amalga oshiruvchi Xudo ekanligini, yuzlab, minglab va Uni sevganlarning barchasiga rahm-shafqat ko'rsatayotganini bilib oladilar.
32 Ey Muso, bu so'zlarni yozib qo'y, chunki ular shunday yozilgan va avlodlar osha abadiy guvohlik berish uchun samoviy lavhalarga yozib qo'yilgan.

24-BOB

1 Ibrohim vafotidan keyin Egamiz uning o'g'li Ishoqqa baraka berdi. U Xevrondan chiqib, yetti yil davomida uchinchi yubileyning birinchi yilida (2073 AM) Vahiy qudug'ida yashadi.
2 To'rtinchi haftaning birinchi yilida, Ibrohim davrida bo'lgan birinchi ocharchilikdan tashqari, yurtda ocharchilik boshlandi.
3 Yoqub yasmiqli sho'rvani yeb bo'lgach, Esov daladan och qoldi. U akasi Yoqubga: «Mana shu qizil sho'rvadan menga ber», dedi. Yoqub unga: «Menga to'ng'ichlik huquqingni sot, men senga non va mana shu yasmiqli sho'rvadan ham beraman», dedi.
4 Esov o'z-o'zidan: «Men o'laman, bu to'ng'ichlik huquqidan menga nima foyda?» - dedi.
5 U Yoqubga: «Men uni senga beraman», dedi. Yoqub: «Bugun menga qasam ich», dedi va u unga qasam ichdi.
6 Yoqub akasi Esovga non va sho'rva berdi, u to'yguncha yedi. Esov esa o'zining to'ng'ichlik huquqini mensimadi. Shu sababli, Yoqub unga to'ng'ichlik huquqi sifatida bergan qizil sho'rva tufayli Edom deb nomlandi.
7 Yoqub katta bo'ldi, Esov esa obro'sidan mahrum qilindi.
8 Qahatchilik butun yurtni qamrab oldi. Ishoq shu haftaning ikkinchi yilida Misrga yo'l oldi va Gerordagi Filistlar shohi Abumalekning oldiga bordi.
9 Egamiz unga zohir bo'lib dedi: “Misrga borma. Men senga aytadigan yurtda yasha va shu yurtda yasha. Men sen bilan birga bo'laman va senga baraka beraman.
10 Chunki Men senga va sening zurriyotingga butun bu yerni beraman. Otang Ibrohimga bergan qasamimni bajaraman. Sening zurriyotingni osmondagi yulduzlar kabi ko'paytiraman va butun bu yerni sening zurriyotingga beraman.
11 Yer yuzidagi barcha xalqlar sening zurriyotingda baraka topadilar, chunki otang Mening ovozimga quloq soldi, farmonlarimga, qonunlarimga, qonunlarimga va ahdimga rioya qildi; endi Mening ovozimga quloq soling va bu yurtda yashang.
12 U Gelarda uch hafta yashadi.
13 Abumalek unga va unga tegishli bo'lgan hamma narsaga qarshi buyruq berib: “Kimki unga yoki unga tegishli bo'lgan narsaga tegsa, o'ladi”, dedi.
14 Ishoq Filistlar orasida kuchayib, ko'p mol-mulkka, ho'kiz, qo'y, tuya, eshaklarga va katta xonadonga ega bo'ldi.
15 U Filistlar yerida ekin ekib, yuz barobar ko'p hosil berdi. Ishoq juda katta bo'lib ketdi va Filistlar unga hasad qilishdi.
16 Ibrohimning xizmatkorlari uning hayoti davomida qazigan barcha quduqlarni uning vafotidan keyin filistlar to'sib qo'yib, tuproq bilan to'ldirishgan edi.
17 Abumalek Ishoqqa: «Bizning oldimizdan ket, chunki sen bizdan ancha kuchlisan», dedi. Ishoq yettinchi haftaning birinchi yilida u yerdan jo‘nab, Gerar vodiylarida yashab qoldi.
18 Ular otasi Ibrohimning xizmatkorlari qazigan va otasi Ibrohim vafotidan keyin filistlar yopib qo'ygan suv

quduqlarini yana qazishdi. Ibrohim ularga otasi Ibrohim qo'ygan ismlarni qo'ydi.
19 Ishoqning xizmatkorlari vodiyda quduq qazib, tirik suv topdilar. Geror cho'ponlari Ishoqning cho'ponlari bilan janjallashib: “Suv bizniki”, dedilar. Ishoq quduqqa “Buzg'unchilik” deb nom berdi, chunki ular bizga nisbatan buzuqlik qilishgan edi.
20 Ular ikkinchi quduq qazishdi va ular buning uchun ham kurashdilar. Yusuf uni “Dushmanlik” deb atadi. Yusuf u yerdan turib, ular yana bir quduq qazishdi, ammo buning uchun kurashmadilar. Yusuf uning nomini “Xona” deb atadi. Ishoq: “Endi Xudovand bizga kenglik berdi va biz yer yuzida ko‘paydik”, dedi.
21 U u yerdan qirq to'rtinchi yubileyning birinchi yilida, birinchi haftaning birinchi yilida, Qasamyod qudug'iga chiqdi.
22 O'sha kecha, birinchi oyning yangi oyida Egamiz unga zohir bo'lib, dedi: “Men otang Ibrohimning Xudosiman. Qo'rqma, chunki Men sen bilan birgaman va qulim Ibrohim uchun seni duo qilaman va zurriyotingni yerning qumi kabi ko'paytiraman.”
23 U yerda otasi Ibrohim dastlab qurgan qurbongoh qurdi va Xudovandning ismini chaqirdi va otasi Ibrohimning Xudosiga qurbonlik keltirdi.
24 Ular quduq qazishdi va tirik suv topdilar.
25 Ishoqning xizmatkorlari yana bir quduq qazishdi, lekin suv topa olishmadi. Ular borib, Ishoqqa suv topmaganliklarini aytishdi. Ishoq: “Men bugun Filistlarga qasam ichdim va bu bizga e’lon qilindi”, dedi.
26 U bu joyning nomini Qasamyod qudug‘i deb atadi, chunki u yerda Abumalek, uning do‘sti Oxuzat va uning lashkarboshisi hokim Pixolga qasamyod qilgan edi.
27 Ishoq o'sha kuni ular bilan yarashishga qasam ichganini angladi.
28 O'sha kuni Ishoq Filistlarni la'natlab, shunday dedi: “Barcha xalqlar orasidan g'azab va g'azab kunigacha Filistlar la'nati bo'lsin! Xudo ularni gunohkor xalqlar va Kittim qo'lida masxara, la'nat va g'azabga aylantirsin.
29 Dushman va Kittim qilichidan qochib qutulgan har bir kishi, solih xalqni osmon ostidan hukm qilish uchun yo'q qilsin, chunki ular avlodlar davomida yer yuzida Mening farzandlarimning dushmanlari va dushmanlari bo'ladilar.
30 Ulardan hech kim qolmaydi, Qiyomat kunida hech kim najot topmaydi. Chunki Filistlarning butun urug'i vayron bo'ladi, ildizi bilan yo'q qilinadi va yer yuzidan quvib chiqariladi. Bu Kaftorimlar uchun yer yuzida endi nom ham, urug' ham qolmaydi.
31 Agar u osmonga ko'tarilsa ham, u yerdan pastga tushiriladi, yer yuzida mustahkam bo'lsa ham, u yerdan sudrab chiqariladi, xalqlar orasida yashirinsa ham, u yerdan ildiz otadi. Agar u o'liklar diyoriga tushsa ham, u yerda uning hukmi buyuk bo'ladi, u yerda ham tinchlik bo'lmaydi.
32 Agar u asirlikka tushsa, uning jonini qasd qilganlar qo'lida uni yo'lda o'ldirishadi. Unga butun yer yuzida na nom, na nasl qolmaydi. Chunki u abadiy la'natga uchraydi.
33 U yer yuzidan ildizi bilan yo'q qilinishi uchun, qiyomat kunida unga shunday qilish uchun samoviy lavhalarga U haqida shunday yozilgan va o'yib yozilgan.

25-BOB

1 Haftaning ikkinchi yilida, ushbu yubileyda, Rivqo o'g'li Yoqubni chaqirib, unga dedi: “O'g'lim, akang Esov kabi Kan'on qizlaridan xotin olma. U Kan'on qizlaridan ikkita xotin oldi va ular mening jonimni barcha nopok ishlari bilan g'azablantirdilar. Chunki ularning barcha ishlari zino va shahvatdir va ularda solihlik yo'q, chunki ularning ishlari yomondir.
2 Va men, o'g'lim, seni juda sevaman va qalbim va mehr-muhabbati seni kunning har soatida va tunning har bir soatida duo qiladi.
3 Endi, o'g'lim, mening gapimga quloq sol, onangning xohishini bajar. Bu yurtning qizlaridan emas, balki faqat otamning xonadonidan va otamning qarindoshlaridan xotin ol. Sen otamning xonadonidan xotin olasan, Xudoyi Taolo seni duo qiladi, farzandlaring solih avlod va muqaddas zurriyot bo'ladi.
4 Shunda Yoqub onasi Rivqoga gapirdi: — Onajon, men to‘qqiz haftalikman, na biron ayolga teginganimni bilaman, na biron kishiga unashtirilganman, na Kan’on qizlaridan xotin olishni xayolimga ham keltirmaganman.
5 Chunki, onajon, otamiz Ibrohimning so'zlarini eslayman. U menga Kan'on qizlaridan xotin olishni emas, balki otamning avlodidan va qarindoshlarimdan xotin olishni buyurgan edi.
6 Men akang Lobonning qizlari tug'ilganini eshitgan edim va ularning orasidan xotin olishga qaror qilgan edim.
7 Shu sababli men umrim davomida gunoh qilishdan yoki barcha yo'llarimda buzilishdan o'zimni ruhan himoya qildim; chunki otam Ibrohim menga shahvat va zinoga nisbatan ko'p amrlar bergan edi.
8 U menga buyurgan hamma narsaga qaramay, yigirma ikki yil davomida akam men bilan janjallashib keldi va menga tez-tez gapirib: “Ukajon, mening ikkita xotinimdan bir singlimni o‘zingizga oling”, dedi; lekin men u qilgan ishlarni qilishdan bosh tortdim.
9 Ey onajon, sizning oldingizda qasam ichamanki, men umrimning oxirigacha Kan'on zurriyotining qizlaridan xotin olmayman va akam kabi yomon ish qilmayman.
10 Qo'rqma, onajon; ishonch hosil qil, men Sening irodangni bajaraman, to'g'ri yo'ldan yuraman va yo'llarimni abadiy buzmayman.
11 Shunda u yuzini osmonga ko'tarib, qo'llarining barmoqlarini uzatdi va og'zini ochdi va osmonu yerni yaratgan Xudoyi Taoloni olqishladi, Unga shukrona va hamdu sano aytdi.
12 U shunday dedi: “Egamiz Xudoga hamdu sanolar bo‘lsin va Uning muqaddas ismi abadiy va abadiy ulug‘lansin. U menga Yoqubni sof o‘g‘il va muqaddas zurriyot qilib berdi, chunki u Sening zotingdir va uning zurriyoti abadiy va barcha avlodlar davomida Sening bo‘ladi.
13 Ey Xudovand, Uni duo qilgin va solihlik ne'matini og'zimga solgin, toki men Uni duo qilayin.
14 O'sha paytda, solihlik ruhi uning og'ziga tushganda, u ikkala qo'lini Yoqubning boshiga qo'yib dedi:
15 Ey solihlik Parvardigori va abadiy Xudo, Senga baraka bersin! U seni barcha avlodlardan ustun qilsin. Ey O'g'lim, U senga solihlik yo'lini bersin va zurriyotingga solihlikni ochib bersin.
16 U sening hayoting davomida o'g'illaringni ko'paytirsin, va ular yil oylari soniga ko'ra o'ssin. Va ularning o'g'illari

osmon yulduzlaridan ham ko'p va buyuk bo'lsin, va ularning soni dengiz qumidan ham ko'p bo'lsin.
17 U ularga bu go'zal yurtni bersin — Ibrohimga va uning avlodlariga abadiy beraman, deb va'da qilgan edi. Ular uni abadiy mulk qilib olishsin.
18 O'g'lim, umrim davomida senga muborak farzandlar tug'ilishini ko'rsam, barcha zurriyoting muborak va muqaddas bo'lsin.
19 Onangning hayoti davomida uning ruhini tetiklashtirganing kabi, Seni dunyoga keltirgan onaning bachadoni ham seni duo qiladi, Mening mehr-muhabbati va ko'kraklarim seni duo qiladi, Og'zim va tilim Senga ko'p madhiyalar aytadi.
20 Ko'payib, yer yuziga yoyilsin, va zurriyoting osmonu yerning shodligida abadiy kamol topsin; va zurriyoting shod bo'lsin, va buyuk tinchlik kunida tinchlik bo'lsin.
21 Sening noming va zurriyoting abadiy yashasin, Eng oliy Xudo ularning Xudosi bo'lsin, Solihlik Xudosi ular bilan birga yashasin, Uning ma'badi abadiy ular orqali qurilsin.
22 Seni duo qilgan barakali bo'lsin, seni yolg'on la'natlagan har bir jonzot la'natlansin.
23 U uni o'pib, unga dedi: “Olamning Parvardigori seni onangning qalbi va mehri sendan quvonganidek sevsin va seni duo qilsin.” Va u duo qilishdan to'xtadi.

26-BOB

1 Bu haftaning yettinchi yilida Ishoq to'ng'ich o'g'li Esovni chaqirib dedi: — O'g'lim, men qarib qoldim, ko'zlarim xiralashib qoldi va o'lim kunini bilmayman.
2 Endi ov qurollaringni, o'qdonlaringni va kamoningni ol va dalaga chiq. Ov qilib, meni tutib ol, o'g'lim, menga jonim yoqtiradigan mazali taom tayyorlab ber. Uni menga olib kel, yeyman, o'limimdan oldin jonim seni duo qiladi.
3 Rivqo esa Ishoqning Esov bilan gaplashayotganini eshitdi.
4 Esov erta tongda ov qilish, tutish va otasiga olib kelish uchun dalaga chiqdi.
5 Rivqo o'g'li Yoqubni chaqirib, unga dedi: «Mana, otang Ishoq akang Esovga: “Meni ovla, mazali taom tayyorlab, menga olib kel”, deganini eshitdim.
6 O'limimdan oldin Egamning huzurida seni duo qilay. Endi, o'g'lim, senga buyurgan gapimga quloq sol: suruvingga borib, menga ikkita yaxshi echki olib kel, men ulardan otangga u yoqtirgan mazali taom tayyorlab beraman. Otangga olib kel, u yeb, o'limidan oldin Egamning huzurida seni duo qilsin. Shunda sen duo qilasan.
7 Yoqub onasiga: «Oyijon, otam yeydigan va unga yoqadigan hech narsani ayamayman. Faqat onam, u ovozimni tanib, menga tegmoqchi bo'lishidan qo'rqaman», dedi.
8 Sen mening silliqligimni, akam Esovning esa junli ekanligini bilasan. Men uning ko'z o'ngida yovuz odam bo'lib ko'rinaman va u menga buyurmagan ishni qilaman, u menga g'azablanadi va men o'zimga baraka emas, balki la'nat keltiraman.
9 Onasi Rivqo unga: «O‘g‘lim, la’nating menga bo‘lsin, faqat mening gapimga quloq sol», – dedi.
10 Yoqub onasi Rivqoning gapiga quloq solib, ikkita semiz va yaxshi echkini olib kelib, onasiga olib keldi. Onasi esa ulardan o'zi yoqtirgan mazali go'sht tayyorladi.
11 Rivqo uyda o'zi bilan birga bo'lgan to'ng'ich o'g'li Esovning yaxshi yomg'irini oldi va kenja o'g'li Yoqubga kiyintirdi, uloqlarning terisini esa uning qo'llariga va bo'ynining ochiq joylariga o'radi.
12 U tayyorlagan go'sht va nonni o'g'li Yoqubning qo'liga berdi.
13 Yoqub otasining oldiga kirib: «Men sizning o‘g‘lingizman. Siz aytganingizni qildim. O‘rningdan tur, o‘tir va men tutgan narsalardan ye, ota, meni duo qil», – dedi.
14 Ishoq o'g'liga: «Qanday qilib bunchalik tez topding, o'g'lim?» dedi.
15 Yoqub dedi: — Chunki Xudoyingiz meni topdi.
16 Ishoq unga: «Yaqinroq kel, o‘g‘lim, seni paypaslab ko‘ray, sen mening o‘g‘lim Esovmisan yoki yo‘qmisan», – dedi.
17 Yoqub otasi Ishoqqa yaqinlashdi. Ishoq uni paypaslab: «Ovoz Yoqubning ovozi, qo'llar esa Esovning qo'llari», – dedi.
18 Ammo u uni ko'rmadi, chunki bu uning idrok qobiliyatini yo'qotish uchun osmondan yuborilgan bir buyruq edi. Ishoq esa uni ko'rmadi, chunki uning qo'llari akasi Esovnikiga o'xshab tukli edi, shuning uchun u uni duo qildi.
19 U: “Sen mening o‘g‘lim Esovmisan?” deb so‘radi. U: “Men sening o‘g‘lingman”, dedi. U: “Yaqinroq kel, o‘g‘lim, ushlagan narsangdan yeyman, jonim seni duo qilsin”, dedi.
20 U uni yoniga olib keldi va u ovqatlandi, u unga sharob keltirdi va u ichdi.
21 Otasi Ishoq unga: «Yaqinroq kelib, meni o‘p, o‘g‘lim», dedi.
22 U yaqinlashib, uni o'pdi. U kiyimining hidini sezdi va uni duo qilib dedi: “Mana, o'g'limning hidi Xudovand baraka bergan dalaning hidiga o'xshaydi.
23 Egamiz senga osmon shudringini, yer shudringini, mo'l-ko'l don va moy bersin. Xalqlar senga xizmat qilsin, xalqlar senga ta'zim qilsin.
24 Aka-ukalaringiz ustidan hukmron bo'ling, onangizning o'g'illari sizga ta'zim qilsin. Egamiz menga va otam Ibrohimga bergan barcha barakalarga ega bo'ling. Sizga va zurriyotingizga abadiy nasib etsin. Sizni la'natlagan la'nat bo'lsin, sizni duo qilgan baraka bo'lsin.
25 Ishoq o'g'li Yoqubni duo qilib bo'lgach, Yoqub otasi Ishoqning oldidan chiqib ketishi bilanoq, yashirindi. Akasi Esov ovdan qaytib keldi.
26 U mazali taom tayyorlab, otasiga olib keldi va otasiga: “Otajon, turingiz, mening kiyik go‘shtimdan yeb, meni duo qiling”, dedi.
27 Otasi Ishoq undan: «Sen kimsan?» — deb so‘radi. U unga: «Men sening to‘ng‘ich o‘g‘ling Esovman. Sen menga buyurganingni bajardim», — dedi.
28 Ishoq juda hayratda qoldi va dedi: “Ovlab, tutib, menga olib kelgan kim o‘zi? Sen kelmasdan oldin men hammasidan yeb, uni duo qilganman. U va uning barcha avlodlari abadiy duo qilinadi”.
29 Esov otasi Ishoqning so'zlarini eshitgach, juda qattiq va achchiq-achchiq faryod qildi va otasiga: “Meni ham duo qiling, ota”, dedi.
30 Ibrohim unga: “Ukang hiyla bilan kelib, duoingni olib ketdi”, dedi. U: “Endi men uning ismi nima uchun Yoqub

ekanligini bilaman. Mana, u meni ikki marta almashtirdi: u mening to‘ng‘ichlik huquqimni oldi, endi esa duoimni olib ketdi”, dedi.
31 U: “Ota, menga duo qoldirmadingizmi?” deb so‘radi. Ishoq Esovga javoban: “Mana, men uni sizning xo‘jayiningiz qildim, barcha aka-ukalarini unga xizmatkor qilib berdim, uni mo‘l-ko‘l don, sharob va moy bilan quvvatlantirdim. Endi sen uchun nima qilay, o‘g‘lim?”
32 Esov otasi Ishoqqa dedi: — Ota, senda faqat bitta duo bormi? Meni ham duo qiling, ota.
33 Esov ovozini baland ko'tarib yig'ladi. Ishoq unga javoban dedi: — Mana, sening maskaning yer shudringidan uzoqda, osmon shudringidan esa uzoqda bo'ladi.
34 Qiliching bilan yashaysan, birodaringga xizmat qilasan. Sen buyuk bo'lib, bo'yningdan uning bo'yinturug'ini tortib olgach, o'limga mahkum bo'lasan, zurriyoting esa osmon ostidan ildiz otadi.
35 Esov otasi unga bergan duo tufayli Yoqubga tahdid qilaverdi. U o'z yuragida: “Otam uchun motam kunlari kelsin, akam Yoqubni o'ldirsam”, dedi.

27-BOB

1 Rivqoga tushida katta o‘g‘li Esovning so‘zlari aytildi. Rivqo kichik o‘g‘li Yoqubni chaqirtirib keldi.
2 U unga dedi: “Mana, akang Esov sendan qasos olib, seni o‘ldiradi.
3 Endi, o'g'lim, gapimga quloq sol, o'rningdan tur va Horondagi akam Lobonning oldiga qoch. Ukangning g'azabi tushguncha, u sendan g'azabini olib, qilgan barcha ishlaringni unutguncha, bir necha kun uning yonida qol. Keyin men odam yuborib, seni u yerdan olib kelaman.
4 Yoqub: «Qo‘rqmayman; agar u meni o‘ldirmoqchi bo‘lsa, men uni o‘ldiraman», – dedi.
5 Lekin u unga: «Bir kunda ikkala o‘g‘limdan ham ayrilishga yo‘l qo‘yma», dedi.
6 Yoqub onasiga Rivqoga dedi: — Bilasanmi, otam qarib qolgan va ko‘zlari xiralashgani uchun ko‘rmayapti. Agar uni tashlab ketsam, bu uning ko‘ziga yomonlik bo‘ladi. Chunki men uni tashlab ketaman va sendan ketaman. Otam g‘azablanib, meni la’natlaydi. Men ketmayman. U meni yuborganida, men ketaman.
7 Rivqo Yoqubga: «Men borib, u bilan gaplashaman, u seni jo‘natib yuboradi», dedi.
8 Rivqo Is’hoqning oldiga kirib, unga dedi: — Esovning ikki Xetlik qizi tufayli jonimdan nafratlanyapman. Agar Yoqub ham mana shunday yurt qizlaridan xotin olsa, men bundan keyin nima uchun yashayman? Axir Kan’on qizlari yovuzdir.
9 Ishoq Yoqubni chaqirib, uni duo qildi va unga nasihat qilib dedi: “Kan’on qizlaridan birortasiga ham xotin olma.
10 O'rningdan tur va Mesopotamiyaga, onangning otasi Betuelning uyiga bor. U yerdan onangning akasi Lobonning qizlaridan xotin ol.
11 Qodir Xudo seni duo qilsin, ko'paytirsin va ko'paytirsin, toki sen ko'plab xalqlarga aylansang. Otam Ibrohimning barakasini senga va sendan keyingi zurriyotingga bersin, toki sen musofir bo'lib yashagan yurtingni va Xudo Ibrohimga bergan barcha yurtni meros qilib olgin. Eson-omon ket, o'g'lim.
12 Ishoq Yoqubni jo'natib yubordi. Yoqub Mesopotamiyaga, Yoqubning onasi Rivqoning ukasi, suriyalik Betuelning o'g'li Lobonning oldiga bordi.
13 Yoqub Mesopotamiyaga borish uchun o'rnidan turgandan so'ng, Rivqoning ruhi o'g'li uchun xafa bo'lib, yig'ladi.
14 Ishoq Rivqoga dedi: — Singlim, o‘g‘lim Yoqub uchun yig‘lama, chunki u tinchlik bilan ketadi va tinchlik bilan qaytadi.
15 Xudoyi Taolo uni barcha yomonliklardan saqlaydi va u bilan birga bo'ladi, chunki U uni butun umri davomida tark etmaydi.
16 Chunki men bilamanki, u qayerga borsa ham, hamma narsada muvaffaqiyat qozonadi, toki u bizga tinchlik bilan qaytib kelguncha va biz uni tinchlikda ko'rmagunimizcha.
17 Singlim, undan qo'rqma, chunki u to'g'ri yo'lda va u mukammal inson. U sodiq va halok bo'lmaydi. Yig'lama.
18 Ishoq Rivqoni o'g'li Yoqub uchun yupatib, uni duo qildi.
19 Yoqub qasamyod qudug‘idan chiqib, ikkinchi haftaning birinchi yilida, qirq to‘rtinchi yubileyda, Xoronga yo‘l oldi. Haftaning birinchi oyining yangi oyida, soat 21:15 da, tog‘lardagi Luzga, ya’ni Baytilga yetib keldi. Kechqurun u yerga yetib keldi va o‘sha kecha yo‘lning g‘arbidagi yo‘ldan burilib, quyosh botgani uchun o‘sha yerda uxladi.
20 U o'sha joyning toshlaridan birini olib, daraxt tagiga qo'ydi. Yolg'iz o'zi yo'lda uxlab qoldi.
21 O'sha kecha u tush ko'rdi. Mana, yerda narvon qo'yilgan edi, uning uchi osmonga tegib turardi. Mana, Egamizning farishtalari uning ustiga chiqib-tushib kelishardi. Mana, Egamiz uning ustida turardi.
22 U Yoqubga gapirib dedi: — Men otang Ibrohimning va Ishoqning Xudosi — Egamman. Sen uxlayotgan yerni senga va sendan keyingi avlodlaringga beraman.
23 Sening zurriyoting yerning changi kabi ko'payadi. Sen g'arbga, sharqqa, shimolga va janubga ko'payasan. Senda va sening zurriyotingda barcha xalqlar baraka topadi.
24 Mana, Men sen bilan birga bo'laman, qayerga borsang ham seni himoya qilaman va seni bu yurtga tinchlik bilan qaytarib olib kelaman. Chunki senga aytganlarimning hammasini bajarmagunimcha, seni tark etmayman.
25 Yoqub uyqusidan uyg'onib: “Haqiqatan ham bu joy Egamizning uyi, men buni bilmagan ekanman”, dedi. U qo'rqib: “Bu joy Xudoning uyidan boshqa hech kim bo'lmagan dahshatli, bu osmon darvozasi”, dedi.
26 Yoqub erta tongda turdi va boshi ostiga qo'ygan toshni olib, uni yodgorlik sifatida o'rnatdi va ustiga moy quydi. U bu joyning nomini Baytil deb atadi; lekin bu joyning nomi avval Luz edi.
27 Yoqub Xudovandga qasam ichdi va shunday dedi: “Agar Xudovand men bilan bo‘lsa va boradigan yo‘limda meni asrasa, menga yeyish uchun non va kiyish uchun kiyim bersa, toki otamning uyiga tinchlik bilan qaytib kelsam, Xudovand mening Xudoyim bo‘ladi. Men bu yerda belgi sifatida o‘rnatgan bu tosh Xudovandning uyi bo‘ladi. Sen menga bergan hamma narsaning o‘ndan birini Senga beraman, Xudoyim”.

28-BOB

1 U yo'lini davom ettirib, sharqdagi yurtga, Rivqoning ukasi Lobonnikiga keldi. Lobon u bilan birga bo'lib, qizi Rohila uchun bir hafta xizmat qildi.
2 Uchinchi haftaning birinchi yilida [soat 21:22 da] u unga: “Menga yetti yil xizmat qilgan xotinimni bering”, dedi. Lobon Yoqubga: “Men sizga xotiningizni beraman”, dedi.
3 Lobon ziyofat uyushtirdi va katta qizi Leahni Yoqubga xotinlikka berdi, cho'risi Zilpani esa unga xizmatkor qilib berdi; Yoqub esa uni Rohila deb o'ylagani uchun bilmasdi.
4 Yoqub uning yoniga kirdi va mana u Lea ekan. Yoqub Lobonga g'azablanib dedi: — Nega menga bunday qilding? Men senga Lea uchun emas, Rohila uchun xizmat qilmadimmi? Nega menga yomonlik qilding?
5 Qizingni ol, men ketaman, chunki sen menga yomonlik qilding.” Yoqub Rohilani Leadan ko'ra ko'proq sevardi; chunki Leaning ko'zlari zaif edi, lekin gavdasi juda kelishgan edi; Rohilaning esa ko'zlari chiroyli, gavdasi juda kelishgan edi.
6 Lobon Yoqubga dedi: — Bizning yurtimizda kattasidan oldin kichigini berish bunday qilinmaydi. Bunday qilish to‘g‘ri emas, chunki samoviy lavhalarda shunday yozilgan va yozilgan: hech kim kichigini kattasidan oldin bermasligi kerak. Lekin kattasi avval, keyin kichigini beradi. Bunday qilgan erkak osmonda unga qarshi ayb qo‘yadi va bunday qilgan hech kim solih emas, chunki bu ish Egamiz oldida yomonlikdir.
7 Isroil xalqiga bunday qilmasliklarini buyur. Kattasini bermasdan oldin kichigini olmasinlar va bermasinlar, chunki bu juda yomon ish.
8 Lobon Yoqubga dedi: — Bu yetti kunlik ziyofatni o'tkazib yuboring, keyin sizga Rohilani beraman, toki menga yana yetti yil xizmat qilasan, oldingi haftadagidek qo'ylarimni boqasan.
9 Leaning yetti kuni o'tgan kuni Lobon Rohilani Yoqubga yana yetti yil xizmat qilish uchun berdi. Yoqub Zilpaning singlisi Bilhani esa Rohilaga cho'ri qilib berdi.
10 U Rohila uchun yana yetti yil xizmat qildi, chunki Lea unga bekorga berilgan edi.
11 Xudovand Leaning qornini ochdi. Lea homilador bo'lib, Yoqubga o'g'il tug'di. Yoqub uning ismini uchinchi haftaning birinchi yili, to'qqizinchi oyning o'n to'rtinchi kuni Ruben qo'ydi. [21:22 AM]
12 Lekin Rohilaning bachadoni yopilgan edi, chunki Egamiz Leaning nafratlanganini va Rohilaning uni sevganini ko'rdi.
13 Yoqub yana Leahning oldiga kirdi. Leah homilador bo'lib, Yoqubga ikkinchi o'g'il tug'di. Leah o'g'lini Shimo'n deb atadi. O'ninchi oyning yigirma birinchi kuni, haftaning uchinchi yilida Leah uning ismini Shimo'n qo'ydi. [21:24 AM]
14 Yoqub yana Leahning oldiga kirdi. Leah homilador bo'lib, unga uchinchi o'g'il tug'di. Leah bu haftaning oltinchi yilida, birinchi oyning yangi oyida uning ismini Levi qo'ydi. [21:27 AM]
15 Yoqub yana uning yoniga kirdi. U homilador bo'lib, unga to'rtinchi o'g'il tug'di. Yoqub uning ismini Yahudo qo'ydi. Bu to'rtinchi haftaning birinchi yili, uchinchi oyning o'n beshinchi kuni bo'ldi. [2129 AM]
16 Shu sababli, Rohila Leaga hasad qildi, chunki u tug'masdi. U Yoqubga: “Menga bolalar ber”, dedi. Yoqub esa: “Men sendan bachadoningdagi mevalarni ayamadimmi? Seni tashlab ketdimmi?”
17 Rohila Leaning Yoqubga to'rtta o'g'il tug'ib berganini ko'rib, unga: “Mening cho'rim Bilhaning oldiga bor, u homilador bo'lib, menga o'g'il tug'ib beradi”, dedi. (Va u cho'risi Bilhani unga xotinlikka berdi).
18 U ayolning yoniga kirdi. U homilador bo'lib, unga o'g'il tug'di. U uchinchi haftaning oltinchi yilida, oltinchi oyning to'qqizinchi kuni uning ismini Dan qo'ydi. [21:27 AM]
19 Yoqub Bilhaning oldiga ikkinchi marta kirdi. Bilha homilador bo'lib, Yoqubga yana bir o'g'il tug'di. Rohila uning ismini Naftali qo'ydi. Bu to'rtinchi haftaning ikkinchi yili, yettinchi oyning beshinchi kuni edi. [21:30 AM]
20 Lea bepusht bo'lib qolganini va tug'a olmaganini ko'rib, Rohilaga hasad qildi. U o'zining cho'risi Zilpani Yoqubga xotinlikka berdi. U homilador bo'lib, o'g'il tug'di. Lea to'rtinchi haftaning uchinchi yili, sakkizinchi oyning o'n ikkinchi kuni uning ismini Gad qo'ydi. [21:31 AM]
21 Ibrohim yana uning oldiga kirdi. U homilador bo'lib, unga ikkinchi o'g'il tug'di. Lea to'rtinchi haftaning beshinchi yili, o'n birinchi oyning ikkinchi kunida uning ismini Asher qo'ydi. [21:33 AM]
22 Yoqub Leaxning yoniga kirdi. Leax homilador bo'lib, o'g'il tug'di. To'rtinchi haftaning to'rtinchi yili, beshinchi oyning to'rtinchi kuni uning ismini Issaxor qo'ydi. Uni enaga berdi.
23 Yoqub yana uning oldiga kirdi. U homilador bo'lib, ikki farzand — bir o'g'il va bir qiz tug'di. To'rtinchi haftaning oltinchi yili, yettinchi oyning yettinchi kunida o'g'lining ismini Zabulun, qizining ismini esa Dina qo'ydi. [21:34 AM]
24 Xudovand Rohilaga marhamat ko'rsatib, uning qornini ochdi. Rohila homilador bo'lib, o'g'il tug'di. U to'rtinchi haftaning oltinchi yilida, to'rtinchi oyning yangi oyida uning ismini Yusuf qo'ydi. [21:34 AM]
25 Yusuf tug'ilgan kunlarda Yoqub Lobonga dedi: — Xotinlarim va o'g'illarimni bering, otam Ishoqning oldiga borib, o'zimga uy qurib beray. Chunki men ikki qizingiz uchun sizga xizmat qilgan yillarimni tugatdim va otamning uyiga boraman.
26 Lobon Yoqubga: «Xizmat haqingni men bilan birga o‘tqaz, yana qo‘ylarimni boqib, xizmat haqingni ol», dedi.
27 Ular bir-biri bilan kelishib oldilarki, u o‘z ish haqi sifatida qora, xolli va oq tug‘ilgan qo‘zilar va uloqchalarni berishga rozi bo‘ldilar. (Bular uning ish haqi bo‘lishi kerak edi)
28 Hamma qo'ylar ham xolli, xolli va qora, har xil alomatli qo'ylarni tug'dilar. Ular yana o'zlariga o'xshash qo'zilarni tug'dilar. Xolli qo'ylarning hammasi Yoqubniki, xolsizlari esa Lobonniki edi.
29 Yoqubning mol-mulki juda ko'payib ketdi. Uning ho'kizlari, qo'ylari, eshaklari, tuyalari, qullari va cho'rilari ko'p edi.
30 Lobon va uning o'g'illari Yoqubga hasad qilishdi. Lobon uning qo'ylarini tortib oldi va Yoqub uni yomon niyat bilan kuzatdi.

29-BOB

1 Rohila Yusufni tug‘gandan keyin, Lobon qo‘ylarining junini qirqgani ketdi, chunki ular undan uch kunlik yo‘l uzoqlikda edilar.
2 Yoqub Lobonning qo'ylarining junini qirqayotganini ko'rib, Leax bilan Rohilani chaqirdi va ularga Kan'on yurtiga u bilan birga borishlarini iltimos qildi.
3 Chunki u tushida hamma narsani ko'rganini, otasining uyiga qaytishi kerakligi haqida unga aytgan hamma narsani aytib berdi. Ular: “Qayerga borsangiz ham, biz siz bilan birga boramiz”, dedilar.
4 Yoqub otasi Ishoqning Xudosiga va otasining otasi Ibrohimning Xudosiga hamdu sano aytdi. U o'rnidan turib, xotinlari va bolalariga minib, bor mol-mulkini olib, daryodan o'tib, Gilad yurtiga keldi. Yoqub esa niyatini Lobondan yashirdi va unga aytmadi.
5 To'rtinchi haftaning yettinchi yilida, birinchi oyning yigirma birinchi kunida Yoqub Gilad tomonga burildi. [21:35 AM] Lobon uni ta'qib qildi va uchinchi oyning o'n uchinchi kuni Gilad tog'ida Yoqubga yetib oldi.
6 Ammo Xudovand Yoqubga zarar yetkazishiga yo'l qo'ymadi, chunki u kechasi tushida unga ko'rindi. Lobon Yoqub bilan gaplashdi.
7 O'sha kunlarning o'n beshinchi kuni Yoqub Lobon va u bilan birga kelganlarning barchasi uchun ziyofat qildi. Yoqub o'sha kuni Lobonga va Lobon ham Yoqubga: Gilad tog'idan boshqasiga yomon niyat bilan o'tmaslikka qasam ichdi.
8 U yerda guvohlik uchun bir uyum yasadi, shuning uchun bu joy shu uyumdan keyin “Guvohlar uyumi” deb nomlanadi.
9 Ammo ilgari Gilad yurtini Rafa xalqining yurti deb atashardi, chunki bu yer Rafa xalqining yurti edi va u yerda Rafa xalqi tug'ilgan, bo'yi o'n, to'qqiz, sakkiz va yetti tirsak bo'lgan devlar bor edi.
10 Ularning yashash joylari Ammon xalqining yurtidan Xermon tog'igacha bo'lgan hududlarda edi. Ularning shohlik markazlari Karnaim, Ashtarot, Edrey, Misur va Beon edi.
11 Egamiz ularni yomon ishlari uchun yo'q qildi, chunki ular juda yomon niyatli edilar va ularning o'rnida Amor xalqlari yashab, yovuz va gunohkor bo'lishdi. Bugungi kunda hech bir xalq o'z gunohlarini to'liq qilgani yo'q va ularning yer yuzida umri uzoq emas.
12 Yoqub Lobonni jo'natib yubordi. U sharqdagi Mesopotamiyaga jo'nab ketdi. Yoqub esa Gilad yurtiga qaytib ketdi.
13 U to'qqizinchi oyning o'n birinchi kunida Yabboq daryosidan o'tdi. O'sha kuni uning ukasi Esov uning oldiga keldi va u bilan yarashdi va undan Seir yurtiga jo'nab ketdi. Yoqub esa chodirlarda yashadi.
14 Beshinchi haftaning birinchi yilida, ushbu yubileyda [21:36 AM] u Iordan daryosidan o'tib, Iordan daryosining narigi tomonida yashadi va qo'ylarini uyum dengizidan Baytshon, Dotan va Akrabim o'rmonigacha boqdi.
15 U otasi Ishoqqa barcha mol-mulkini, kiyim-kechak, oziq-ovqat, go'sht, ichimlik, sut, sariyog', pishloq va vodiyning bir nechta xurmolarini yubordi.
16 Onasi Rivqoga ham yiliga to'rt marta, oylar oralig'ida, shudgorlash va o'rish oralig'ida, kuz bilan yomg'ir (mavsum) oralig'ida va qish bilan bahor oralig'ida Ibrohim minorasiga olib borardi.
17 Ishoq qasamyod qudug'idan qaytib, otasi Ibrohimning minorasiga chiqqan edi va u yerda o'g'li Esovdan alohida yashagan edi.
18 Yoqub Mesopotamiyaga borgan kunlarda, Esov Ismoilning qizi Maxalatni o'ziga xotin qilib oldi. U otasining va xotinlarining barcha suruvlarini to'plab, Seir tog'iga borib joylashdi. Otasi Ishoqni esa qasamyod qudug'ida yolg'iz qoldirdi.
19 Ishoq qasamyod qudug'idan chiqib, Xevron tog'laridagi otasi Ibrohimning minorasida yashadi.
20 Yoqub vaqti-vaqti bilan ota-onasiga yuborgan barcha narsalarini, ularning ehtiyojlarini u yerga yuborib turardi. Ular esa Yoqubni butun qalblari va jo'shqinliklari bilan duo qilishardi.

30-BOB

1 Oltinchi haftaning birinchi yilida [soat 21:43 da] u to'rtinchi oyda tinchlik bilan Shakamning sharqidagi Salimga yo'l oldi.
2 U yerda ular Yoqubning qizi Dinani yurtning bekasi, Xiv xalqidan bo'lgan Xamorning o'g'li Shakamning uyiga olib borishdi. Shakam u bilan yotib, uni nomusga tegizdi. Shakam o'n ikki yoshli kichkina qizcha edi.
3 U otasi va akalaridan qizni unga xotinlikka berishlarini iltimos qildi. Yoqub va uning o'g'illari Shakam aholisidan g'azablandilar, chunki ular singlisi Dinani haqorat qilishdi va ularga yomon niyat bilan gapirishdi, hiyla ishlatishdi va ularni vasvasaga solishdi.
4 Shimo'n va Levi kutilmaganda Shakamga kelib, Shakam aholisining hammasini hukm qilishdi. U yerda topilganlarning hammasini o'ldirishdi, birortasini ham tirik qoldirmadilar. Ular singlisi Dinani sharmanda qilganliklari uchun hammasini qiynab o'ldirishdi.
5 Bundan buyon Isroil qizi bulg'anmasin, chunki osmonda ularga qarshi hukm chiqarildi, ular Isroilda sharmandalik qilgan barcha Shakamliklarni qilich bilan yo'q qilishlari kerak.
6 Egamiz ularni Yoqub o'g'illarining qo'liga berdi, toki ular ularni qilich bilan qirib tashlasinlar va ularga hukm chiqarsinlar. Isroilda bokira qiz bulg'anmasin.
7 Agar Isroilda birorta erkak o‘z qizini yoki singlisini boshqa xalqlardan bo‘lgan biror kishiga berishni istasa, u albatta o‘ldiriladi va uni toshbo‘ron qilishadi, chunki u Isroilda sharmandalik qildi. Ayol otasining nomini haqorat qilgani uchun olovda yoqib yuboriladi va Isroildan yo‘q qilinadi.
8 Isroilda zinokor ayol va nopoklik butun avlodlar davomida topilmasin, chunki Isroil Egamiz uchun muqaddasdir va uni bulg'agan har bir kishi albatta o'ladi. Uni toshbo'ron qilishadi.
9 Chunki samoviy lavhalarda Isroilning barcha avlodlari haqida shunday yozilgan va yozilgan: uni bulg'agan har bir kishi albatta o'ladi va toshbo'ron qilinadi.
10 Bu qonunda kunlar chegarasi yo'q, kechirim ham, kafforat ham yo'q. Lekin qizini bulg'agan odam butun Isroil orasidan yo'q qilinadi, chunki u o'z zurriyotidan Moloxga bergan va uni bulg'agan yovuzlik qilgan.
11 Ey Muso, Isroil xalqiga amr berib, ularga qizlarini boshqa xalqlarga bermaslikni va o'g'illariga boshqa

xalqlarning qizlarini olmamaslikni buyur. Bu Egamiz oldida jirkanchdir.
12 Shu sababli men sizlarga Shakamliklarning Dinaga qarshi qilgan barcha ishlarini va Yoqubning o'g'illari: “Biz qizimizni sunnat qilinmagan odamga bermaymiz, chunki bu biz uchun sharmandalik bo'ldi”, degan gaplarini Tavrot so'zlari bilan yozib qo'ydim.
13 Bu Isroil xalqi uchun, tiriklar uchun va boshqa xalqlarning qizlarini oluvchilar uchun sharmandalikdir, chunki bu Isroil uchun nopok va jirkanchdir.
14 Agar Isroil xalqi o‘zga xalqlarning qizlaridan xotin olgan bo‘lsa yoki qizlaridan birini o‘zga xalqlardan bo‘lgan erkakka bergan bo‘lsa, bu nopoklikdan xalos bo‘lmaydi.
15 Chunki o'lat ustiga o'lat, la'nat ustiga la'nat keladi. Har qanday hukm, o'lat va la'nat unga keladi. Agar u bu ishni qilsa yoki nopoklik qiluvchilardan, Egamizning muqaddas joyini bulg'aganlardan yoki Uning muqaddas ismini bulg'aganlardan ko'zlarini yashirsa, butun xalq bu odamning barcha nopokliklari va bulg'aganliklari uchun hukm qilinadi.
16 Odamlarga nisbatan hurmatsizlik bo'lmaydi, mevalar, qurbonliklar, kuydiriladigan qurbonliklar va yog'larni qabul qilmaydi, xushbo'y hidni qabul qilmaydi. Isroilda muqaddas joyni bulg'agan har bir erkak yoki ayol shunday bo'ladi.
17 Shuning uchun men senga shunday buyurdim: “Isroilga ushbu guvohlikni ko‘rsat. Shakamliklar va ularning o‘g‘illari qanday ahvolda bo‘lganini ko‘r. Ular Yoqubning ikki o‘g‘lining qo‘liga topshirilganda, ularni qiynoqqa solib o‘ldirishgan. Bu ularga solihlik uchun hisoblangan va ularga solihlik uchun yozilgan.
18 Levi avlodi ruhoniylik va levilar bo'lish uchun tanlandi, toki ular biz kabi doimo Egamiz oldida xizmat qilishsin va Levi va uning o'g'illari abadiy baraka topsinlar; chunki u Isroilga qarshi qo'zg'olon ko'targanlarning barchasidan adolat, hukm va qasos olishga g'ayratli edi.
19 Shunday qilib, ular samoviy lavhalarga Uning marhamati haqida guvohlik sifatida barcha Xudo oldida marhamat va solihlikni yozib qo'yishadi:
20 Biz insonning hayoti davomida, yilning barcha davrlarida amalga oshirgan solihligini eslaymiz; ming avlodlar davomida ular buni yozib qo'yadilar va bu unga va undan keyingi avlodlariga yetib boradi, u samoviy lavhalarda do'st va solih inson sifatida yozilgan.
21 Men bu voqealarning hammasini sen uchun yozib qo'ydim va senga Isroil avlodlariga: “Gunoh qilma, qonunlarni buzma, ahdni buzma, balki unga vafo qil va do'st sifatida yozil”, deb aytishingni buyurdim.
22 Agar ular gunoh qilib, har qanday nopoklik qilsalar, samoviy lavhalarda dushman sifatida yoziladi va hayot kitobidan yo'q qilinadi, va yo'q qilinadiganlar kitobida va yer yuzidan ildiz otib tashlanadiganlar bilan birga yoziladi.
23 Yoqubning o'g'illari Shakamni o'ldirgan kuni osmonda ularning foydasiga yozuv yozildi, ular gunohkorlardan solihlik, to'g'rilik va qasos olishgan edi va bu duo uchun yozilgan edi.
24 Ular singlisi Dinani Shakamdan olib chiqib, Shakamdagi hamma narsani, qo'ylarini, ho'kizlarini, eshaklarini, barcha mol-mulkini va suruvlarini asirga olib, otalari Yoqubning oldiga olib kelishdi.
25 U shaharni qilichdan o'tkazganliklari uchun ularni tanbeh berdi, chunki u yerda yashovchilardan, Kan'onliklar va Perizliklardan qo'rqardi.
26 Shakam atrofidagi barcha shaharlar Egamizdan qo'rqib, Yoqub o'g'illarini ta'qib qilish uchun o'rnidan turmadilar, chunki ularni vahima bosgan edi.

31-BOB

1 Oyning yangi oyida Yoqub butun xonadoniga shunday dedi: “O‘zingizni poklang va kiyimlaringizni kiying. Kelinglar, Baytilga boraylik. Men akam Esovdan qochib ketgan kunim Unga qasam ichgan edim, chunki u men bilan birga edi va meni bu yurtga tinchlik bilan olib keldi. Orangizdagi begona xudolarni yo‘q qilinglar.”
2 Ular begona xudolarni, quloqlaridagi va bo'ynidagi narsalarni, shuningdek, Rohila otasi Lobondan o'g'irlab, butunlay Yoqubga bergan butlarni tashlab ketishdi. Rohila esa butlarni yoqib yubordi, parchalab tashladi va yo'q qildi. Shakam yeridagi eman daraxti tagiga yashirdi.
3 Yettinchi oyning yangi oyida u Baytilga chiqdi. U uxlagan joyida qurbongoh qurdi va u yerda yodgorlik o'rnatdi. U otasi Ishoqqa va onasi Rivqoga qurbonlik qilish uchun xabar yubordi.
4 Ishoq: «O‘g‘lim Yoqubni keltirib qo‘ying, o‘limdan oldin uni ko‘rishimga ruxsat bering», – dedi.
5 Yoqub otasi Ishoq va onasi Rivqoning oldiga, otasi Ibrohimning uyiga bordi. U o'g'illaridan ikkitasini - Levi va Yahudoni olib, otasi Ishoq va onasi Rivqoning oldiga keldi.
6 Rivqo Yoqubni o'pib, quchoqlash uchun minoradan chiqib, uning old tomoniga chiqdi; chunki u: “Mana, o'g'ling Yoqub keldi”, degan gapni eshitib, ruhi ko'tarilgan edi va uni o'pdi.
7 U ikki o'g'lini ko'rib, ularni tanib, unga: “Bular sening o'g'illaringmi, o'g'lim?” deb so'radi. U ularni quchoqlab, o'pdi va duo qilib: “Ibrohimning zurriyoti senda ulug'lanadi va siz yer yuzida baraka topasizlar”, dedi.
8 Yoqub otasi Ishoqning yoniga, ikki o'g'li yonida bo'lgan xonasiga kirdi. Ishoq otasining qo'lidan ushlab, egilib uni o'pdi. Ishoq o'g'li Yoqubning bo'yniga quchoqlab, bo'yniga yig'ladi.
9 Ishoqning ko'zlari qorong'ilikka g'oyib bo'ldi va u Yoqubning ikki o'g'li Levi va Yahudoni ko'rib: “Bular sening o'g'illaringmi, o'g'lim? Chunki ular senga o'xshaydi”, dedi.
10 Iso unga ular chindan ham uning o'g'illari ekanligini aytdi: “Va sen ularning chinakam mening o'g'illarim ekanligini ko'rding”.
11 Ular uning yoniga kelishdi. U orqasiga o'girilib, ularni o'pdi va ikkalasini birga quchoqladi.
12 Shunda bashorat ruhi uning og'ziga tushdi va u Levini o'ng qo'lidan, Yahudoni esa chap qo'lidan ushlab oldi.
13 U avval Leviyga o'girilib, uni duo qila boshladi va unga dedi: «Barcha avlodlarning Xudosi, barcha avlodlarning Rabbi, seni va farzandlaringni asrlar davomida duo qilsin».
14 Egamiz senga va sening zurriyotingga ulug'vorlik va shon-sharaf ato etsin, seni va sening zurriyotingni barcha insonlar orasidan Unga yaqinlashtirsin, toki Uning muqaddas maskanida huzur farishtalari va muqaddaslar kabi xizmat qilsin. (Ular kabi) o'g'illaringning zurriyoti

ham shon-sharaf, buyuklik va muqaddaslik uchun bo'lsin va ularni barcha avlodlar uchun ulug' qilsin.
15 Ular Yoqub o'g'illarining barcha avlodlarining hakamlari, beklari va boshliqlari bo'ladilar; Ular Egamizning kalomini adolat bilan aytadilar va Uning barcha hukmlarini adolat bilan hukm qiladilar. Ular Mening yo'llarimni Yoqubga va Mening yo'llarimni Isroilga e'lon qiladilar. Sevimlilarning barcha avlodlarini duo qilish uchun ularning og'zida Egamizning barakasi beriladi.
16 Onang sening ismingni Levi deb qo'ydi, Ismingni haqli ravishda qo'ydi: Sen Egamizga qo'shilasan va Yoqubning barcha o'g'illariga hamroh bo'lasan. Uning dasturxoni seniki bo'lsin, sen va o'g'illaring undan yeysan. Dasturxoning avlodlar osha to'la bo'lsin, rizqing esa nasllar osha tugamasin.
17 Sendan nafratlanganlarning hammasi oldingda yiqilsin, barcha dushmanlaring ildiz otib yo'q bo'lib ketsin. Seni duo qilgan barakali bo'lsin, seni la'natlagan har bir xalq la'natlansin.
18 Yahudoga esa shunday dedi: “Egamiz senga kuch va qudrat ato etsin, sendan nafratlanganlarning hammasini ezib tashlaysan. Sen va o‘g‘illaringdan biri Yoqub o‘g‘illari ustidan shahzoda bo‘lasan. Sening noming va o‘g‘illaringning nomi barcha yurtlar va hududlarda tarqalib, yoyilib ketsin. Shunda xalqlar Sening oldingda qo‘rqib, barcha xalqlar titraydi.
19 Yoqubning yordami Senda bo'ladi, Isroilning najoti Senda bo'ladi.
20 Sen solihligingning sharafli taxtiga o'tirganingda, azizlarning barcha avlodlari uchun buyuk tinchlik bo'ladi. Seni duo qilgan barakali bo'lsin. Sendan nafratlangan, seni qiynagan va la'natlaganlarning hammasi ildiz otib, yer yuzidan yo'q qilinadi va la'natlanadi.
21 U orqasiga o'girilib, uni yana o'pdi va quchoqladi va juda xursand bo'ldi, chunki u o'g'li Yoqubning o'g'illarini haqiqatan ham ko'rgan edi.
22 U oyoqlari orasidan chiqib, yiqilib, unga ta'zim qildi. U ularni duo qildi va o'sha kecha otasi Ishoqning yonida yotdi. Ular xursandchilik bilan yeb-ichishdi.
23 U Yoqubning ikki o'g'lini, birini o'ng tomoniga, ikkinchisini chap tomoniga uxlatdi va bu unga solihlik deb hisoblandi.
24 Yoqub tunda otasiga hamma narsani, Xudovand unga qanday qilib buyuk rahm-shafqat ko'rsatganini, qanday qilib uni barcha yo'llarida baraka toptirganini va uni barcha yomonliklardan himoya qilganini aytib berdi.
25 Ishoq otasi Ibrohimning Xudosiga hamdu sano aytdi. Xudo quli Is’hoqning o‘g‘illaridan O‘zining marhamatini va solihligini daf qilmagan edi.
26 Ertalab Yoqub otasi Ishoqqa Egamizga bergan qasamini, ko'rgan vahiysini, qurbongoh qurganini, Egamizga bergan qasami bo'yicha qurbonlik qilish uchun hamma narsa tayyor ekanligini va uni eshakka mindirgani kelganini aytib berdi.
27 Ishoq o'g'li Yoqubga dedi: — Men sen bilan bora olmayman, chunki men qarib qoldim va yo'lni ko'tara olmayapman. Eson-omon ket, o'g'lim. Men bugun yuz oltmish besh yoshdaman; endi yo'lga chiqolmayman. Onangni eshakka mindirib, uni sen bilan birga qo'yib yubor.
28 Bilaman, o'g'lim, sen mening nomimdan kelding. Bugun meni tirik ko'rganing uchun muborak bo'lsin, o'g'lim. Men ham seni ko'rdim.
29 Omadli bo'ling va bergan qasamingizni bajaring; va qasamingizni keyinga qoldirmang, chunki qasamingiz uchun javobgarlikka tortilasiz; shuning uchun uni bajarishga shoshiling va hamma narsani yaratgan, siz qasam ichgan Zot rozi bo'lsin.
30 U Rivqoga: “O‘g‘ling Yoqub bilan ket”, dedi. Rivqo o‘g‘li Yoqub bilan, Dobira ham u bilan ketdi va ular Baytilga kelishdi.
31 Yoqub otasining uni va ikki o'g'li Levi va Yahudoni duo qilganini esladi va xursand bo'lib, ota-bobolari Ibrohim va Ishoqning Xudosini duo qildi.
32 U dedi: “Endi bilamanki, men va o'g'illarim ham barcha Xudo oldida abadiy umidga egamiz”; va bu ikkalasi haqida shunday yozilgan; va ular buni samoviy lavhalarda Ishoq ularni qanday duo qilgani haqida abadiy guvohlik sifatida yozib qo'yishadi.

32-BOB

1 U o'sha tun Baytilda qoldi va Levi tush ko'rdi, ular uni va uning o'g'illarini abadiy Xudoning ruhoniysi qilib tayinlashganini va shunday qilishganini; va u uyqudan uyg'onib, Xudovandni olqishladi.
2 Yoqub shu oyning o'n to'rtinchi kuni erta tongda turdi va o'zi bilan kelganlarning hammasidan — odamlar va chorva mollaridan, oltindan, har bir idish va kiyimdan ushr berdi. Ha, u hamma narsadan ushr berdi.
3 O'sha kunlarda Rohila o'g'li Benyaminga homilador bo'ldi. Yoqub o'g'illarini sanab chiqdi va Levi Egamizning ulushiga kirdi. Otasi uni ruhoniylik liboslariga kiydirib, qo'llarini to'ydirdi.
4 Shu oyning o'n beshinchi kuni u qurbongohga mollardan o'n to'rtta ho'kizni, yigirma sakkizta qo'chqorni, qirq to'qqizta qo'yni, yettita qo'zini va yigirma bitta echkini qurbonlik qurbongohida kuydiriladigan qurbonlik sifatida olib keldi. Bu qurbonliklar Xudoga yoqimli hid bag'ishlashi uchun edi.
5 Bu uning meva va ichimlik nazrlari bilan birga o'ndan bir qismini berishga qasam ichgani uchun berilgan nazr edi.
6 Olov uni yondirib bo‘lgach, u olov ustida tutatqi tutatdi. Shukrona qurbonligi sifatida ikkita ho‘kiz, to‘rtta qo‘chqor, to‘rtta qo‘y, to‘rtta echki, ikkita bir yoshli qo‘y va ikkita echkini keltirdi. U yetti kun davomida har kuni shunday qildi.
7 U, uning barcha o'g'illari va odamlari yetti kun davomida u yerda xursandchilik bilan ovqatlanib, uni barcha qayg'ularidan qutqarib, qasamyod qilgan Egamizga shukrona aytib, duo qilishdi.
8 U barcha halol hayvonlarning ushrlarini berdi va kuydiriladigan qurbonlik qildi, lekin nopok hayvonlarni o'g'li Leviga bermadi va unga barcha odamlarning jonlarini berdi.
9 Levi o'nta akasidan ko'ra otasi Yoqub oldida Baytilda ruhoniylik vazifasini bajardi va u yerda ruhoniy bo'ldi. Yoqub qasamyod qildi. Shunday qilib, u ushrni yana Egamizga bag'ishladi va uni muqaddas qildi, bu ushr Unga muqaddas bo'ldi.

10 Shu sababli, samoviy lavhalarda ushr berish qonuni sifatida belgilangan, bu esa har yili Xudovandning nomi bilan tanlanadigan joyda, ushrni yeyish uchun berilgan. Bu qonunga abadiy kunlar chegarasi yo'q.
11 Bu farmon, tanlangan joyda Rabbimiz oldida ikkinchi ushrni yeyish orqali yildan-yilga bajarilishi uchun yozilgan va bu yildan keyingi yilgacha undan hech narsa ortib qolmasligi kerak.
12 Chunki urug‘ yil davomida urug‘ yig‘ib olinguncha, sharob esa sharob tayyor bo‘lguncha, moy esa mavsumi tugaguncha yeyiladi.
13 Undan qolgan va eskirgan narsalar ifloslangan deb hisoblansin. U harom bo'lgani uchun olovda kuydirilsin.
14 Shunday qilib, ular uni muqaddas joyda birga yeyishsin va uning eskirishiga yo'l qo'ymasinlar.
15 Ho'kiz va qo'ylarning barcha ushrlari Egamizga muqaddas bo'ladi va Uning ruhoniylariga tegishli bo'ladi, ular bu ushrlarni har yili Uning huzurida yeyishadi, chunki samoviy lavhalarga ushr haqida shunday yozilgan va o'yib yozilgan.
16 Ertasi kuni, shu oyning yigirma ikkinchi kunida Yoqub o'sha joyni qurishga, hovlini devor bilan o'rab olishga, uni o'zi va undan keyingi farzandlari uchun abadiy muqaddas qilishga qaror qildi.
17 Kechasi Egamiz unga zohir bo'lib, uni duo qildi va unga dedi: “Sening isming Yoqub emas, balki Isroil sening ismingni aytadi”.
18 U yana unga dedi: “Men osmonu yerni yaratgan Xudoman. Seni ko‘paytiraman va juda ko‘paytiraman. Sendan shohlar chiqadi va ular inson o‘g‘illari oyoq bosgan hamma joyda hukmronlik qiladilar.
19 Men sening zurriyotingga osmon ostidagi butun yerni beraman. Ular barcha xalqlarni o'z xohishlariga ko'ra hukm qiladilar. Shundan keyin ular butun yer yuzini egallab, uni abadiy meros qilib oladilar.
20 Shunday qilib, U u bilan gaplashib bo'lgach, uning yonidan yuqoriga ko'tarildi. Yoqub osmonga ko'tarilguncha unga qaradi.
21 U tungi vahiyda osmondan yettita lavha bilan tushayotgan bir farishtani ko'rdi. Yoqub ularni o'qib, unda yozilganlarning hammasini bildi. Unda u va uning o'g'illari asrlar davomida nimalar bo'lishini bilardi.
22 U lavhalardagi hamma narsani unga ko'rsatib, dedi: “Bu joyni qurma, uni abadiy ma'badga aylantirma va bu yerda yashama, chunki bu joy boshqa. Otang Ibrohimning uyiga borib, otang vafot etguncha otang Ishoq bilan birga yasha.
23 Chunki sen Misrda tinchlikda o'lasan va bu yurtda ota-bobolaringning qabriga, Ibrohim va Ishoq bilan birga sharaf bilan dafn etilasan.
24 Qo'rqma, chunki sen uni qanday ko'rganing va o'qiganing kabi bo'ladi; va sen hamma narsani ko'rganing va o'qiganing kabi yozib qo'y.
25 Yoqub dedi: — Hazrat, o‘qigan va ko‘rganlarimni qanday eslay olaman? — U unga: — Hammasini eslataman, — dedi.
26 U uning yonidan chiqib, uyqusidan uyg'ondi. U o'qigan va ko'rgan hamma narsani esladi va o'qigan va ko'rgan barcha so'zlarini yozib oldi.
27 U yana bir kunni nishonladi va avvalgi kunlarda qurbonlik qilgan barcha qurbonliklarga o'xshab, o'sha kuni qurbonlik qildi va bu kunga "Qo'shimcha" deb nom berdi, chunki bu kun qo'shildi va avvalgi kunlarni "Bayram" deb atadi.
28 Shunday qilib, bu sodir bo'lishi kerakligi aniqlandi va bu samoviy lavhalarda yozilgan: shuning uchun unga uni nishonlash va uni yetti kunlik bayramga qo'shish kerakligi vahiy qilindi.
29 Va u yil kunlarining soniga ko'ra bayram kunlari orasida qayd etilgani uchun unga "Qo'shimcha" deb nom berildi.
30 Shu oyning yigirma uchinchi kuni kechasi Debora Rivqoning enagasi vafot etdi va uni shaharning pastki qismidagi daryo bo'yidagi eman daraxti ostiga dafn qilishdi. U bu joyning nomini Debora daryosi, eman esa Debora motam emanidir deb atadi.
31 Rivqo borib, otasi Ishoqning oldiga qaytib keldi. Yoqub esa Rivqoga qo'ylar, qo'ylar va echkilarni yubordi. Rivqo otasi xohlagan taomni tayyorlasin deb, qizga qo'ylar, qo'ylar va echkilarni yubordi.
32 U onasining orqasidan Kabratan yurtiga yetib bordi va u yerda yashadi.
33 Rohila kechasi o'g'il tug'di va uni tug'ishda qiynalgani uchun ismini: "Mening qayg'uli o'g'lim", deb qo'ydi. Lekin otasi sakkizinchi oyning o'n birinchi kuni, oltinchi yubiley haftasining birinchi kunida unga Benyamin ismini qo'ydi. [21:43 AM]
34 Rohila o'sha yerda vafot etdi va Efrat yurtida, ya'ni Baytlahmda dafn qilindi. Yoqub Rohilaning qabri ustidagi yo'lga, uning qabri ustiga yodgorlik o'rnatdi.

33-BOB

1 Yoqub Magdaladraefning janubiga borib, o'rnashdi. O'ninchi oyning yangi oyida u va xotini Lea otasi Ishoqning oldiga bordilar.
2 Ruben otasining kanizagi, Rohilaning cho'risi Bilhani yashirin joyda cho'milayotganini ko'rib, unga oshiq bo'ldi.
3 Kechasi u yashirinib, Bilhaning uyiga kirdi. Bilhani uyida to'shakda yolg'iz uxlab yotgan holda topdi.
4 U ayol bilan yotdi. Ayol uyg'onib, Rubenning to'shakda u bilan yotganini ko'rdi. Ayol choyshabining chetini ochib, uni ushlab oldi va baqirib yubordi. Bildiki, bu Ruben ekan.
5 U undan uyalib, qo'lini undan qo'yib yubordi, shunda u qochib ketdi.
6 U bu voqeadan juda xafa bo'ldi va bu haqda hech kimga aytmadi.
7 Yoqub qaytib kelib, uni qidirdi. U unga: «Men sen uchun nopok emasman, chunki men senga nisbatan bulg‘anganman. Chunki Ruben meni bulg‘adi va kechasi men bilan yotdi, men esa uxlab yotgan edim va u mening etagimni ochib, men bilan uxlamaguncha hech narsa sezmadim», – dedi.
8 Yoqub Rubenga juda qattiq g'azablandi, chunki u Bilxax bilan yotgan edi, chunki u otasining etagini ochgan edi.
9 Yoqub Ruben uni sharmanda qilgani uchun unga boshqa yaqinlashmadi. Otasining etagini ochgan har bir kishining qilmishi juda yomon, chunki u Egamiz oldida jirkanchdir.
10 Shuning uchun samoviy lavhalarda erkak otasining xotini bilan yotmasligi va otasining etagini ochmasligi kerakligi yozilgan va buyurilgan, chunki bu haromdir. Otasining xotini bilan yotadigan erkak va ayol ham birga o'lishadi, chunki ular yer yuzida harom ishlar qilishgan.

11 Xudoyimiz O‘ziga mulk qilib tanlagan xalq orasida hech qanday nopok narsa bo‘lmaydi.
12 Va yana ikkinchi marta yozilgan: “Otasining xotini bilan yotgan la’nati bo‘lsin, chunki u otasining sharmandaligini oshkor qildi”. Va Egamizning barcha azizlari: “O‘sha bo‘lsin, shunday bo‘lsin”, dedilar.
13 Muso, Isroil xalqiga bu amrni bajaringlar, chunki bu o'lim jazosiga olib keladi; va bu nopokdir va buni qilgan odam uchun abadiy gunohni yuvish mumkin emas, faqat u o'ldirilsin, o'ldirilsin, toshbo'ron qilinsin va Xudoyimiz xalqi orasidan yo'q qilinsin.
14 Isroilda bunday qilgan hech bir odamga yer yuzida bir kun ham tirik qolishga ruxsat berilmaydi, chunki u jirkanch va nopokdir.
15 Ular: “Ruben otasining kanizagi bilan yotganidan keyin hayotga erishdi va kechirildi”, deb aytmasinlar. Rubenning eri bor edi, eri Yoqub esa hali tirik edi.
16 O'sha vaqtgacha hamma uchun farmon, hukm va qonun to'liqligicha oshkor qilinmagan edi, lekin sizning davringizda (u) fasllar va kunlar qonuni va abadiy avlodlar uchun abadiy qonun sifatida oshkor bo'ldi.
17 Bu qonun uchun kunlarning tugashi va kafforati yo'q, lekin ikkalasi ham xalq orasidan yo'q qilinishi kerak. Ular buni sodir etgan kuni ularni o'ldirishlari kerak.
18 Muso, Isroil xalqi uchun buni yozib qo'y, toki ular bu so'zlarga amal qilib, o'limga mahkum gunoh qilmasinlar. Chunki Xudoyimiz Egamiz hakamdir, U odamlarni hurmat qilmaydi va sovg'alarni qabul qilmaydi.
19 Ularga ahdning mana bu so'zlarini ayting, toki ular eshitib, ularga amal qilib, ehtiyot bo'lishsin, yer yuzidan yo'q qilinib, ildiz otilib chiqmasinlar, chunki Xudoyimiz oldida yer yuzida bunday ishlarni qiladiganlarning barchasi ifloslik, jirkanchlik, ifloslik va ifloslikdir.
20 Ularning yer yuzida qiladigan zinolaridan kattaroq gunoh yo'q; chunki Isroil Xudosi Egamiz uchun muqaddas xalq, merosxo'r xalq, ruhoniylar va shohlar xalqi va Uning mulkidir; va bunday nopoklik muqaddas xalq orasida paydo bo'lmaydi.
21 Va oltinchi haftaning uchinchi yilida [soat 21:45] Yoqub va uning barcha o'g'illari borib, Ibrohimning uyida, otasi Ishoq va onasi Rivqo yonida yashadilar.
22 Yoqubning o‘g‘illarining ismlari quyidagicha edi: to‘ng‘ichlari Ruben, Shimo‘n, Levi, Yahudo, Issaxor, Zabulun — Leaning o‘g‘illari, Rohilaning o‘g‘illari Yusuf va Benyamin, Bilhaning o‘g‘illari Dan va Naftali, Zilpaning o‘g‘illari Gad va Asher, shuningdek, Yoqubning yagona qizi Leaning qizi Dina.
23 Ular kelib, Ishoq bilan Rivqoga ta'zim qilishdi. Ularni ko'rib, Yoqubni va uning barcha o'g'illarini duo qilishdi. Ishoq juda xursand bo'ldi, chunki u kenja o'g'li Yoqubning o'g'illarini ko'rib, ularni duo qildi.

34-BOB

1 Qirq to'rtinchi yubileyning oltinchi yilida [21:48] Yoqub o'g'illarini qo'ylarini boqish uchun, xizmatkorlarini esa ular bilan birga Shakam yaylovlariga yubordi.
2 Amor xalqining yettita shohi ularni o'ldirish va chorvalarini o'lja qilish uchun daraxtlar tagiga yashirinish uchun ularga qarshi to'planishdi.
3 Yoqub, Levi, Yahudo va Yusuf otalari Ishoq bilan birga uyda edilar, chunki uning ruhi g'amgin edi va ular uni tark eta olmadilar. Benyamin eng kichigi edi va shuning uchun otasi bilan qoldi.
4 Tafu shohi, Aresa shohi, Seragan shohi, Selo shohi, Gaas shohi, Betxoron shohi, Maanisakir shohi va bu tog'larda yashovchi va Kan'on yurtidagi o'rmonlarda yashovchi barcha odamlar kelishdi.
5 Ular buni Yoqubga e’lon qilishdi: “Mana, Amor shohlari o‘g‘illaringizni o‘rab olishdi, ularning podalarini talon-taroj qilishdi”, dedilar.
6 U uyidan, uch o'g'lidan, otasining barcha xizmatkorlaridan va o'z xizmatkorlaridan chiqib, qilich ko'targan olti ming kishi bilan ularga qarshi chiqdi.
7 U Shakam yaylovlarida ularni qirib tashladi, qochganlarni ta'qib qildi va qilich bilan o'ldirdi, Aresani, Tafuni, Sareganni, Seloni, Amanisakirni va Gagaasni o'ldirdi va podalarini qaytarib oldi.
8 U ularni mag'lub etdi va ularga yerlaridan beshta mevali ekinni soliqqa tortish uchun soliq soldi va Robel va Tamnataresni qurdi.
9 U tinchlik bilan qaytib keldi va ular bilan sulh tuzdi. Ular Misrga borgan kungacha uning qullari bo'lishdi.
10 Va bu haftaning yettinchi yilida [soat 21:49] u Yusufni akalarining ahvolini bilish uchun uyidan Shakam yeriga yubordi va ularni Dotan yerida topdi.
11 Ular unga xiyonat qilib, uni o'ldirish uchun fitna uyushtirishdi. Lekin fikrlaridan qaytib, uni Ismoil savdogarlariga sotishdi va Misrga olib borishdi. Uni fir'avnning amaldori, oshpazlarning boshlig'i, Elev shahrining ruhoniysi Po'tifarga sotishdi.
12 Yoqubning o'g'illari bir uloqchani so'yib, Yusufning junini qonga botirib, yettinchi oyning o'ninchi kuni otalari Yoqubga yuborishdi.
13 Yusuf o'sha kuni kechqurun olib kelganlari uchun, u butun tun motam tutdi. Yusuf o'limi uchun motam tutib, isitmasi chiqib ketdi va: “Yovuz hayvon Yusufni yeb qo'ydi”, dedi. Uning xonadonidagi barcha a'zolari o'sha kuni u bilan birga motam tutishdi va ular ham o'sha kuni u bilan birga motam tutishdi.
14 O'g'illari va qizi uni yupatgani o'rnidan turishdi, lekin u o'g'li uchun yupatishni istamadi.
15 O'sha kuni Bilha Yusufning o'lganini eshitib, unga motam tutib vafot etdi. U Qafratefda yashardi. Yusuf o'lganidan keyin uning qizi Dina ham vafot etdi.
16 Bir oy ichida Isroil xalqi uchta motam tutdi. Ular Bilhani Rohilaning qabri ro'parasiga, qizi Dinani esa o'sha yerga dafn qilishdi.
17 U Yusuf uchun bir yil motam tutdi va to'xtamadi, chunki u: “O'g'lim uchun motam tutib, qabrga borayin”, dedi.
18 Shu sababli, Isroil xalqi yettinchi oyning o'ninchi kuni — Yusuf uchun yig'latgan xabar otasi Yoqubga yetib kelgan kuni — o'zlarini qiynashlari kerakligi farz qilingan edi, chunki ular otalarining o'g'li Yusufga bo'lgan mehrini xafa qilgan edilar, chunki ular yettinchi oyning o'ninchi kuni o'zlarini gunohlaridan poklashlari kerak edi.
19 Va bu kun ular gunohlari, barcha gunohlari va xatolari uchun qayg'urishlari, toki yiliga bir marta o'sha kuni o'zlarini poklashlari uchun belgilab qo'yilgan.

20 Yusuf vafot etgandan keyin, Yoqubning o'g'illari o'zlariga xotin olishdi. Rubenning xotinining ismi Oda, Shimo'nning xotinining ismi Kan'onlik Adlbaa, Levining xotinining ismi Melka, u Oram qizlaridan, Terah o'g'illaridan; Yahudoning xotinining ismi Kan'onlik Betasuel, Issaxorning xotinining ismi Xezakka, Zabulunning xotinining ismi Ni'iman, Danning xotinining ismi Egla, Naftalining xotinining ismi Mesopotamiyalik Rasu'u, Gadning xotinining ismi Maka, Osherning xotinining ismi Ijona, Yusufning xotinining ismi misrlik Asenath va Benyaminning xotinining ismi Ijasaka edi.
21 Shimo‘n tavba qilib, Mesopotamiyadan aka-ukalariga ikkinchi xotin oldi.

35-BOB

1 Qirq beshinchi yubileyning birinchi haftasining birinchi yilida [21:57 AM] Rivqo o'g'li Yoqubni chaqirib, unga otasi va akasi haqida umrining oxirigacha ularni hurmat qilishni buyurdi.
2 Yoqub dedi: — Sen menga buyurganingning hammasini bajaraman. Chunki bu ish men uchun sharaf, ulug‘vorlik va Egamiz oldida solihlik bo‘ladi, agar men ularni hurmat qilsam.
3 Ey onajon, siz ham tug'ilganimdan to shu kungacha barcha ishlarim va qalbimdagi barcha narsalar haqida doim yaxshilik qilishni bilasiz.
4 Otam va akamni hurmat qilish uchun menga buyurgan bu ishni qanday qilib qilmasligim kerak?
5 Ayting-chi, onajon, menda qanday buzuqlikni ko'rdingiz, men undan yuz o'giraman va menga rahm-shafqat bo'ladi.
6 U unga dedi: — O‘g‘lim, men senda umr bo‘yi biron bir buzuqlikni ko‘rmadim, faqat to‘g‘ri ishlarni. Shunga qaramay, senga rostini aytaman, o‘g‘lim: men bu yil o‘laman va bu yil umrimda yashay olmayman. Chunki tushimda o‘lim kunini ko‘rdim, yuz ellik besh yildan ortiq yashamasligimni ko‘rdim. Mana, men umrimning barcha kunlarini tugatdim.
7 Yoqub onasining so'zlariga kuldi, chunki onasi unga o'lishini aytgan edi. U onasining ro'parasida o'tirar, kuchiga to'la edi va kuchidan mahrum emas edi, chunki u ichkariga kirib, ko'rardi, tishlari kuchli edi va umrining oxirigacha hech qanday kasallikka duch kelmagan edi.
8 Yoqub unga dedi: — Onajon, agar kunlarim sizning umringizga yaqinlashsa va kuchim sizning kuchingiz kabi men bilan qolsa, men baxtliman. Siz o'lmaysiz, chunki siz o'limingiz haqida men bilan hazillashyapsiz.
9 U Ishoqning oldiga kirib, unga dedi: — Sendan bitta iltimosim bor: Esovga Yoqubga zarar yetkazmaslikka va uni ta'qib qilmaslikka qasam ich. Chunki sen Esovning niyatlari yoshligidanoq buzuq ekanligini va unda hech qanday yaxshilik yo'qligini bilasan. Chunki u sening o'limingdan keyin uni o'ldirmoqchi.
10 Siz uning ukasi Yoqub Horonga ko'chib o'tgan kundan to shu kungacha qilgan barcha ishlarini bilasiz: u bizni butun qalbi bilan tark etdi va bizga yomonlik qildi; u sizning qo'y-echkilaringizni tortib oldi va sizning oldingizdagi barcha mol-mulkingizni tortib oldi.
11 Biz Undan o'zimizga tegishli narsalarni so'rab yolvorganimizda, U bizga rahm qilganday qildi.
12 Sen o'zingning solih va mukammal o'g'ling Yoqubni duo qilganing uchun u senga achchiqlanmoqda. Unda hech qanday yomonlik yo'q, faqat yaxshilik bor. U Horondan kelganidan beri bizdan hech narsani tortib olmadi. U bizga har doim hamma narsani o'z vaqtida beradi va biz uning qo'lidan ushlab, bizni duo qilganimizda butun qalbi bilan xursand bo'ladi. U Horondan kelganidan beri shu kungacha bizdan ajralmadi va u doimo biz bilan birga bo'lib, bizni hurmat qiladi.
13 Ishoq unga dedi: — Men ham biz bilan bo'lgan Yoqubning ishlarini bilaman va ko'raman, u bizni butun qalbi bilan qanday hurmat qiladi. Lekin men ilgari Esovni Yoqubdan ko'ra ko'proq sevardim, chunki u to'ng'ich edi. Endi esa Yoqubni Esovdan ko'ra ko'proq sevaman, chunki u ko'p yomon ishlar qildi va unda solihlik yo'q, chunki uning barcha yo'llari adolatsizlik va zo'ravonlikdir [va uning atrofida solihlik yo'q].
14 Endi uning barcha ishlari tufayli yuragim bezovta. Na u, na uning avlodlari najot topa olmaydi. Chunki ular yer yuzidan yo'q qilinadigan va osmon ostidan ildiz otib tashlanadiganlardir. Chunki u Ibrohimning Xudosini tark etdi va uning xotinlariga, ularning nopokliklariga va xatolariga ergashdi. U va uning bolalari.
15 Sen menga uni ukasi Yoqubni o'ldirmaslikka qasam ichdirishga buyurding; hatto u qasamiga amal qilmasa ham, yaxshilik qilmasa ham, faqat yomonlik qilsa ham.
16 Agar u ukasi Yoqubni o'ldirmoqchi bo'lsa, uni Yoqubning qo'liga topshirishadi va u uning qo'lidan qochib qutula olmaydi, chunki u uning qo'liga tushadi.
17 Yoqubdan qo'rqma, chunki Yoqubning vasiysi buyuk, qudratli va sharafli hamda Esovning vasiysidan ham ko'proq maqtovga sazovordir.
18 Rivqo Esovni chaqirtirib keldi. Esov uning oldiga keldi. Esov unga: “O‘g‘lim, senga bir iltimosim bor, sen esa buni bajarishga va’da ber”, dedi.
19 U: “Menga aytganlaringizning hammasini bajaraman va iltimosingizni rad etmayman”, dedi.
20 U unga dedi: “Sendan iltimos qilamanki, men o‘lgan kunim meni olib, otangning onasi Sora yoniga dafn qil. Sen va Yoqub bir-birimizni sevamiz, bir-birimizga yomonlik tilamaymiz, faqat o‘zaro mehr-muhabbatda bo‘lamiz. Shundagina sizlar, o‘g‘illarim, farovon bo‘lasizlar va yurt o‘rtasida hurmatga sazovor bo‘lasizlar. Hech bir dushman sizlardan xursand bo‘lmaydi. Seni sevganlarning hammasining nazarida baraka va rahm-shafqat bo‘lasizlar.”
21 U dedi: “Menga aytganlaringizning hammasini bajaraman va otamning onasi Soraning yoniga, vafotingiz kuni seni dafn qilaman, chunki sen uning suyaklari sening suyaklaringga yaqin bo'lishini xohlagan eding.”
22 Men ham, akam Yoqubni ham, hammadan ko'ra ko'proq sevaman; chunki butun yer yuzida faqat undan boshqa akam yo'q. Agar men uni sevsam, bu men uchun katta foyda emas; chunki u mening akam, va biz sizning tanangizda birga ekilganmiz va sizning qorningizdan birga chiqqanmiz. Agar men akamni sevmasam, kimni sevaman?
23 Men ham sendan Yoqubga men va o'g'illarim haqida nasihat berishingni iltimos qilaman, chunki bilamanki, u men va o'g'illarim ustidan shoh bo'ladi. Otam uni duo qilgan kuni uni yuqori, meni esa past qildi.

24 Senga qasam ichamanki, men uni sevaman va umrim davomida unga yomonlik tilamayman, faqat yaxshilikni tilayman.
25 U bu ishlarning barchasi haqida qasam ichdi. U Yoqubni Esovning ko'zi oldida chaqirib, unga aytgan so'zlarini aytdi.
26 U dedi: “Men sizning xohishingizni bajaraman. Ishoning, mendan ham, o‘g‘illarimdan ham Esovga qarshi hech qanday yomonlik chiqmaydi va men faqat sevgida birinchi bo‘laman.”
27 O'sha kecha u va uning o'g'illari yeb-ichishdi. U uch yilligida, bir hafta va bir yoshida vafot etdi. Ikki o'g'li Esov va Yoqub uni otalarining onasi Soraning yonidagi g'orga dafn qilishdi.

36-BOB

1 Bu haftaning oltinchi yilida [21:62 AM] Ishoq ikki o'g'li Esov va Yoqubni chaqirdi. Ular uning oldiga kelishdi. U ularga dedi: “O'g'illarim, men ota-bobolarimning yo'lidan ketyapman, ota-bobolarim yashaydigan abadiy uyga.
2 Shuning uchun meni otam Ibrohimning yoniga, Xet xalqidan bo'lgan Efronning dalasidagi qo'shaloq g'orga dafn qilinglar. Ibrohim dafn qilish uchun qabr sotib olgan edi. Men o'zim uchun qazigan qabrga meni o'sha yerga dafn qilinglar.
3 O'g'illarim, sizlarga shuni buyuramanki, yer yuzida solihlik va to'g'rilik bilan ish tutinglar. Toki Egamiz Ibrohim va uning zurriyotiga nima qilaman, deb aytgan hamma narsani sizlarga yetkazsin.
4 O'g'illarim, birodarlaringizni o'z jonini sevganday sevinglar. Har kim o'z birodariga foyda keltiradigan narsani qidirsin va yer yuzida birgalikda harakat qilsin. Ular bir-birlarini o'z jonlari kabi sevsinlar.
5 Butlar masalasiga kelsak, men sizga ularni rad etishingizni, ulardan nafratlanishingizni va ularni sevmaslikni buyuraman va ogohlantiraman, chunki ular ularga sig'inuvchilar va ularga sajda qiluvchilar uchun aldamchilikka to'la.
6 O'g'illarim, otangiz Ibrohimning Xudosi — Egangizni eslanglar. Men ham Unga solihlik va quvonch bilan sajda qilib, Unga xizmat qilganimni eslanglar. U sizlarni ko'paytirsin, zurriyotingizni osmon yulduzlari kabi ko'paytirsin va sizlarni yer yuzida abadiy ildiz otmaydigan solihlik o'simligi kabi o'stirsin.
7 Endi men sizlarga buyuk qasamyod qilaman — chunki osmonlar, yer va hamma narsani yaratgan ulug'vor, sharafli, buyuk, ulug'vor, ajoyib va qudratli ism bilan undan buyukroq qasam yo'q — sizlar Undan qo'rqishingiz va Unga sajda qilishingizga qasamyod qilaman.
8 Va har biringiz o'z birodarini mehr va solihlik bilan seving va umringiz davomida birodariga yomonlik tilamang, toki barcha ishlaringizda muvaffaqiyat qozonib, halok bo'lmang.
9 Agar sizlardan birortangiz birodariga qarshi yomonlik niyatida bo'lsangiz, bilingki, bundan buyon birodariga qarshi yomonlik niyatida bo'lgan har bir kishi uning qo'liga tushadi va tiriklar diyoridan yo'q qilinadi, uning urug'i esa osmon ostidan yo'q qilinadi.
10 Ammo g'alayon, la'nat, g'azab va g'azab kunida, Sodomni qanday yoqib yuborgan bo'lsa, uning yerini, shahrini va unga tegishli bo'lgan hamma narsani ham yoqib yuboradi. U inson o'g'illarining tarbiya kitobidan o'chiriladi va hayot kitobiga emas, balki halokatga mahkum etilgan kitobga yoziladi va abadiy la'natga uchraydi, toki ularning hukmi doimo nafrat, la'nat, g'azab, azob, g'azab, o'lat va kasalliklarda yangilanib tursin.
11 Ey o'g'illarim, sizlarga aytaman va guvohlik beramanki, akasiga zarar yetkazmoqchi bo'lgan odamga hukm chiqariladi.
12 O'sha kuni u bor mol-mulkini ikkalasiga bo'lib berdi va katta qismini to'ng'ichiga, minora va uning atrofidagi hamma narsani hamda Ibrohimning Qasamyod qudug'idagi hamma narsasini berdi.
13 U: “Bu katta qismini to‘ng‘ich o‘g‘liga beraman”, dedi.
14 Esov: “Men to‘ng‘ichlik huquqimni Yoqubga sotdim va unga berdim. Unga berilsin. Bu haqda bir og‘iz ham ayta olmayman, chunki bu uniki”, dedi.
15 Ishoq dedi: «Ey o‘g‘illarim, bugun sizlarga va zurriyotlaringizga baraka bo‘lsin, chunki sizlar menga tinchlik berdingizlar va to‘ng‘ichlik huquqi uchun yuragim og‘rimaydi, aks holda sizlar buning uchun yomonlik qilasizlar».
16 Xudoyi Taolo solihlik bilan ish tutgan odamga va uning zurriyotiga abadiy baraka bersin.
17 U ularga buyruq berib, duo qildi. Ular uning oldida birga yeb-ichishdi. U xursand bo'ldi, chunki ular orasida bir fikr bor edi. Ular undan chiqib, o'sha kuni dam olib, uxladilar.
18 Ishoq o'sha kuni xursand bo'lib to'shagida uxladi; u abadiy uyquga ketdi va bir yuz sakson yoshida vafot etdi. U yigirma besh hafta va besh yilni to'ldirdi; ikki o'g'li Esov va Yoqub uni dafn qilishdi.
19 Esov Edom yurtiga, Seir tog‘lariga borib, u yerda o‘rnashdi.
20 Yoqub otasi Ibrohim musofir bo'lgan yurtning minorasida, Xevron tog'larida yashadi. U butun qalbi bilan va Xudoning amrlariga muvofiq, avlodlarining kunlarini taqsimlagan edi.
21 Xotini Lea qirq beshinchi yubileyning ikkinchi haftasining to'rtinchi yilida, [21:67] vafot etdi. Uni otasining onasi Sora qabrining chap tomonidagi onasi Rebekkaning yonidagi qo'shaloq g'orga dafn qildi.
22 Uning barcha o'g'illari va o'g'illari xotini Leax uchun aza tutish va uni yupatish uchun kelishdi. Chunki Leax singlisi Rohila vafot etganidan keyin uni juda yaxshi ko'rgani uchun aza tutayotgan edi.
23 Chunki u barcha ishlarida mukammal va to'g'ri edi va Yoqubni hurmat qilar edi. U bilan birga yashagan kunlarining hammasida u uning og'zidan qo'pol so'z eshitmadi, chunki u muloyim, tinch, to'g'ri va obro'li edi.
24 U uning hayoti davomida qilgan barcha ishlarini esladi va u uchun juda aza tutdi, chunki u uni butun qalbi va joni bilan sevardi.

37-BOB

1 Yoqub va Esovning otasi Ishoq vafot etgan kuni, [2162 AM] Esovning o'g'illari Ishoq kattasining ulushini kichik o'g'li Yoqubga berganini eshitib, juda g'azablanishdi.

2 Ular otalari bilan janjallashib, dedilar: “Nega otang Yoqubga katta ulushini berib, sendan voz kechdi? Sen katta, Yoqub esa kichik boʻlsang-chi?”
3 U ularga dedi: “Men toʻngʻichlik huquqimni Yoqubga bir boʻlak yasmiq evaziga sotgan edim. Otam meni ovga, tutishga va unga yedirib, duo qilish uchun yuborgan kuni u hiyla bilan kelib, otamga ovqat va ichimlik olib keldi. Otam uni duo qilib, meni qoʻliga oldi.
4 Endi otamiz bizni va uni birodarimizga qarshi yomon niyat qilmaslikka, har birimiz birodarimiz bilan sevgi va tinchlikda bo'lishga va yo'limizni buzmaslikka qasam ichdirdi.
5 Ular unga: “Biz sizning u bilan sulh tuzishingizga quloq solmaymiz, chunki bizning kuchimiz uning kuchidan ustun va biz undan kuchliroqmiz. Biz unga qarshi chiqib, uni oʻldiramiz, uni va oʻgʻillarini yoʻq qilamiz. Agar biz bilan bormasangiz, biz sizga ham zarar yetkazamiz”, dedilar.
6 Endi bizga quloq solinglar: kelinglar, Oram, Filistlar, Mo'ab va Ammon xalqlariga xabar yuboraylik. O'zimizga jangga tayyor bo'lgan tanlangan odamlarni tanlaylik. Unga qarshi chiqib, u bilan jang qilaylik. U kuchayib ketmasdan oldin uni yer yuzidan yo'q qilib yuboraylik.
7 Otalari ularga: “Unga bormanglar va u bilan urushmanglar, aks holda u oldida yiqilasizlar”, dedi.
8 Ular unga: “Yoshligingdan to bugungacha qilgan ishing aynan shunday, boʻyningni uning boʻyinturugʻiga bosding”, dedilar.
9 Biz bu so'zlarga quloq solmaymiz.” Ular Oramga va Aduramga otalarining do'stiga xabar yubordilar. Ular o'zlari bilan mingta jangchi, saralangan jangchilarni yollashdi.
10 Moab va Ammon xalqidan yollangan mingta saralangan askar, Filistlardan mingta saralangan jangchi, Edom va Xoritlardan mingta saralangan jangchi va Kitimdan ham jasur jangchilar ularga kelishdi.
11 Ular otalariga: «Ular bilan birga boring va ularni boshlab boring, aks holda sizni o'ldiramiz», – deyishdi.
12 O'g'illari uni akasi Yoqubga qarshi boshlamoqchi bo'lganlarida, u g'azab va g'azabga to'ldi.
13 Ammo keyin u ukasi Yoqubga qarshi yuragida yashiringan barcha yomonliklarni esladi; otasi va onasiga ukasi Yoqubga qarshi umr bo'yi yomonlik niyat qilmaslikka qasam ichganini eslamadi.
14 Shunga qaramay, Yoqub ularning unga qarshi jang qilish uchun kelayotganini bilmas edi. U xotini Lea uchun motam tutdi. Ular to'rt ming jangchi va tanlangan jangchilar bilan minoraga juda yaqinlashguncha.
15 Xevronliklar unga xabar yuborib: “Mana, akang senga qarshi jang qilish uchun toʻrt mingta qilichboz bilan keldi, ular qalqon va qurol koʻtarib yurishadi”, deb aytishdi. Chunki ular Yoqubni Esovdan koʻra koʻproq sevishgan edi. Ular unga bu haqda xabar berishdi, chunki Yoqub Esovdan koʻra saxiyroq va rahmdilroq odam edi.
16 Lekin Yoqub minoraga juda yaqinlashmaguncha ishonmadi.
17 U minora darvozalarini yopdi va devor ustida turib, akasi Esovga dedi: “Xotinim vafot etgani uchun menga tasalli berish uchun kelganing juda zoʻr tasalli. Otangga va onangga ular oʻlishidan oldin bergan qasaming shumi? Qasamingni buzding va otangga bergan qasaming bilan hukm qilinding.”
18 Shunda Esov unga javoban dedi: — Inson bolalari ham, yer yuzidagi hayvonlar ham abadiy qasam ichgan adolat qasamiga ega emaslar. Ular har kuni bir-biriga qarshi yomonlik niyat qilishadi va har kim oʻz dushmani va dushmanini oʻldirishni rejalashtirishadi.
19 Sen mendan va bolalarimdan abadiy nafratlanasan, sen bilan birodarlik rishtalarini buzmaysan.
20 Sizga aytayotgan so'zlarimni eshiting: agar cho'chqa terisini o'zgartirib, tuklarini jun kabi yumshoq qila olsa yoki boshida kiyik yoki qo'y shoxlari kabi shoxlarni o'stira olsa, Men siz bilan birodarlik rishtalarini saqlay olaman, agar ko'kraklar onasidan ajralsa, chunki siz menga aka bo'lmagansiz.
21 Agar bo'rilar qo'zilarni yemaslik yoki ularga zo'ravonlik qilmaslik uchun ular bilan yarashsalar va agar ularning qalblari ularga yaxshilik uchun bo'lsa, unda mening qalbimda sizga tinchlik bo'ladi.
22 Agar sher ho'kizning do'sti bo'lib, u bilan yarashsa, agar u ho'kiz bilan bir bo'yinturuq ostida bog'lanib, u bilan birga yer haydasa, Men sen bilan yarashaman.
23 Qargʻa raza kabi oqarib ketganda, bilginki, Men seni sevganman va sen bilan yarashaman. Sen ildizing bilan yoʻq qilinasan, oʻgʻillaring esa ildizi bilan yoʻq qilinadi va senga tinchlik boʻlmaydi.
24 Yoqub o'zini butun qalbi va joni bilan o'ldirmoqchi bo'lganini va nayzani teshib o'tib, o'ldiradigan va undan qochmaydigan yovvoyi cho'chqa kabi sakrab kelayotganini ko'rdi.
25 Keyin u o'z xizmatkorlariga va xizmatkorlariga unga va barcha sheriklariga hujum qilishni buyurdi.

38-BOB

1 Shundan so'ng Yahudo otasi Yoqubga gapirib dedi: “Ota, kamoningni egib, o'qlaringni otib, dushmanni yerga uloqtirib, dushmanni o'ldir. Kuching yetadi, chunki biz akangni o'ldirmaymiz, chunki u senga o'xshaydi va u senga o'xshaydi, shuning uchun unga (bu sharafni) beraylik.”
2 Yoqub kamonini egib, o'qni otdi va ukasi Esovning o'ng ko'kragiga urib, uni o'ldirdi.
3 U yana o'q otib, oramlik Adoranning chap ko'kragiga urdi va uni orqaga tashlab o'ldirdi.
4 Keyin Yoqubning o'g'illari va ularning xizmatkorlari minoraning to'rt tomonida guruhlarga bo'linib, chiqib ketishdi.
5 Yahudo oldinga chiqdi, Naftali va Gad qabilalari hamda ellikta xizmatkori minoraning janubiy tomonida edilar. Ular oldilarida uchratganlarining hammasini qirib tashladilar, ammo ulardan birortasi ham qochib qutula olmadi.
6 Levi, Dan va Osher ellik kishi bilan minoraning sharqiy tomoniga chiqishdi va Moab va Ammon jangchilarini o'ldirishdi.
7 Ruben, Issaxor va Zabulun qabilalari ellik kishi bilan minoraning shimoliy tomoniga chiqishdi va Filistlarning jangchilarini o'ldirishdi.
8 Shimo'n, Benyamin va Ruben o'g'li Xano'x minoraning g'arbiy tomoniga ellik kishi bilan birga chiqib, Edom va Xorim xalqidan to'rt yuzta jasur jangchini o'ldirishdi; olti yuz kishi qochib ketdi, Esovning to'rt o'g'li ham ular bilan

qochib ketishdi va otalarini Aduram tepaligida yiqilgan holda o'lik holda qoldirib ketishdi.
9 Yoqubning o'g'illari ularni Seir tog'larigacha quvib ketishdi. Yoqub ukasini Aduramdagi tepalikka dafn qildi va u uyiga qaytib ketdi.
10 Yoqubning o'g'illari Seir tog'larida Esovning o'g'illariga qattiq bosim o'tkazdilar va bo'yinlarini egib, Yoqubning o'g'illariga qul bo'lishdi.
11 Ular otalariga xabar yuborib, ular bilan yarashish yoki o'ldirish kerakmi, deb so'rashdi.
12 Yoqub o'g'illariga yarashuv haqida xabar yubordi va ular bilan yarashuv tuzdilar va ularga qullik bo'yinturug'ini yukladilar, shuning uchun ular Yoqubga va uning o'g'illariga doimo soliq to'lashdi.
13 Ular Yoqub Misrga tushgunicha unga soliq to'lab turishdi.
14 Edom o'g'illari Yoqubning o'n ikki o'g'li ularga solgan qullik bo'yinturug'idan bugungi kungacha qutulishmadi.
15 Isroil xalqi ustidan Edom yurtida shohlar hukmronlik qilishidan oldin, Edom yurtida hukmronlik qilgan shohlar quyidagilardir:
16 Baor o‘g‘li Baloq Edomda shohlik qildi va uning shahri Danaba edi.
17 Balaq vafot etdi va uning o'rniga Boserlik Zaraning o'g'li Yo'vob shoh bo'ldi.
18 Yo'vob vafot etdi va uning o'rniga Temon yurtidan Asam shoh bo'ldi.
19 Osam vafot etdi va uning o'rniga Moab dalasida Midiyonlarni mag'lub etgan Barod o'g'li Odat shoh bo'ldi. Uning shahrining nomi Avit edi.
20 Odat vafot etdi va uning o'rniga Amasaqdan Salmon shoh bo'ldi.
21 Salmon vafot etdi va uning o'rniga daryo bo'yidagi Ra'botlik Shoul shoh bo'ldi.
22 Shoul vafot etdi va uning o'rniga Axbor o'g'li Baelunon shoh bo'ldi.
23 Axborning o'g'li Baelunan vafot etdi va uning o'rniga Odat shoh bo'ldi. Xotinining ismi Maitabit edi. U Mataratning qizi, Metabedzaobning qizi edi.
24 Edom yurtida hukmronlik qilgan shohlar ana shulardir.

39-BOB

1 Yoqub otasining musofirlikda yashagan yurtida, Kan’on yurtida yashadi. Yoqubning nasl-nasabi quyidagicha:
2 Yusufni Misr yurtiga olib ketishganda, o'n yetti yoshda edi. Fir'avnning bosh oshpazi Po'tifar uni sotib oldi.
3 U Yusufni butun xonadoni ustidan nazoratchi qilib tayinladi. Yusuf tufayli Misrlik xonadoniga Xudoning marhamati yog'ildi. Xudo unga qilgan barcha ishlarida baraka berdi.
4 Misrlik hamma narsani Yusufning qo'liga topshirdi, chunki u Egamizning u bilan ekanligini va Egamizning unga qilgan barcha ishlarida muvaffaqiyat keltirganini ko'rdi.
5 Yusufning qiyofasi juda chiroyli edi. Xo'jayinining xotini boshini ko'tarib, Yusufni ko'rdi. U Yusufga oshiq bo'lib, u bilan birga bo'lishini yolvordi.
6 Lekin u o'z jonini bermadi va Xudovandni va otasi Yoqubning Ibrohimning so'zlari orasidan o'qigan so'zlarini esladi: hech kim eri bo'lgan ayol bilan zino qilmasin; u uchun osmonda Xudoyi Taolo oldida o'lim jazosi belgilangan va gunoh abadiy kitoblarda Xudovand oldida doimiy ravishda unga qarshi yozib qo'yiladi.
7 Yusuf bu so'zlarni eslab, u bilan yotishni rad etdi.
8 U bir yil davomida undan yolvordi, lekin u rad etdi va quloq solmadi.
9 Lekin ayol uni quchoqlab, uyda mahkam ushlab, o'zi bilan yotishga majbur qildi. Uyning eshiklarini yopib, uni mahkam ushlab turdi. Lekin u kiyimini ayolning qo'lida qoldirib, eshikni buzib kirib, ayolning huzuridan qochib ketdi.
10 Ayol uning u bilan yotishni istamasligini ko'rib, xo'jayinining oldida unga tuhmat qilib: “Siz sevgan ibroniy qulingiz meni zo'rlamoqchi bo'ldi. Men ovozimni balandlatganimda, u qochib ketdi va men uni ushlab turganimda kiyimini qo'limda qoldirdi, u eshikni buzib kirdi”, dedi.
11 Misrlik Yusufning kiyimini va singan eshikni ko'rdi, xotinining so'zlarini eshitdi va Yusufni podshoh qamab qo'ygan mahbuslar saqlanadigan zindonga tashladi.
12 U zindonda edi; Xudovand Yusufga qamoqxona qo'riqchilari boshlig'ining nazarida marhamat ko'rsatdi va unga rahm-shafqat ko'rsatdi, chunki u Xudovand u bilan ekanligini va Xudovand uning qilgan barcha ishlariga muvaffaqiyat keltirishini ko'rdi.
13 U hamma narsani uning qo'liga topshirdi. Qamoqxona qo'riqchilari boshlig'i esa u bilan nima borligini bilmas edi, chunki Yusuf hamma narsani qilardi va Xudovand uni mukammal qildi.
14 U u yerda ikki yil qoldi. O'sha kunlarda Misr shohi fir'avn ikki amaldoriga, bosh soqiyga va bosh novvoyga g'azablanib, ularni bosh oshpazning uyidagi, Yusuf zindonidagi qamoqqa tashladi.
15 Qamoqxona qo'riqchilari boshlig'i Yusufni ularga xizmat qilish uchun tayinladi va u ularning oldida xizmat qildi.
16 So'yining bosh soqiysi bilan novvoyi ikkalasi ham tush ko'rishdi va uni Yusufga aytib berishdi.
17 Fir’avn ularga ta’bir qilganidek, ular ham shunday qilishdi. Fir’avn bosh soqiyni o‘z lavozimiga qaytardi va o‘ldirgan (bosh novvoy)ni Yusuf ta’birlaganidek o‘z o‘rniga qo‘ydi.
18 Lekin bosh soqiy Yusufni zindonda unutib qo'ydi, garchi u unga nima bo'lishini aytgan bo'lsa ham va Yusufning bu haqda fir'avnga aytishni unutib qo'ygan bo'lsa ham.

40-BOB

1 O'sha kunlarda fir'avn bir kechada butun yurtda ocharchilik bo'lishi haqida ikkita tush ko'rdi. U uyqusidan uyg'onib, Misrdagi barcha tush ta'birlovchilari va sehrgarlarni chaqirdi va ularga ikkita tushini aytib berdi, ammo ular ta'birlay olmadilar.
2 Shunda bosh soqiy Yusufni esladi va shohga u haqida gapirdi. Shoh uni zindondan chiqarib yubordi va shoh oldida ikkita tush ko'rdi.
3 Fir’avnga ikkita tushi bitta ekanligini aytdi va unga dedi: “Yetti yil butun Misr yurtida mo‘l-ko‘lchilik bo‘ladi, undan keyin yetti yil qahatchilik bo‘ladi, butun yurtda bo‘lmagan qahatchilik.

4 Endi fir’avn butun Misr yurtiga nazoratchilarni tayinlasin. Ular mo‘l-ko‘lchilik yillari davomida har bir shaharda oziq-ovqat g‘amlasinlar. Yetti yillik qahatchilik uchun oziq-ovqat bo‘ladi va yer qahatchilikdan nobud bo‘lmaydi, chunki u juda qattiq bo‘ladi.”
5 Egamiz Yusufga fir’avnning nazarida marhamat va rahm-shafqat ko‘rsatdi. Fir’avn o‘z xizmatkorlariga: “Biz bu odamdek dono va aqlli odamni topa olmaymiz, chunki Egamizning ruhi u bilandir”, dedi.
6 U uni butun shohligida ikkinchi o'rinbosar qilib tayinladi va unga butun Misr ustidan hokimiyat berdi. Uni fir'avnning ikkinchi aravasiga mindirdi.
7 Unga kashta tikilgan kiyimlar kiydirdi, bo'yniga oltin zanjir taqdi. (Javohir) uning oldida: “El 'El wa 'Abirer”, deb e’lon qildi. Qo‘liga uzuk taqib, uni butun xonadoni ustidan hukmdor qilib tayinladi. Uni ulug‘lab, unga: “Faqat taxtda bo‘lganimda sendan buyukroq bo‘laman”, dedi.
8 Yusuf butun Misr yurti ustidan hukmronlik qildi. Fir’avnning barcha a’yonlari, uning barcha xizmatkorlari va shohning ishlarini bajaradiganlarning hammasi uni yaxshi ko‘rishardi. Chunki u to‘g‘ri yo‘l tutardi, mag‘rur va takabbur emas edi, odamlarni yuzxotir qilmas, sovg‘alarni qabul qilmas, balki butun yurt xalqini to‘g‘ri hukm qilardi.
9 Yusuf tufayli Misr yurti fir’avn oldida tinchlikda edi, chunki Egamiz u bilan edi. Uni bilganlar va u haqida eshitganlarning barchasi oldida unga barcha avlodlar davomida marhamat va rahm-shafqat ko‘rsatdi. Fir’avnning shohligi yaxshi tartibda edi va unda shayton ham, yovuz odam ham yo‘q edi.
10 Shoh Yusufga Sefantifan deb ism qo'ydi va unga Heliopolis ruhoniysi, bosh oshpazning qizi Potifarning qizini xotinlikka berdi.
11 Yusuf fir’avnning huzurida turgan kuni o‘ttiz yoshda edi.
12 O'sha yili Ishoq vafot etdi. Yusuf ikki tushini ta'birlaganida aytganidek, butun Misr yerida yetti yil mo'l-ko'lchilik bo'ldi va Misr yeri bir o'lchov bir o'lchov bir o'lchov hosil berdi.
13 Yusuf har bir shaharga don yig‘ib berdi, toki ular donning ko‘pligidan hisoblay va o‘lchay olmay qolguncha.

41-BOB

1 Qirq beshinchi yubileyda, ikkinchi haftada (va) ikkinchi yilida, [2165 AM] Yahudo o'zining to'ng'ich o'g'li Erni Oram qizlaridan Tamar ismli xotinga oldi.
2 Lekin u ayoldan nafratlanib, u bilan yotmadi, chunki onasi Kan'on qizlaridan edi. Shuning uchun u onasining qarindoshlaridan xotin olmoqchi edi, lekin otasi Yahudo unga ruxsat bermadi.
3 Yahudoning to'ng'ich o'g'li Er yovuz edi va Egamiz uni o'ldirdi.
4 Yahudo ukasi Onanga: “Ukangning xotini bilan yaqinlash, unga erining akasi vazifasini bajar va akangga zurriyot qoldir”, dedi.
5 Onan urug‘ faqat o‘ziniki emas, balki akasiniki bo‘lishini bildi. U akasining xotinining uyiga kirib, urug‘ni yerga to‘kdi. U Egamizning nazarida qabih bo‘lgani uchun uni o‘ldirdi.
6 Yahudo kelini Tamaraga: «O‘g‘lim Shela ulg‘ayguncha, otangning uyida beva bo‘lib yasha, seni unga xotinlikka beraman», dedi.
7 U ulg'aygan edi; lekin Yahudoning xotini Bedsuel o'g'li Shelaga uylanishiga ruxsat bermadi. Yahudoning xotini Bedsuel shu haftaning beshinchi yilida vafot etdi [2168 AM].
8 Oltinchi yili Yahudo qo'ylarini qirqish uchun Timnaga bordi. [2169 AM] Ular Tamaraga: “Mana, qaynotang qo'ylarini qirqish uchun Timnaga ketyapti”, dedilar.
9 U beva ayol kiyimlarini yechdi, ro'mol o'radi va o'zini bezab, Timnaga olib boradigan yo'lning yonidagi darvoza oldida o'tirdi.
10 Yahudo yo'lda ketayotganda, uni topib, fohisha deb o'yladi va unga: “Meni yoningizga kirgiz”, dedi. Ayol unga: “Kiring”, dedi. Shunday qilib, u ichkariga kirdi.
11 Ayol unga: “Xizmat haqimni bering”, dedi. U esa unga: “Qo‘limda barmog‘imdagi uzuk, marjon va qo‘limdagi tayoqdan boshqa hech narsam yo‘q”, dedi.
12 Ayol unga: “Yol haqimni yubormaguningizcha, ularni menga bering”, dedi. U ayolga: “Men sizga bir uloqcha yuboraman”, dedi. U ularni ayolga berdi va u ayolning oldiga kirdi. U undan homilador bo‘ldi.
13 Yahudo qo'ylarinikiga ketdi, ayol esa otasining uyiga ketdi.
14 Yahudo o‘zining Adullamlik cho‘ponidan bir echkini yubordi, lekin u ayolni topa olmadi va u yerdagi odamlardan: “Bu yerda bo‘lgan fohisha qayerda?” deb so‘radi. Ular unga: “Bu yerda biz bilan fohisha yo‘q”, deb javob berishdi.
15 U qaytib kelib, unga xabar berdi va uni topmaganini aytdi. “Men u yerdagi odamlardan so‘radim, ular menga: “Bu yerda fohisha yo‘q”, dedilar.
16 U: “Ularni o‘zi bilan olib qolsin, toki biz masxara bo‘lib qolmaylik”, dedi. Uch oylik bo‘lgach, homilador ekanligi ma’lum bo‘ldi. Ular Yahudoga: “Mana, kelining Tamar zinodan homilador”, deb xabar berishdi.
17 Yahudo qizning otasining uyiga borib, qizning otasi va akalariga: “Uni tashqariga olib chiqib, yoqib yuborishsin, chunki u Isroilda iflosliklar qildi”, dedi.
18 Uni yoqish uchun olib chiqishganida, u qaynotasiga uzuk, marjon va tayoqni yuborib: “Bular kimning ekanligini biling, chunki men undan homiladorman”, dedi.
19 Yahudo buni tan olib: — Tamar mendan ko‘ra solihroq, — dedi.
20 Shuning uchun uni yoqib yubormasinlar. Shu sababli u Shelaga berilmadi va u boshqa unga yaqinlashmadi.
21 Shundan keyin u ikkinchi haftaning yettinchi yilida Perez [2170 AM] va Zerax ismli ikki o'g'il tug'di.
22 Shunday qilib, yetti yillik serhosillik tugadi, bu haqda Yusuf fir'avnga gapirdi.
23 Yahudo o‘z qilmishining yomon ekanligini angladi, chunki u kelini bilan yotgan edi va buni o‘z nazarida jirkanch deb bildi. O‘g‘lining etagini ochgani uchun gunoh qilib, adashganini angladi va gunohlari uchun Egamizga iltijo qilib, nola qila boshladi.
24 Biz unga tushida gunohlari kechirilganini aytdik, chunki u chin dildan iltijo qildi, motam tutdi va boshqa qilmadi.
25 U gunohidan va johilligidan qaytgani uchun kechirildi, chunki u Xudoyimiz oldida juda katta gunoh qildi. Shunday yo'l tutgan har bir kishi, qaynonasi bilan yotgan

har bir kishi uni olovda kuydirib, u yerda kuydirib yuborsin, chunki ularda nopoklik va ifloslik bor, ularni olovda kuydirib yuborsin.
26 Isroil xalqiga buyurginki, ular orasida hech qanday ifloslik bo'lmasin, chunki kelini yoki qaynonasi bilan yotgan har bir kishi ifloslik qilgan bo'ladi; u bilan yotgan erkakni ham, ayolni ham olovda kuydirishsin, shunda U Isroildan g'azab va jazoni qaytaradi.
27 Yahudoga esa uning ikki o'g'li u bilan yotmaganini va shuning uchun uning zurriyoti ikkinchi avlod uchun mustahkamlanganini va ildizi bilan yo'q qilinmasligini aytdik.
28 Chunki u yolg'izlik bilan borib, jazo so'ragan edi, ya'ni Ibrohimning o'g'illariga buyurgan hukmiga ko'ra, Yahudo uni olovda yoqib yubormoqchi bo'lgan edi.

42-BOB

1 Qirq beshinchi yubileyning uchinchi haftasining birinchi yilida, [2171 AM] yerga ocharchilik boshlandi va yerga yomg'ir yog'madi, chunki hech narsa yog'madi.
2 Yer unumdor bo'lib qoldi, ammo Misr yerida oziq-ovqat bor edi, chunki Yusuf yetti yillik mo'l-ko'lchilik davrida yerning urug'ini yig'ib olib, uni saqlab qolgan edi.
3 Misrliklar Yusufga oziq-ovqat berish uchun kelishdi. Yusuf birinchi yilgi don saqlanadigan omborlarni ochib, uni yer xalqiga oltinga sotdi.
4 Kan'on yurtida ocharchilik juda avj oldi. Yoqub Misrda oziq-ovqat borligini eshitib, o'nta o'g'lini Misrdan oziq-ovqat olib kelish uchun yubordi; lekin Benyaminni yubormadi va Yoqubning o'nta o'g'li ham Misrga borganlar qatorida yetib kelishdi.
5 Yusuf ularni tanidi, lekin ular uni tanimadilar. Yusuf ular bilan gaplashib, so'radi va ularga: “Sizlar josus emasmisizlar va yerning chekkalarini o'rganish uchun kelmadingizlarmi?” deb so'radi. Yusuf ularni qamoqqa oldi.
6 Shundan keyin ularni yana qo'yib yubordi, Shimo'nni yolg'iz ushlab, to'qqizta ukasini jo'natdi.
7 U ularning qoplarini don bilan to'ldirdi, oltinlarini qoplariga soldi, ular esa buni bilishmadi.
8 Ular otalari va ukalari tirik ekanliklarini unga aytishgan edi, shuning uchun ukalarini olib kelishni buyurdi.
9 Ular Misrdan chiqib, Kan’on yurtiga kelishdi va otalariga boshlariga tushgan hamma narsani, yurt hukmdori ularga qo‘pollik bilan gapirib, Shimo‘nni Benyaminni olib kelguncha ushlab olganini aytib berishdi.
10 Yoqub dedi: — Sizlar meni bolalarimdan mahrum qildingizlar! Yusuf yo'q, Shimo'n ham yo'q, Benyaminni olib ketmoqchisizlar. Yomonligingiz menga yetdi.
11 U dedi: “O‘g‘lim kasal bo‘lib qolmasligi uchun sizlar bilan bormaydi. Chunki ularning onasi ikki o‘g‘il tug‘di, biri vafot etdi, bunisini ham mendan tortib olasizlar. Agar u yo‘lda isitmalab qolsa, sizlar mening qariligimni qayg‘u bilan o‘limga mahkum qilasizlar”.
12 Chunki u pullari qopidagi har bir kishiga qaytarilganini ko'rib, uni yuborishdan qo'rqdi.
13 Kan’on yurtida va Misr yurtidan tashqari barcha yerlarda ocharchilik kuchayib, battarlashdi. Chunki Misrliklarning ko‘pchiligi Yusuf urug‘ yig‘ib, omborlarga solib, ocharchilik yillari uchun saqlab qo‘ygan paytdan boshlab urug‘larini oziq-ovqat uchun yig‘ib qo‘yishgan edi.
14 Misr xalqi ocharchilikning birinchi yilida o'zlarini shu bilan boqdilar.
15 Ammo Isroil yurtda ocharchilik juda avj olganini va najot yo'qligini ko'rgach, o'g'illariga: “Yana borib, o'lmasligimiz uchun bizga oziq-ovqat topinglar”, dedi.
16 Ular: “Biz bormaymiz. Agar kenja ukamiz biz bilan bormasa, bormaymiz”, — deyishdi.
17 Isroil xalqi agar U uni ular bilan birga yubormasa, ocharchilik tufayli hammasi halok bo'lishini tushundi.
18 Ruben: «Uni mening qo‘limga beringlar. Agar uni sizga qaytarib olib kelmasam, uning jonini olish o‘rniga mening ikki o‘g‘limni o‘ldiringlar», – dedi.
19 Yahudo unga: “U sen bilan bormaydi”, dedi. Yahudo yaqinlashib: “Uni men bilan yuboring, agar uni sizga qaytarib olib kelmasam, umr bo‘yi sizning oldingizda aybdor bo‘lib qolaman”, dedi.
20 U uni ular bilan birga shu haftaning ikkinchi yilida, oyning birinchi kunida yubordi. Ular Misrga borganlarning hammasi bilan birga kelishdi. Ularning qo'llarida sovg'alar, stakte, bodom, terebinth yong'oqlari va sof asal bor edi.
21 Ular borib, Yusufning oldida turishdi. Yusuf ukasi Benyaminni ko'rdi va uni tanidi va ularga: “Bu sizning eng kichik ukasizmi?” deb so'radi. Ular unga: “Shu o'sha”, deyishdi. Yusuf: “Egam senga rahm qilsin, o'g'lim!” dedi.
22 U uni uyiga yubordi va Shimo'nni ularning oldiga olib keldi va ular uchun ziyofat uyushtirdi. Ular qo'llari bilan olib kelgan sovg'alarini unga taqdim etishdi.
23 Ular uning oldida ovqat yedilar. U hammaga bir ulush berdi, lekin Benyaminning ulushi ularnikidan yetti baravar ko'p edi.
24 Ular yeb-ichdilar, o'rnidan turib, eshaklari bilan qoldilar.
25 Yusuf ularning orasida tinchlik haqidagi fikrlar hukmronlik qiladimi yoki yo'qmi, degan fikrni bilish uchun reja tuzdi va uy boshqaruvchisiga: “Ularning barcha qoplarini oziq-ovqat bilan to'ldiring, pullarini idishlariga qaytarib soling. Mening kosamni, men ichadigan kumush kosamni, eng kichigining qopiga solib, ularni jo'natib yuboring”, dedi.

43-BOB

1 Yusuf aytganday qildi. Ularning barcha qoplarini oziq-ovqat bilan to'ldirdi, pullarini qoplariga solib, kosani Benyaminning qopiga soldi.
2 Ertalab ular jo'nab ketishdi. Ular u yerdan ketishganida, Yusuf uy boshqaruvchisiga dedi: — Ularning orqasidan quv, yugurib borib, ularni ushla. “Yaxshilik uchun menga yomonlik qildingizlar, xo'jayinim ichadigan kumush qadahni o'g'irladingizlar”, deb ayt. Ularning eng kichik ukasini menga qaytarib olib kelinglar va men sudga borishimdan oldin uni tezda olib kelinglar.
3 U ularning orqasidan yugurib borib, ularga shu so'zlarni aytdi.
4 Ular unga: “Xudo saqlasin, qullaringiz bunday qilishmasin, xo‘jayiningizning uyidan biron bir idish-tovoqni va birinchi marta qoplarimizdan topib olgan pulimizni ham o‘g‘irlashmasin, biz qullaringiz Kan’on yurtidan olib kelgan edik”, dedilar.
5 Unda qanday qilib biron bir idish-tovoqni o'g'irlaymiz? Mana, biz va qoplarimizni tintuv qilyapmiz. Oramizdagi biror kishining qopidan qadahni qayerdan topsangiz,

o'ldirilsin, biz va eshaklarimiz xo'jayiningizga xizmat qilamiz.
6 U ularga: «Yo‘q, men kimniki bilan topsam, o‘shani xizmatkor qilib olaman, sizlar esa uyingizga eson-omon qaytasizlar», – dedi.
7 U ularning idishlarini tintuv qilib, kattasidan tortib kichigigacha qidirayotganda, narsa Benyaminning qopidan topildi.
8 Ular kiyimlarini yirtib, eshaklariga yuk ortib, shaharga qaytib, Yusufning uyiga kelishdi. Hammalari Yusufning oldida yerga muk tushib ta'zim qilishdi.
9 Yusuf ularga: «Sizlar yomonlik qildingizlar», dedi. Ular: «Nima deymiz va o‘zimizni qanday himoya qilamiz?» — deyishdi. Xo‘jayinimiz qullarining gunohini aniqladi. Mana, biz xo‘jayinimizning qullarimiz, eshaklarimiz ham.
10 Yusuf ularga dedi: “Men ham Xudodan qo‘rqaman. Sizlar esa uylaringizga boringlar va akangizni mening xizmatkorim qilsinlar, chunki sizlar yomonlik qildingizlar. Bilmaysizlarmi, odam o‘z kosasidan men kabi zavqlanadi? Va sizlar uni mendan o‘g‘irladingizlar.”
11 Yahudo dedi: — Ey hazratim, qulingizning qulog‘iga bir so‘z ayting, qulingizning onasining otamizga tug‘ib bergan ikkita akasi bor edi. Biri ketdi, yo‘qoldi, topilmadi. Onasidan yolg‘iz o‘zi qoldi. Qulingizning otasi uni juda yaxshi ko‘radi, uning hayoti ham shu bolaning hayoti bilan bog‘liq.
12 Agar biz qulingiz otamizning oldiga borsak va bola biz bilan birga bo'lmasa, u o'ladi va biz otamizni qayg'u bilan o'limga mahkum qilamiz.
13 Endi men, qulingiz, bolaning o'rniga xo'jayinimning qulligida qolaylik. Bolani akalari bilan birga qo'yib yuboring. Chunki men qulingiz, otamiz qo'lida unga kafil bo'ldim. Agar uni qaytarib olib kelmasam, qulingiz otamizning aybini abadiy eshitadi.
14 Yusuf ularning barchasi bir-biri bilan yaxshi munosabatda ekanliklarini ko'rib, o'zini tuta olmadi va o'zini Yusuf deb aytdi.
15 U ular bilan ibroniy tilida gaplashdi, bo'yniga o'tirib yig'ladi.
16 Lekin ular uni tanimadilar va yig'lay boshladilar. Yusuf ularga dedi: “Men uchun yig'lamanglar, balki tezroq otamni oldimga olib kelinglar. Ko'ryapsizlarki, bu mening og'zim gapiradi va akam Benyaminning ko'zlari ko'radi.
17 Mana, ocharchilikning ikkinchi yili, yana besh yil bor, hosil yo'q, daraxtlar mevasiz yoki yer haydalmaydi.
18 Ochlikdan halok bo'lmaslik uchun va mol-mulkingiz uchun qayg'urmaslik uchun tezda pastga tushinglar. Chunki Egamiz meni sizlardan oldin ko'p odamlar yashashi uchun narsalarni o'rnatish uchun yubordi.
19 Otamga aytinglarki, men hali ham tirikman. Mana, sizlar ko'rib turganingizdek, Egamiz meni fir'avnga ota, uning xonadoni va butun Misr yurti ustidan hokim qildi.
20 Otamga mening barcha shon-shuhratim, Egam menga bergan barcha boylik va shon-shuhrat haqida aytib beringlar.
21 Fir’avnning amri bilan ularga aravalar va yo‘l uchun oziq-ovqat berdi, ularning barchasiga rang-barang kiyimlar va kumush berdi.
22 Yoqub ularning otasiga kiyim-kechak, kumush va don ortilgan o'nta eshak yubordi va ularni jo'natib yubordi.
23 Ular borib, otalariga Yusuf tirikligini, yer yuzidagi barcha xalqlarga don o'lchab berayotganini va u butun Misr yurti ustidan hukmronlik qilayotganini aytishdi.
24 Otalari bunga ishonmadi, chunki u aqldan ozgan edi. Lekin Yusuf yuborgan aravalarni ko'rgach, ruhi jonlandi va: “Yusuf tirik bo'lsa, menga yetarli. O'limdan oldin pastga tushib, uni ko'raman”, dedi.

44-BOB

1 Isroil uchinchi oyning yangi oyida o'z uyidan Horondan jo'nab ketdi va qasamyod qudug'iga qarab yo'l oldi. Oyning yettinchi kuni otasi Ishoqning Xudosiga qurbonlik keltirdi.
2 Yoqub Baytilda ko'rgan tushini esladi va Misrga borishdan qo'rqdi.
3 U Yusufga xabar yuborib, u yerga bormasligini o'ylardi. Shunda u yerda yetti kun qoldi. Ehtimol, u qolish yoki ketish haqida vahiy ko'rar.
4 U birinchi hosilning hosil bayramini eski don bilan nishonladi, chunki butun Kan'on yurtida bir hovuch ham urug' yo'q edi, chunki ocharchilik barcha hayvonlar, qoramollar va qushlarni, shuningdek, odamlarni qamrab olgan edi.
5 O'n oltinchi kuni Xudovand unga zohir bo'lib: “Yoqub, Yoqub”, dedi. U: “Mana men”, dedi. U unga: “Men ota-bobolaringning Xudosiman, Ibrohim va Ishoqning Xudosiman. Misrga borishdan qo'rqma, chunki Men u yerda sendan buyuk xalq yarataman. Men sen bilan birga boraman va seni yana olib chiqaman. Sen shu yerda dafn qilinasan. Yusuf qo'llarini ko'zlaringga qo'yadi”, dedi.
6 Qo'rqma, Misrga tush.
7 Uning o'g'illari va o'g'illarining o'g'illari o'rnidan turib, otalarini va mol-mulklarini aravalarga yuklashdi.
8 Isroil uchinchi oyning o'n oltinchi kuni qasamyod qudug'idan chiqib, Misr yurtiga yo'l oldi.
9 Isroil o‘zidan oldin Yahudoni o‘g‘li Yusufning oldiga Go‘shen yerlarini ko‘rib kelish uchun yubordi. Yusuf akalariga Go‘shen yerlariga kelib, u yerda yashashni buyurgan edi.
10 Bu yer Misrdagi eng yaxshi yer edi va hamma uchun, shuningdek, chorva uchun unga yaqin edi.
11 Yoqubning otalari bilan Misrga kelgan o'g'illarining ismlari mana shulardir.
12 Ruben — Isroilning to‘ng‘ich o‘g‘li, uning o‘g‘illarining ismlari Xano‘x, Pallu, Xazron va Karmi.
13 Shimo'n va uning o'g'illari; va uning o'g'illarining ismlari: Yemuel, Yomin, Ohad, Yoxin, Zohar va yetti nafar Zafalik ayolning o'g'li Shoul.
14 Levi va uning o'g'illari; uning o'g'illarining ismlari: Gershon, Qohot va Merari-to'rt.
15 Yahudo va uning o'g'illari; uning o'g'illarining ismlari: Shela, Peres va Zerax.
16 Issaxor va uning o‘g‘illari; uning o‘g‘illarining ismlari: To‘lo, Fua, Yoshub va beshta Shimron.
17 Zabulun va uning o'g'illari; uning o'g'illarining ismlari: Sered, Elon va Yahleel - to'rtta.
18 Yoqubning o‘g‘illari va ularning Lea Mesopotamiyada Yoqubga tug‘ib bergan o‘g‘illari mana bular: oltitasi, bitta singlisi Dina, shuningdek, otalari Yoqub bilan Misrga ketgan Leaning o‘g‘illari va ularning o‘g‘illari yigirma

to‘qqizta, otalari Yoqub bilan Misrga ketganlarida o‘ttizta edi.
19 Yoqubning xotini, Leaning cho'risi Zilpaning o'g'illari. Zilpa Yoqubga Gad va Ashurni tug'ib berdi.
20 U bilan birga Misrga borgan o'g'illarining ismlari quyidagilardir: Gadning o'g'illari: Zifion, Xaggi, Shuni, Ezbon, Eri, Areli va Arodi-sakkiz.
21 Osherning o'g'illari: Imna, Ishvo, Ishvi, Bariyo va Serah, ularning oltita opa-singillari bor edi.
22 Leaning jonlari jami o'n to'rt kishi, Leaning jonlari esa qirq to'rt kishi edi.
23 Yoqubning xotini Rohilaning o'g'illari: Yusuf va Benyamin.
24 Yusuf otasi Misrga kelmasdan oldin, Misrda tug'ilgan edi. Heliopolis ruhoniysi Po'tifarning qizi Osenat unga Manashe va Efrayim degan uch o'g'il tug'di.
25 Benyaminning o'g'illari: Bela, Bexer, Ashbel, Gera, Naman, Ehi, Rosh, Muppim, Huppim va Ard-o'n bir.
26 Rohilaning jami o'n to'rt jonlari bor edi.
27 Yoqubning xotini Rohilaning cho'risi Bilhaning Yoqubga tug'ib bergan o'g'illari Dan va Naftali edi.
28 Ular bilan Misrga borgan o'g'illarining ismlari quyidagicha: Danning o'g'illari: Xushim, Samon, Asudiy, Ijaka va Salomon — oltitasi.
29 Ular Misrga kirgan yili vafot etdilar va u yerda faqat Dan Hushim qoldi.
30 Naftali o'g'illarining ismlari Yaxziyol, Guni, Yazer, Shallum va Iv.
31 Ochlik yillaridan keyin tug'ilgan Iv Misrda vafot etdi.
32 Rohilaning jami jonlari yigirma olti edi.
33 Yoqubning Misrga ketgan jonlari soni yetmishta edi. Bular uning o'g'illari va nabiralarining avlodlari, jami yetmishta, lekin beshtasi Yusufdan oldin Misrda vafot etdilar va farzand ko'rmadilar.
34 Yahudoning ikki o'g'li — Er va O'nan Kan'on yurtida vafot etdilar, ularning farzandlari yo'q edi. Isroil xalqi halok bo'lganlarni dafn qildi va ular yetmishta butparast xalq qatoriga qo'shildi.

45-BOB

1 Isroil xalqi qirq beshinchi yubileyning uchinchi haftasining ikkinchi yilida, to'rtinchi oyning yangi oyida Misr yurtiga, Go'shen yurtiga kirdi.
2 Yusuf otasi Yoqubni kutib olish uchun Goshen yeriga bordi va otasining bo'yniga o'tirib yig'ladi.
3 Isroil Yusufga dedi: — Seni ko‘rganimdan beri o‘lsam bo‘ladi. Isroil xalqining Xudosi — Egamizga baraka bo‘lsin, Ibrohim va Ishoqning Xudosiga. U O‘z quli Yoqubdan rahm-shafqatini va inoyatini darig‘ tutmadi.
4 Men tirikligimda yuzingni ko'rganim yetarli; ha, Baytilda ko'rgan vahiyim haqiqatdir. Xudoyim Egamga abadiy va abadiy shon-sharaflar bo'lsin, Uning ismi ulug'lansin.
5 Yusuf va uning akalari otalarining oldida non yeb, sharob ichdilar. Yoqub esa Yusufning akalari bilan birga ovqatlanib, uning oldida ichib o'tirganini ko'rib, juda xursand bo'ldi. Uni saqlab qolgan va o'n ikki o'g'lini saqlab qolgan hamma narsaning Yaratuvchisini duo qildi.
6 Yusuf otasi va akalariga Goshen, Ramses va uning atrofidagi barcha yerlarda yashash huquqini sovg'a qilgan edi. Bu yerlarni fir'avn nazorati ostida boshqargan edi. Isroil va uning o'g'illari Misrning eng yaxshi qismi bo'lgan Goshen yerlarida yashardilar. Isroil Misrga kelganida 130 yoshda edi.
7 Yusuf otasini, aka-ukalarini va ularning mol-mulkini yetti yillik ocharchilik uchun yetarli miqdorda non bilan ta'minladi.
8 Misr yurti ocharchilikdan aziyat chekdi. Yusuf butun Misr yerlarini fir’avn uchun oziq-ovqat evaziga sotib oldi. U odamlarni, chorva mollarini va hamma narsani fir’avn uchun sotib oldi.
9 Qahatchilik yillari tugadi. Yusuf sakkizinchi yili yurt xalqiga urug‘ va don berdi, chunki daryo butun Misr yurtini toshib ketgan edi.
10 Chunki yetti yillik ocharchilikda u toshib ketmagan edi va daryo bo'yidagi bir nechta joyni sug'organ edi, ammo endi u toshib ketdi va misrliklar yerga ekdilar va o'sha yili u mo'l-ko'l hosil berdi.
11 Va bu [2178 AM] ning birinchi yili, qirq beshinchi yubileyning to'rtinchi haftasi edi.
12 Yusuf hosilning beshdan bir qismini shohga, to'rt qismini esa ularga oziq-ovqat va urug' sifatida qoldirdi. Yusuf buni Misr yurti uchun bugungi kungacha qonun qilib qo'ydi.
13 Isroil Misr yerida o'n yetti yil yashadi va u yashagan kunlar uch yubiley, bir yuz qirq yetti yil edi. U qirq beshinchi yubileyning beshinchi haftasining to'rtinchi [2188 AM] yilida vafot etdi.
14 Isroil o'limidan oldin o'g'illarini duo qildi va ularga Misr yurtida nima bo'lishini aytib berdi; va ularga oxirgi kunlarda nima bo'lishini ma'lum qildi, ularni duo qildi va Yusufga yurtda ikki ulush berdi.
15 U ota-bobolari yoniga olamdan o‘tdi. U Kan’on yurtidagi qo‘shaloq g‘orga, otasi Ibrohimning yoniga, Xevron yurtidagi qo‘shaloq g‘orda o‘zi uchun qazigan qabrga dafn qilindi.
16 U o'zining barcha kitoblarini va ota-bobolarining kitoblarini o'g'li Leviyga berdi, toki u ularni bugungi kungacha saqlab, farzandlari uchun yangilab tursin.

46-BOB

1 Yoqub vafot etgandan keyin Isroil avlodlari Misr yurtida ko'payib, buyuk xalqqa aylandilar va ularning qalbi bir edi. Shunday qilib, aka-uka birodarini sevdi va har bir kishi o'z akasiga yordam berdi. Ular Yusufning butun hayoti davomida o'n hafta davomida juda ko'payib, juda ko'paydilar.
2 Yusufning otasi Yoqubdan keyin yashagan butun umri davomida shayton ham, yovuzlik ham yo'q edi, chunki barcha misrliklar Yusufning butun umri davomida Isroil o'g'illarini hurmat qilishgan.
3 Yusuf bir yuz o'n yoshida vafot etdi; u Kan'on yurtida o'n yetti yil yashadi, o'n yil qul bo'lib, uch yil zindonda, sakson yil esa shohning qo'l ostida butun Misr yurtini boshqardi.
4 U, uning barcha aka-ukalari va o'sha avlodning hammasi vafot etdi.
5 U o'limidan oldin Isroil xalqiga Misrdan chiqqanlarida uning suyaklarini o'zlari bilan olib ketishlarini buyurdi.
6 U ularga o'z suyaklari haqida qasam ichdirdi, chunki misrliklar uni Kan'on yurtiga olib kelib dafn qilmasliklarini bilar edi. Kan'on shohi Makamaron Ossuriya yurtida

yashab yurganida, vodiyda Misr shohi bilan jang qilib, uni o'sha yerda o'ldirgan va misrliklarni Ermon darvozalarigacha ta'qib qilgan edi.
7 Lekin u kira olmadi, chunki Misrga boshqa bir yangi shoh shoh bo'lgan edi va u undan kuchliroq edi. U Kan'on yurtiga qaytib keldi va Misr darvozalari yopildi, hech kim chiqmadi va hech kim Misrga kirmadi.
8 Yusuf ikkinchi yilining oltinchi haftasida, qirq oltinchi yubileyida vafot etdi. Uni Misr yerida dafn qilishdi. Undan keyin barcha aka-ukalari vafot etishdi.
9 Misr shohi qirq yettinchi yubileyda, ikkinchi yilning ikkinchi haftasida Kan'on shohi bilan urushga chiqdi. Isroil o'g'illari Yusufning suyaklaridan tashqari Yoqub o'g'illarining barcha suyaklarini olib chiqib, ularni tog'dagi ikki qavatli g'orga dafn qilishdi.
10 Ularning ko'pchiligi Misrga qaytib ketdi, ammo ulardan bir nechtasi Xevron tog'larida qoldi, otang Amrom esa ular bilan qoldi.
11 Kan’on shohi Misr shohi ustidan g‘alaba qozonib, Misr darvozalarini yopdi.
12 U Isroil xalqiga qarshi yomon niyat bilan ularni qiynashni rejalashtirdi va Misr xalqiga dedi: “Mana, Isroil xalqi bizdan ko‘ra ko‘payib, ko‘payib ketdi.
13 Kelinglar, ular ko'payib ketmasdan oldin, ularga donolik bilan munosabatda bo'laylik. Urush boshlanib, ular ham bizga qarshi jang qilishdan oldin, ularni qul qilib qiynaylik. Aks holda ular dushmanlarimizga qo'shilib, ularni yurtimizdan olib chiqib ketishadi, chunki ularning qalblari va yuzlari Kan'on yurtiga qaratilgan.
14 U ularni qul qilib qiynoqqa solish uchun ularning ustiga ish nazoratchilarini qo'ydi; ular fir'avn, Pitom va Raamses uchun mustahkam shaharlar qurdilar, Misr shaharlaridagi qulagan barcha devorlar va istehkomlarni qurdilar.
15 Ularga qattiqqo'llik bilan xizmat qilishdi va ularga qanchalik ko'p yomonlik qilsalar, ular shunchalik ko'payib, ko'payib borishdi.
16 Misr xalqi Isroil xalqidan jirkanch edi.

47-BOB

1 Yettinchi haftada, yettinchi yilda, qirq yettinchi yubileyda otangiz Kan'on yurtidan chiqib ketdi va siz to'rtinchi haftada, oltinchi yilda, qirq sakkizinchi yubileyda tug'ildingiz; bu Isroil xalqi uchun azob-uqubatlar davri edi.
2 Misr shohi fir’avn ularga shunday buyruq berdi: “Tug‘ilgan barcha o‘g‘il bolalarini daryoga tashlashsin”.
3 Ular ularni sen tug'ilguningcha yetti oy davomida qamoqda saqlashdi.
4 Onang seni uch oy yashirdi va ular bu haqda gapirishdi. U sen uchun kema yasab, uni qatron va asfalt bilan qopladi va daryo bo'yidagi bayroqlarga qo'ydi. Seni yetti kun davomida kemaga solib qo'ydi. Onang kechasi kelib seni emizdi, kunduzi esa singling Maryam seni qushlardan qo'riqladi.
5 O'sha kunlarda fir'avnning qizi Tarmut daryoga cho'milish uchun keldi. U sizning yig'layotgan ovozingizni eshitdi va xizmatkorlariga sizni olib chiqishni buyurdi. Ular sizni uning oldiga olib kelishdi.
6 U seni kemadan chiqarib, senga rahm qildi.
7 Singling unga: “Borib, ibroniy ayollaridan birini chaqirib kelaymi, u sen uchun bu chaqaloqni emizib, emizsin”, dedi.
8 U ayolga: «Bor», dedi. U borib, onang Yoxavedni chaqirdi. U ish haqini berdi va seni emizdi.
9 Keyin, ulg'ayganingda, seni fir'avnning qiziga olib kelishdi va sen uning o'g'li bo'lding. Otang Amrom senga yozishni o'rgatdi va uch hafta o'tgach, ular seni shoh saroyiga olib kelishdi.
10 Sen saroyda uch hafta ishlading, toki shoh saroyidan chiqib, Isroil farzandlaridan bo'lgan do'stingni urib o'ldirguningcha. Sen uni o'ldirib, qumga yashirding.
11 Ikkinchi kuni esa sen ikki Isroil o‘g‘li bilan janjallashib, yomonlik qilayotgan odamga: “Nega ukangni uryapsan?” deding.
12 U g'azablanib, g'azablanib dedi: “Seni kim bizga rahnamo va hakam qilib qo'ydi? Kecha misrlikni o'ldirganingdek, meni ham o'ldirmoqchimisan?” Sen bu so'zlardan qo'rqib qochib ketding.

48-BOB

1 Qirq to'qqizinchi yubileyning uchinchi haftasining oltinchi yilida siz Midiyon yurtida besh hafta va bir yil yashab, jo'nab ketdingiz. Elliginchi yubileyning ikkinchi yilining ikkinchi haftasida Misrga qaytib keldingiz.
2 Sinay tog'ida U senga nima deganini va Misrga qaytayotganingda yo'lda uni mehmonxonada uchratganingda shahzoda Mastema sen bilan nima qilishni xohlaganini o'zing bilasan.
3 Sening Misrliklardan hukm chiqarish va qasos olish uchun yuborilganingni ko'rib, u seni o'ldirish va misrliklarni qo'lingdan qutqarish uchun bor kuchi bilan harakat qilmadimi?
4 Men seni uning qo'lidan qutqardim. Sen esa Misrda fir'avnga, uning butun xonadoniga, xizmatkorlari va xalqiga qarshi ko'rsatish uchun yuborilgan mo'jizalar va alomatlarni ko'rsatding.
5 Egamiz Isroil xalqi uchun ulardan buyuk qasos oldi va ularni qon, qurbaqalar, bitlar, it pashshalari va oshqozon yarasi kabi balolar bilan urdi; ularning chorva mollarini o'lim bilan, do'l toshlari bilan yo'q qildi; shu bilan ular uchun o'sgan hamma narsani yo'q qildi; do'l va qorong'ulikdan qolgan qoldiqlarni yeb qo'ygan chigirtkalar bilan; odamlar va hayvonlarning to'ng'ichlarining o'limi bilan va ularning barcha butlaridan Egamiz qasos oldi va ularni olovda kuydirdi.
6 Hamma narsa sizning qo'lingiz orqali yuborilgan, toki siz (bularni) amalga oshmasdan oldin e'lon qilishingiz uchun. Siz Misr shohi bilan uning barcha xizmatkorlari va xalqi oldida gaplashdingiz.
7 Hammasi Sening so'zingga muvofiq sodir bo'ldi; Misr yurtiga o'nta buyuk va dahshatli hukm yubording, toki Sen Isroil xalqidan qasos olasan.
8 Egamiz hamma narsani Isroil xalqi uchun qildi. Ibrohim bilan tuzgan ahdiga ko'ra, ular zo'rlik bilan qullikka olib kelganlari uchun ulardan qasos olishni buyurdi.
9 Shahzoda Mastema sizga qarshi chiqib, sizni fir'avn qo'liga topshirmoqchi bo'ldi va u Misr sehrgarlariga yordam berdi.

10 Ular Sening oldingda turib, yomonliklarni qildilar, biz ularga yo'l qo'ydik, ammo ularning qo'llari bilan davolashga yo'l qo'ymadik.
11 Egamiz ularni xavfli yaralar bilan urdi va ular tura olmadilar. Biz ularni yo'q qildik, shuning uchun ular biron bir mo"jiza ko'rsata olmadilar.
12 Bu barcha alomatlar va mo"jizalarga qaramay, shahzoda Mastema uyalmadi, chunki u jasorat ko'rsatdi va misrliklarga barcha kuchlari, aravalari, otlari va Misr xalqlarining barcha qo'shinlari bilan sizni ta'qib qilishni baqirdi.
13 Men Misrliklar bilan Isroil o'rtasida turdim. Biz Isroilni uning qo'lidan va xalqining qo'lidan qutqardik. Egamiz ularni dengiz o'rtasidan quruqlikdagidek olib o'tdi.
14 Isroil xalqini ta'qib qilish uchun olib kelgan barcha xalqlarni Egamiz Xudo dengizning o'rtasiga, Isroil xalqi ostidagi tubsizlikka uloqtirdi. Misr xalqi o'z farzandlarini daryoga tashlaganidek, U ulardan 1 000 000 kishidan qasos oldi. Xalqingizning bitta emizikli bolasi uchun mingta kuchli va baquvvat odam halok bo'ldi.
15 O'n to'rtinchi, o'n beshinchi, o'n oltinchi, o'n yettinchi va o'n sakkizinchi kunlari shahzoda Mastema ularni ayblamaslik uchun bog'lanib, Isroil xalqining orqasiga qamab qo'yildi.
16 O'n to'qqizinchi kuni biz ularni Misrliklarga yordam berish va Isroil farzandlarini ta'qib qilish uchun qo'yib yubordik.
17 U ularning yuraklarini tosh qilib, o'jar qildi. Egamiz Xudo misrliklarni urib, dengizga uloqtirish uchun bu niyatni o'ylab topdi.
18 O‘n to‘rtinchi kuni biz uni bog‘ladik, toki Isroil xalqi misrliklardan kiyim-kechak, kumush, oltin va bronza idishlar so‘ragan kuni ularni ayblamasin. Misrliklar ularni qullikka majburlaganlari evaziga ularni talon-taroj qilsin.
19 Biz Isroil avlodini Misrdan bo'sh qo'l bilan olib chiqmadik.

49-BOB

1 Egamiz sizlarga Fisih bayrami haqida amr etgan amrni eslang: uni birinchi oyning o'n to'rtinchi kuni o'z vaqtida nishonlang, uni kechqurun so'ying va quyosh botgandan keyin o'n beshinchi kuni kechqurun uni yeng.
2 Chunki shu kecha — bayramning boshlanishi va quvonchning boshlanishi — siz Misrda Fisih taomini yeyayotgan edingiz. O'shanda Mastemaning barcha kuchlari Misrdagi barcha to'ng'ichlarni, fir'avnning to'ng'ichidan tortib tegirmondagi asirlikdagi xizmatkorning to'ng'ich farzandigacha va qoramollargacha o'ldirish uchun qo'yib yuborilgan edi.
3 Egamiz ularga bergan alomat mana shu edi: ular bir yoshli qo'zining qonini ko'rgan har bir uyga, o'sha uyning tokchalariga kirishlari kerak edi. Ular so'yish uchun kirmasliklari, balki yonidan o'tib ketishlari kerak edi. Shunda uydagilarning hammasi najot topadi, chunki qonning alomati uning tokchalarida edi.
4 Egamizning qudrati hamma narsani Egamiz ularga amr etganidek qildi. Ular Isroil xalqining yonidan o'tib ketishdi. Vabo ularga na qoramol, na odam, na itni qirib tashladi.
5 Misrda vabo juda og'ir edi. Misrda bironta ham uyda o'lik yo'q edi, yig'i va motam tutmagan edi.
6 Butun Isroil xalqi Pasxa qo'zisining go'shtini yeb, sharob ichib, ota-bobolarining Xudosi — Egamizga hamdu sanolar aytib, duo qilib, shukrona aytib, Misr bo'yinturug'idan va yomon qullikdan chiqishga tayyor edi.
7 Va bu kunni umringizning barcha kunlarida eslab yuring va uni yildan-yilga, umringizning barcha kunlarida, yiliga bir marta, o'sha kuni, barcha qonunlariga muvofiq nishonlang va uni kundan kunga yoki oydan oyga kechiktirmang.
8 Chunki bu abadiy qonundir va barcha Isroil o'g'illari uchun samoviy lavhalarga o'yib yozilganki, ular buni har yili, har bir avlod davomida, har yili bir marta nishonlashlari kerak; va kunlar chegarasi yo'q, chunki bu abadiy belgilangan.
9 Agar nopoklikdan xoli bo'lgan va bayram kuni Egamizga maqbul qurbonlik keltirish va bayram kuni Egamizga yeb-ichish uchun kelmasa, pok va yaqin odam yo'q qilinadi. Chunki u Egamizga belgilangan vaqtda qurbonlik keltirmagan bo'lsa, u aybini o'z zimmasiga oladi.
10 Isroil xalqi Fisih bayramini belgilangan vaqtda, birinchi oyning o'n to'rtinchi kunida, kechqurunlar oralig'ida, kunduzning uchdan bir qismidan tunning uchdan bir qismigacha nishonlasin. Chunki kunning ikki qismi yorug'likka, uchdan bir qismi esa kechqurunga ajratilgan.
11 Egamiz sizlarga buni kechqurunlar oralig'ida bajarishingizni buyurgan.
12 Uni yorug'lik paytida emas, balki kechqurun so'yish joizdir. Ular uni kechqurun, tunning uchdan bir qismigacha yeyishsin. Tunning uchdan bir qismidan boshlab uning go'shtidan qolganini olovda yoqishsin.
13 Uni suvda pishirmanglar va xom holda yemanglar, balki olovda qovuringlar. Uni qunt bilan yenglar, boshini, ichki a’zolarini va oyoqlarini olovda qovuringlar, suyaklarini sindirmanglar, chunki Isroil o‘g‘illarining birorta ham suyagi ezilmaydi.
14 Shu sababli, Egamiz Isroil xalqiga Fisih bayramini belgilangan kuni nishonlashni buyurdi va uning suyagini sindirmasliklarini buyurdi, chunki bu bayram kuni va buyurilgan kun, kundan kunga, oydan oyga o'tish mumkin emas, lekin uni bayram kuni nishonlang.
15 Isroil xalqiga har yili, yiliga bir marta, belgilangan vaqtda Fisih bayramini nishonlashni buyur. Bu bayram Egamizga ma'qul keladigan xotira bo'lsin. Ular Fisih bayramini o'z vaqtida nishonlaydigan yilda Uning amriga binoan har jihatdan o'ldirish yoki qirib tashlash uchun hech qanday vaboga duchor bo'lmasin.
16 Ular uni Egamizning muqaddas joyidan tashqarida emas, balki Egamizning muqaddas joyi oldida yeyishlari kerak. Isroil jamoasining barcha a’zolari uni belgilangan vaqtda nishonlashlari kerak.
17 Bayram kuni kelgan har bir kishi uni Xudoyingizning muqaddas maskanida, yigirma yosh va undan yuqori yoshdagilar oldida tanovul qilishi mumkin, chunki ular uni Egamizning muqaddas maskanida tanovul qilishlari kerakligi yozilgan va farz qilingan.
18 Isroil xalqi o‘zlari egalik qiladigan Kan’on yurtiga kirib, Egamizning muqaddas maskani qurilgunga qadar, qabilalaridan birida Egamizning chodirini o‘rnatganlarida, ular kelib, Egamizning chodiri o‘rtasida Fisih bayramini nishonlashsin va uni har yili Egamizning oldida so‘yishsin.

19 Ular oʻzlariga meros boʻlib berilgan yurtda Egamiz nomi bilan uy qurilgan kunlarda, ular u yerga borib, kechqurun, quyosh botganda, kunning uchdan bir qismida Fisih ziyofatini soʻyishlari kerak.
20 Ular uning qonini qurbongoh ostonasiga olib kelishsin, yogʻini qurbongohdagi olovga qoʻyishsin va goʻshtini Egamiz nomi bilan muqaddas qilingan uyning hovlisida olovda qovurib yeyishsin.
21 Ular o'z shaharlarida yoki Egamizning chodiri oldida yoki Uning ismi o'rnashgan uyi oldida Fisih bayramini nishonlamasliklari kerak, va ular Egamizdan adashmaydilar.
22 Ey Muso, Isroil xalqiga Fisih bayramining qonun-qoidalariga rioya qilishni buyur. Har yili, uning kunida va Xamirturushsiz non bayramida ularga yetti kun davomida xamirturushsiz non yeyishlarini va bayramni nishonlashlarini, shuningdek, o'sha yetti kun davomida har kuni Xudoyingizning qurbongohida Egangiz oldida qurbonlik keltirishlarini ayt.
23 Sizlar Misrdan chiqib, Shur cho'liga kirguningizcha, bu bayramni shoshilinch ravishda nishonladingizlar, chunki uni dengiz bo'yida nishonladingizlar.

50-BOB

1 Ushbu qonundan keyin men senga Elim bilan Sinay orasidagi Sin cho'lida shanba kunlarini ma'lum qildim.
2 Men senga Sinay tog'idagi yurtning shanba kunlari va yillar shanbasidagi yubiley yillari haqida gapirib berdim. Lekin egalik qiladigan yurtingizga kirmaguningizcha, uning yilini senga aytmadim.
3 Yer oʻz shanba kunlarini oʻsha yerda yashab oʻtganlarida oʻtkazadi va ular yubiley yilini bilishadi.
4 Shuning uchun Men sizlar uchun yil haftalarini, yillarni va yubileylarni belgilab qo'ydim: Odam Atoning davridan bugungi kungacha [24:10] qirq to'qqiz yubiley va bir hafta va ikki yil bor; va Rabbiyning amrlarini o'rganish uchun yana qirq yil (so'zma-so'z "uzoq") bor, ular Kan'on yurtiga o'tib, g'arbda Iordan daryosidan o'tib ketguncha.
5 Yubileylar o'tib ketadi, Isroil zino, nopoklik, ifloslik, gunoh va xato kabi barcha gunohlardan tozalanib, butun yurtda ishonch bilan yashaguncha, shayton yoki yovuz shayton bo'lmaydi va yurt o'sha vaqtdan boshlab abadiy pok bo'ladi.
6 Va shanba kunlari haqidagi amrga — Men ularni sizlar uchun yozib qo'ydim — va uning barcha qonunlariga qarang.
7 Olti kun ishlanglar, ammo yettinchi kun Egangiz Xudoning shanbasi. Bu kunlarda sizlar, o'g'illaringiz, qullaringiz va cho'rilaringiz, barcha chorva mollaringiz va yoningizdagi musofir hech qanday ish qilmanglar.
8 Oʻsha kuni biror ish qilgan odam oʻladi. Kimki oʻsha kuni bulgʻansa, xotini bilan yotsa yoki biror narsa qilaman desa, u har qanday savdo-sotiq uchun yoʻlga chiqadi. Kimki oltinchi kuni oʻzi uchun tayyorlamagan suvni tortsa yoki chodiridan yoki uyidan uni koʻtarish uchun yuk koʻtarsa, oʻladi.
9 Shanba kuni hech qanday ish qilmanglar, faqat oltinchi kuni o'zingiz uchun tayyorlab qo'ygan ishlaringizdan tashqari. O'sha kuni yeb-ichinglar, dam olinglar, Shanba kunini barcha ishlardan chetda qoldiringlar. Sizlarga bayram kuni va muqaddas kunni bergan Egangiz Xudoni ulug'langlar. Bu kun butun Isroil uchun muqaddas shohlik kuni bo'lsin. Bu kun ularning kunlari orasida abadiydir.
10 Chunki Egamiz Isroil xalqiga bergan sharaf buyukdir, ular bu bayram kunida yeb-ichib, to'yib, inson farzandlarining mehnatidan dam olishlari kerak. Xushbo'y tutatqilar yoqish, Egamizga kunlar va shanba kunlari qurbonliklar va qurbonliklar keltirish bundan mustasno.
11 Faqat shu ish shanba kunlari Egangiz Xudoning muqaddas maskanida bajarilsin. Ular Isroil xalqini har kuni qurbonlik bilan gunohdan poklashsin, toki Egamizga ma'qul bo'lgan bu gunohni unutmasin. U sizlarga buyurilganidek, ularni har kuni qabul qilsin.
12 Va u yerda biron bir ish qiladigan, sayohatga chiqadigan yoki o'z uyida yoki boshqa joyda ishlaydigan, olov yoqadigan, biron bir hayvonga minadigan yoki dengizda kemada sayohat qiladigan, biror narsani uradigan yoki o'ldiradigan, hayvon yoki qushni so'yadigan, hayvon, qush yoki baliq tutadigan yoki shanba kunlari ro'za tutadigan yoki urush qiladigan har bir kishi:
13 Shabbat kuni bu ishlarning birortasini qilgan odam o'ladi. Isroil xalqi shanba kunlarini yurtning shanba kunlari haqidagi amrlarga muvofiq bajarsin. Bu lavhalarda yozilganidek, U menga fasllar qonunlarini va kunlarning bo'linishiga qarab fasllarni yozib berishim kerakligi haqida yozilgan. Kunlarning bo'linishi shu bilan yakunlanadi.